

REFERAT Økonomiudvalget 2018-2021 d. 13-03-2018

Mødedato Tirsdag d. 13. marts 2018 kl. 08:30

Mødested Økonomiudvalgsværelset

Indholdsfortegnelse

Omprioritering af anlægsrammer til Fremkommelighed ifm. Letbanearbejdet.....	3
Fredning af Hesbjergkilen.....	8
Korrigerende fredning for kolonihaveområder.....	16
Bolig- og serviceområde ved Rugårdsvej og Jarlsberggade (Karré 4). Kommuneplantillæg nr. 40 og	20
Boliger og service ved Vibelundvej (Byen for Livet), lokalplan nr. 8-861 og kommuneplantillæg nr.	25
Munkebjergvænget - kommuneplantillæg nr. 11 og lokalplan nr. 2-799 Munkebjergvænget til endel	28
Kollegieboliger Toldbodgade (Stark-grunden). Kommuneplantillæg nr. 47 og lokalplan nr. 1-857 til	31
Udvidelse af Hauge Gruppen - Bladstrupvej 9B. Forslag til kommuneplantillæg 49 og lokalplan nr.	34
Årsberetning 2017 for områder under Økonomiudvalget.....	40
Odense står sammen mod banderne - udmøntning af Budget 2018.....	52
Lukket:	57
Bydelspuljen 2018.....	58
Pårørendepolitik.....	64
Økonomiudvalgets forretningsorden.....	68
Lukket:	70
Lukket:	71
Stadsarkitekt og kvalitet i byfortætningen.....	72
§ 17, stk. 4-udvalg vedrørende FN's Verdensmål for bæredygtighed.....	80
Status på IT-sikkerhed 2017.....	85
Årsrapport for oplevelsesevents 2017.....	86
Borgmesterforvaltningens forretningsplan 2018.....	87
Stadsdirektør Stefan Birkebjerg Andersen orienterede om strejkevarsler og KL's lockoutvarsel.....	88

Punkt 1: Omprioritering af anlægsrammer til Fremkommelighed ifm. Letbanearbejdet

01.00.00-G01-8-18

Resume

I budgetforslag 2018 blev By- og Kulturudvalget bedt om at "Kvalitetssikre anlægsmuligheder i Indblik anlæg under Udvalget". Udvalget fremsendte sit budgetforslag med en revideret anlægsliste.

By- og Kulturforvaltningen har efterfølgende gennemgået de anlægssforslag, som ikke blev prioriteret i budgetforliget, og som fortsat ikke kan afvente næste års budgetforslag.

Ét af de forslag, der ikke blev imødekommet, var aktiviteter i forbindelse med den markante bytransformation, hvor der løbende vil opstå behov for at lave mindre vejreguleringer, ensretninger, nye skiltninger, ændringer af trafiksignaler m.m. Det vil typisk dreje sig om afledte anlæg udenfor letbanetracéet.

Der er lavet et årligt skøn på 8 mio. kr. i en fireårig periode for at sikre de nødvendige tiltag.

På byrådsmødet den 7/2 2018 blev det besluttet, at der én gang årligt skal fremlægges en sag, hvori der foreslås omprioriteringer for de 8 mio. kr.

De 8 mio. kr. i 2018 foreslås anvendt til:

- Trafikanalyser
- Trafikoplægninger
- Tilsyn
- Rådgivning
- Hjallese
- Ruteplanlægning
- Uforudsete udgifter

Omprioriteringen foreslås fra henholdsvis "Hverdagens fundament" og omprioriteringer og restmidler fra tidligere projekter.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for et eller flere af Odensemålene.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. En anlægsbevilling "Fremkommelighed ifm. Letbanearbejdet" med budget på 8.000.000 kr. i 2018, som frigives og stilles til rådighed for By- og Kulturudvalget.
2. En budgetneutral tillægsbevilling på styringsområdet Anlæg under By- og Kulturudvalget på 4.000.000 kr. i 2018 fra anlægsrammen "Hverdagens fundament" til anlægsbevillingen "Fremkommelighed ifm. Letbanearbejdet".
3. En budgetneutral tillægsbevilling på styringsområdet Anlæg under By- og Kulturudvalget på 425.000 kr. i 2018 fra anlægsrammen "Vejregulering 2017" til anlægsbevillingen "Fremkommelighed ifm. Letbanearbejdet".
4. En budgetneutral tillægsbevilling på styringsområdet Anlæg under By- og Kulturudvalget på 1.500.000 kr. i 2018 fra anlægsrammen "Trafiksikkerhed 2017" til anlægsbevillingen "Fremkommelighed ifm. Letbanearbejdet".
5. En budgetneutral tillægsbevilling på styringsområdet Anlæg under By- og Kulturudvalget på 1.075.000 kr. i 2018 fra anlægsrammen "Øvrige projekter i Kvarterplanen 2016" til anlægsbevillingen "Fremkommelighed ifm. Letbanearbejdet".
6. En budgetneutral tillægsbevilling på styringsområdet Anlæg under By- og Kulturudvalget på 1.000.000 kr. i 2018 fra anlægsrammen "Cykelhandlingsplan 2015-2018" til anlægsbevillingen "Fremkommelighed ifm. Letbanearbejdet".

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Kristian Guldfeldt deltog ikke i mødet.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Sagsfremstilling

I forbindelse med den markante bytransformation vil der løbende opstå behov for at lave mindre vejreguleringer, ensretninger, nye skiltninger, ændringer af trafiksignaler m.m. Det vil typisk dreje sig om afledte anlæg udenfor letbanetracéet. Der er lavet et årligt skøn på 8 mio. kr. i en fireårig periode for at sikre de nødvendige tiltag.

På byrådsmødet den 7/2 2018 blev det besluttet, at der én gang årligt skal fremlægges en sag, hvori der foreslås omprioriteringer for de 8 mio. kr.

De 8 mio. kr. i 2018 foreslås anvendt til:

- Trafikanalyser
- Trafikoplægninger
- Tilsyn
- Rådgivning
- Hjallese
- Ruteplanlægning
- Uforudsete udgifter

Omprioriteringen foreslås fra henholdsvis "Hverdagens fundament" og omprioriteringer og restmidler fra tidligere projekter.

"Hverdagens fundament" blev besluttet i Budgetforlig 2015, hvor forligspartierne blev enige om, at afsætte i alt 134,3 mio. kr. fra 2015 til 2018 til udbedring og genopretning af byens fysiske rammer, herunder byens veje, broer og cykelstier. Fra "Hverdagens Fundament" sker omprioriteringerne blandt andet fra eksisterende budgetter til drift og vedligehold af veje, fortove, broer, cykelstier m.m., og denne sag vil derfor medføre yderligere efterslæb på de nævnte områder.

Restmidler fra tidligere projekter kommer fra anlægsrammerne "Vejregulering 2017", "Trafiksikkerhed 2017", "Øvrige projekter i Kvarterplanen 2016" og "Cykelhandlingsplan 2015-2018". Her er der tale om afsluttede projekter med et samlet mindreforbrug på 2 mio. kr.

Derudover foreslås en ramme på 1 mio. kr. til forskønnelse af TBT Nord og en ramme på 1 mio. kr. til signalopgradering fra 2017 til finansiering af denne sag. Forskønnelsen af TBT Nord er et projekt på i alt 2 mio. kr., hvoraf 1 mio. kr. anvendes til dobbeltrettet cykelsti fra Odeon til Kertemindestien, herunder vejtræer og ny belægning. De resterende 1 mio. kr. vurderes ikke at kunne forskønne Thomas B. Thriges Gade mellem havnen og Odeon i en sådan grad, at vejen samlet vil fremstå væsentligt mere visuelt indbydende, hvorfor restbeløbet foreslås anvendt til finansiering af denne sag. Da en væsentlig del af de afledte projekter fra letbanen vedrører signaler, foreslås det at lade midler fra 2017 til signalopgradering finansiere denne sag.

Økonomi

Oversigt over anlægsrammernes økonomi:

Anlægsrammen "Fremkommelighed ifm. Letbanearbejdet" - beløb i 1.000 kr.	2018
Budget:	
Tilført fra anlægsrammen "Hverdagens fundament"	4.000
Tilført fra anlægsrammen "Vejregulering 2017"	425
Tilført fra anlægsrammen "Trafiksikkerhed 2017"	1.500
Tilført fra anlægsrammen "Øvrige projekter i Kvarterplanen 2016"	1.075
Tilført fra anlægsrammen "Cykelhandlingsplan 2015-2018"	1.000
Korrigeret budget	8.000
Godkendelse i denne sag:	8.000
Trafikanalyser	3.000
Trafikomlægninger (Vesterbro+fartbump Hjallese)	400
Tilsyn	1.500
Rådgivning	800
Hjallese	500
Ruteplanlægning	500
Uforudsete udgifter	1.300
Restbudget på anlægsrammen	0

Anlægsrammen "Hverdagens fundament" - beløb i 1.000 kr.	2018
Budget:	
Budget	41.000
Overført ved BOF 01.10.2017	1.500
Færdiggørelse af 2017-projekter	-1.500
Korrigeret budget	41.000
Godkendelse i denne sag:	
"Fremkommelighed ifm. Letbanearbejdet"	4.000
Restbudget på anlægsrammen	37.000

Anlægsrammen "Vejregulering 2017" - beløb i 1.000 kr.	2018
Budget:	
Budget 2018	3.657
Overført ved BOF 01.10.2017	1.500
Færdiggørelse af 2017-projekter	-2.131
Forventes godkendt i byrådet 28.02.2018 "Krydombygningen Assensvej/Hvidkærvej"	-2.000
Korrigeret budget	1.026
Godkendelse i denne sag:	
"Fremkommelighed ifm. Letbanearbejdet"	425
Restbudget på anlægsrammen	601

Anlægsrammen "Trafiksikkerhed 2017" - beløb i 1.000 kr.	2018
Budget:	
Budget 2018	5.147
Overført ved BOF 01.10.2017	2.760
Færdiggørelse af 2017-projekter	-6.400
Korrigeret budget	1.507
Godkendelse i denne sag:	
"Fremkommelighed ifm. Letbanearbejdet"	1.500
Restbudget på anlægsrammen	7

Anlægsrammen "Øvrige projekter i Kvarterplanen 2016" - beløb i 1.000 kr.	2018
Budget:	
Budget 2018	12.396
Overført ved BOF 01.10.2017	8.991
Færdiggørelse af 2017-projekter	-20.302
Korrigeret budget	1.085
Godkendelse i denne sag:	
"Fremkommelighed ifm. Letbanearbejdet"	1.075
Restbudget på anlægsrammen	10

Anlægsrammen "Cykelhanlingsplan 2015-2018" - beløb i 1.000 kr.	2018
Budget:	
Budget 2018	14.132
Overført til "Handlingsplanen for mobilitet og byrum" - byrådet 27.09.2017	-4.948
Færdiggørelse af 2017-projekter	-8.184
Korrigeret budget	1.000
Godkendelse i denne sag:	
"Fremkommelighed ifm. Letbanearbejdet"	1.000
Restbudget på anlægsrammen	0

Sagen medfører ikke afledt drift og har ingen indflydelse på kommunens kassebeholdning.

Punkt 2: Fredning af Hesbjergkilen

01.05.10-P20-1-17

Resume

Danmarks Naturfredningsforening (DN) har meddelt Odense Kommune, at foreningen ønsker at rejse en fredning af området omkring Store Ernebjerg, Hesbjerg Skov og Øghaven, som er en del af Hesbjergkilen omfattende et område på 486 ha. I den forbindelse har DN henvendt sig til Assens Kommune og Odense Kommune og spurgt, om man er interesseret i at være medrejsere af fredningssagen.

En fredningssag kan rejses af miljø- og fødevarerministeren, kommunalbestyrelsen eller Danmarks Naturfredningsforening. Det er Fredningsnævnet for Fyn, der behandler fredningsforslaget, og beslutter, om et område skal fredes.

Af fredningsforslaget fremgår det, at DN bl.a. ønsker at beskytte og udvikle de geologiske, landskabelige, naturmæssige, kulturhistoriske og rekreative interesser i området. Herudover vil man forhindre råstofgravning, sikre bedre mulighed for naturpleje, samt at offentlighedens adgang til området forbedres.

Fredningen vil have konsekvenser for lodsejerne i området. Eksisterende drift kan fortsætte som hidtil med enkelte undtagelser, da en ændring af den nuværende drift kan være omfattet af restriktioner. For eksempel på 20 ha landbrugsjord, som på nuværende tidspunkt er udlagt med genopdyrkningsret, hvor denne ret mistes. Ligeledes vil der blive forbud mod tilplantning med flerårige udsigtshæmmende afgrøder samt restriktioner på ændringer af den nuværende skovdrift. Lodsejere vil blive tildelt erstatninger efter takster vurderet af Fredningsnævnet for Fyn.

By- og Kulturforvaltningen vurderer, at lodsejerne generelt er imod en fredning, mens de enkelte kommentarer, der er kommet fra borgere og brugere af området, ser mere positivt på en fredning.

Odense Kommune vil som ansvarlig tilsynsmyndighed aktivt skulle sikre fredningsbestemmelsernes gennemførelse i samarbejde med lodsejerne.

DN har samtidig sendt et budgetoverslag for fredningen i høring hos Odense Kommune. Der er lavet bemærkninger til budgettet, som kan ses i bilag. Forvaltningen skal sende bemærkninger til budgettet til DN.

Fredningsforslaget forventes at blive sendt til Fredningsnævnet for Fyn senest den 1/5 2018.

Effekt

Sagen har ingen konsekvenser for et eller flere af Odensemålene.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Odense Kommune er medrejsere af fredningsforslag til fredning af området omkring Store Ernebjerg, Hesbjerg Skov og Øghaven stillet af Danmarks Naturfredningsforening.
2. By- og Kulturforvaltningens bemærkninger til budgetoverslaget.

Rådmand Jane Jegind og udvalgsmedlem Claus Houden stemmer imod indstillingens pkt. 1 og for indstillingens pkt 2.

Udvalgsmedlemmerne Anders W. Berthelsen, Maria Brumvig, Niclas Turan Kandemir og Brian Skov Nielsen stemmer for indstillingen.

By- og Kulturudvalget anbefaler forvaltningens indstilling.

Udvalgsmedlem Kristian Guldfeldt deltog ikke i mødet.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Rådmændene Jane Jegind og Søren Windel stemmer imod indstillingens punkt 1.

Sagsfremstilling

Danmarks Naturfredningsforenings hovedbestyrelse (DN) har besluttet at rejse en fredning for området omkring Store Ernebjerg, Hesbjerg Skov og Øghaven (fredningsforslag med kort og budget er vedlagt, se bilag). DN har inviteret Assens Kommune og Odense Kommune til at være medrejsere af fredningsforslaget.

Fredningen omfatter ca. 486 ha, hvoraf 439 ha ligger i Odense Kommune, mens resten ligger i Assens Kommune. Der er 47 lodsejere, hvoraf de 42 har jord indenfor fredningsgrænsen i Odense Kommune.

Fredninger generelt

Fredninger er omfattet af naturbeskyttelseslovens kapitel 6. En fredningssag kan rejses af Miljø- og fødevareministeren, kommunalbestyrelsen eller Danmarks Naturfredningsforening og skal varetage naturbeskyttelseslovens § 1, som blandt andet tilsigter, at beskytte naturen og dens bestand af vilde dyr og planter samt deres levesteder. Offentlighedens adgang til naturen er også omfattet af lovens formål og skal sikre, at alle har ret til at færdes på stier i skove og i det åbne land.

I 2013 lavede DN, Naturstyrelsen og KL en handlingsplan for fredninger. Den handler om at prioritere indsatsen i fredninger, og her blev det besluttet at prioritere større, sammenhængende naturområder, landskabsfredninger med større uforstyrrede landskaber samt unikke, nationalt værdifulde lokaliteter.

Der rejses årligt i gennemsnit 10-11 nye fredningssager, og der fredes i gennemsnit hvert år godt 2.000 ha. Det er Fredningsnævnet for Fyn, der behandler fredningsforslaget og beslutter, om et område skal fredes. Hvis erstatningen til lodsejerne overskrider 500.000 kr., sendes sagen automatisk videre til behandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet. Erstatningens størrelse kan efterfølgende ankes til Taksationskommissionen. En fredningssag forventes at være afsluttet inden for 2-4 år afhængigt af, om sagen eller erstatningstaksterne bliver påklaget.

Odense Kommune har tidligere sammen med det daværende Fyns Amt været medrejer af fredningen af Odense Ådal. Denne fredning blev afgjort i 2010.

Kommunens rolle i fredningen

Det er By- og Kulturforvaltningens vurdering, at Odense Kommune som medrejer af fredningssagen i højere grad vil have indflydelse på fredningsbestemmelsernes indhold i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening.

Afstår Odense Kommune at være medrejer og derved kun være part i sagen, når Fredningsnævnet for Fyn og efterfølgende Miljø- og Fødevareklagenævnet behandler sagen, vil Odense Kommune udelukkende blive hørt og have mulighed for at kommentere på fredningens indhold på lige fod med de andre berørte parter.

Under Fredningsnævnets og efterfølgende Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af sagen deltager kommunen i møder og fælles besigtigelser med lodsejere.

I begge tilfælde skal kommunen varetage både borgere, lodsejere og naturens behov. Derudover skal kommunen varetage sine egne interesser, idet kommunen er tilsynsmyndighed for fredninger og derfor skal føre tilsyn med, at fredningsbestemmelserne bliver overholdt, hvis fredningen bliver gennemført.

DN's begrundelse for at frede området

I handlingsplan for fredninger har man tre højt prioriterede hovedformål: større, sammenhængende naturområder, større, uforstyrrede landskaber og "perlerne" – de unikke, vigtigste og nationalt værdifulde lokaliteter. I forhold til handlingsplanen er der ved Hesbjergkilen tale om et både større, sammenhængende naturområde og et større, uforstyrret landskab på linje med andre værdifulde lokaliteter, der nyder den særlige beskyttelse, som en fredning giver.

Baggrunden for den foreslåede fredning er således et ønske om at beskytte og udvikle de geologiske, landskabelige, naturmæssige, kulturhistoriske og rekreative værdier, som hverken generelle beskyttelser eller frivillige aftaler kan sikre varigt. Samtidig ønsker DN med fredningen at sikre området mod råstofgravning, ligesom visse af de arealer, som ligger udyrkede hen, har en genopdyrkningsret. Det er DN's ønske, at disse arealer i fremtiden ikke kan genopdyrkes, og at man derved risikerer at fjerne vigtig natur og sjældne arter.

Fredningen har derfor til formål (jf. § 1 i fredningsforslaget):

- at bevare og forbedre de geologiske, landskabelige, biologiske og kulturhistoriske værdier med særlig vægt på at bevare og forbedre de værdier, der knytter sig til det delvist skovklædte og kuperede mosaik-landskab.
- at udvikle området som et sammenhængende naturområde, der knytter sig til skove, til søer, til vandløb og til lysåbne naturarealer i og omkring skovene.
- at sikre og forbedre områdets rekreative værdier og give mulighed for formidling, herunder at sikre og forbedre offentlighedens adgang i området ved anlæg af sammenhængende stiforbindelser.

- at sikre udsigten fra Dyred Bankes top mod alle verdenshjørner.
- at skabe grundlag for naturpleje.

Det er By- og Kulturforvaltningens vurdering, at fredningsbestemmelserne bl.a. vil have følgende konsekvenser for området og dets ejere og brugere, hvis en fredning gennemføres:

- Fredningen er primært en status quo-fredning, hvor områdets nuværende tilstand ønskes fastholdt.
- Landbrugsarealer må dyrkes som hidtil med den begrænsning, at man ikke må plante pyntegrønt og energipil samt flerårige udsigtshæmmende beplantninger.
- På de landbrugsarealer, som nu er udlagt til natur (men har en genopdyrkningsret), mister lodsejerne genopdyrkningsretten, og arealerne udgår permanent af landbrugsdrift. Afståelse af genopdyrkningsretten forhindrer ikke muligheden for afgræsning eller høslæt.
- Skovdriften påvirkes, så den bliver ekstensiv efter "naturnære principper", og man må kun plante nåleskov på de arealer, hvor der i forvejen er nåletræer.
- Der må ikke opføres ny bebyggelse udenfor områder, der er registreret som "hus med have/gårdsplads" for at sikre områdets landskabelige karakter.
- Der skal skabes bedre mulighed for at sikre naturpleje og derved sikre bl.a. engperlemorsommerfuglens levevilkår i området og områdets øvrige natur.
- Adgangsmulighederne til naturen i området vil blive forbedret. Herunder vil Odense Kommune skulle vedligeholde stisystemet samt formidling af reglerne for adgang.
- En eventuel fredning vil umuliggøre råstofgravning i området.
- Mere formidling i området, herunder formidling af naturpleje og de kulturhistoriske interesser (fredede fortidsminder).

DN forventer at sende fredningsforslaget til Fredningsnævnet for Fyn senest den 1/5 2018.

Områdets status

En mindre del på ca. 13 ha af området er i dag allerede fredet. Fredningen af Pilebakken/Dyred Banke (ved Store Ernebjerg i den vestlige del af den nye fredningsafgrænsning) er fra 1942. Fredningens formål er at sikre bakketoppen samt udsigten over landskabet. Fredningen indeholder nogle restriktioner mod bebyggelse og tilplantning, men giver ikke mulighed for naturpleje på dele af arealet, som kan udvikle sig til et overdrev af høj kvalitet på grund af jordforholdene. Hvis det nye fredningsforslag bliver godkendt, vil arealet være omfattet af den nye fredning.

Området er i kommuneplanen en del af Odense Kommunes grøn blå struktur på grund af dets eksisterende natur, de særlige økologiske forbindelser samt områdets potentiale. Derudover er området udpeget som område med geologiske beskyttelsesinteresser og med særlige landskabelige træk. I den grøn blå struktur er beskyttelse og udvikling af natur, landskaber og friluftsliv prioriteret højt.

Naturmæssige interesser i området består af enge, moser, vandhuller og overdrev. Disse naturtyper er beskyttet gennem naturbeskyttelsesloven, og deres tilstand må derfor ikke ændres. Størstedelen af fredningsområdet består derudover af en blanding af løv- og nåleskov, som er registreret som fredskov. Fredskov sikrer, at der er skov på arealet, men sikrer ikke, at den gamle løvskov, som forventes at indeholde en høj biodiversitet på grund af skovens alder, bevares.

Den rødlistede og på Fyn sjældne engperlemorsommerfugl findes på lysåbne engarealer. Flere af disse arealer har i dag genopdyrkningsret. DN har i en årrække plejet overdrevet ved Dyred Banke, så der igen gror hedelyng, der er sjælden i Odense Kommune. Overdrevet og den omkringliggende natur er en vigtig trædesten for områdets insektfauna.

I kommuneplanens retningslinjer for områder udpeget med geologisk og landskabelig interesse fremgår det, at man vil beskytte de værdifulde nationale og lokale geologiske landskabstræk, så de fremstår tydelige og kan fortælle historien om landskabets dannelse. I områder med særlige landskabelige beskyttelsesinteresser skal landskabets karakter og visuelle oplevelsesmuligheder beskyttes, og områderne skal friholdes for tekniske anlæg, byudvikling, spredt bebyggelse og råstofindvinding. Hertil er området i kommuneplanen.

En af de geologiske interesser i området er Dyred Banke, som i dag er fredet og udpeget til Nationalt Geologisk Interesseområde på grund af den grustopbakke, der blev dannet, da isen fra den seneste istid bortsmeltede.

Øghaven er også et geologisk og landskabsmæssigt interesseområde, og dele af Øghaven er i dag udlagt til råstofinteresseområde for ler i råstofplan 2016 for Region Syddanmark. Odense Kommune har i regionens høring af råstofplan for 2012 samt den senest reviderede råstofplan i 2016 udtalt, at kommunen ønsker at bevare skoven og de geologiske naturinteresser, der er tilknyttet området. Dele af interesseområdet er på den foranledning udtaget igen, men der er stadig et stort areal tilbage, som potentielt kan blive omdannet til graveområde.

Indenfor fredningsgrænsen udgør skoven den største erhvervmæssige drift i området. Der er enkelte lodsejere, der ejer og driver størstedelen af skovområderne. Særligt i den vestlige del af fredningsområdet drives der almindeligt jordbrug.

Dialog med - og konsekvenser for lodsejere og borgere

I forbindelse med en fredningssag er det henholdsvis Fredningsnævnet for Fyn og efterfølgende Miljø- og Fødevarerklagenævnet, der foretager en høring af de berørte parter.

DN har afholdt informationsmøde for berørte lodsejere. Mødet blev afholdt den 24/8 2017 og gav alle lodsejere mulighed for få mere information om fredningen og processen, samt hvordan man som lodsejer kunne bidrage med viden til belysning af sagen. Den 28/9 2017 inviterede DN lodsejerne til en fælles besigtigelse af området. Odense Kommune deltog i begge møder.

By- og Kulturforvaltningen har inviteret alle lodsejere i området (og de enkelte borgere, der har henvendt sig) til at deltage aktivt i processen og har af flere omgange indbudt til dialog, hvis man har haft behov for dette. Herunder bidrage med oplysninger om konsekvenser af en eventuel fredning af området. Enkelte lodsejere har taget imod dette tilbud. Alle lodsejere har haft mulighed for at få tilsendt fredningsforslaget samt sende bemærkninger til fredningsforslaget inden denne politiske behandling.

By- og Kulturforvaltningen har modtaget fem bemærkninger til fredningsforslaget. To af disse kommer fra borgere, som bor i området, men som ikke har jord indenfor fredningsgrænsen. Begge borgere støtter op om forslaget. Den ene borger begrundet sin opbakning med de rekreative formål, da vedkommende oplever, at stier og adgange bliver lukket af lodsejerne. De tre andre bemærkninger til fredningsforslaget kommer fra lodsejere og brugere af området.

Det Danske Spejderkorps har en gruppe, der ejer jord indenfor fredningen. Deres bemærkninger kommer fra gruppens formand. Gruppen har 140 medlemmer. Af bemærkningerne fremgår det, at gruppen bruger området flere gange om året, og at området bliver værdsat primært på grund af naturoplevelserne og nærheden til Odense by. Gruppen er positive over for fredningen og ser særligt en fordel, hvis stiforholdene i området forbedres. Gruppen oplever, at andre lodsejere i området lukker veje i skoven. Gruppen har også nogle spørgsmål til fredningsforslaget vedrørende beskæring af træer samt eventuelle ændringer på deres hytte. By- og Kulturforvaltningen vurderer, at der fortsat kan beskæres træer, når det er nødvendigt. Tilbygning og udvendig ombygning kræver Fredningsnævnets godkendelse.

Hesbjerg Skov A/S er et aktieselskab, der driver skovdrift. Selskabet ejer 168 ha, det vil sige ca. 1/3 af det areal, som fredningsforslaget vedrører. Som bemærkning til fredningsforslaget har Hesbjerg Skov A/S gjort opmærksom på, at deres formål bl.a. er at støtte almennyttige naturbeskyttelsesformål.

Her henviser selskabet samtidig til Naturbeskyttelseslovens § 36 stk. 7, hvor det fremgår, at

"der kan kun gennemføres fredning af arealer ejet af fonde, foreninger eller andre juridiske personer, der har til formål at støtte almennyttige naturbeskyttelsesformål, hvis ejeren har givet skriftligt afkald på at modtage erstatning efter lovens § 39".

Hesbjerg Skov A/S oplyser samtidig, at de ikke ønsker at give afkald på erstatning, hvorfor de ikke mener, at der er hjemmel til at frede arealer ejet af Hesbjerg Skov A/S.

By- og Kulturforvaltningen har oplyst til Hesbjerg Skov A/S, at det vil være op til Fredningsnævnet for Fyn at vurdere, om selskabet er omfattet af § 36, stk. 7, når de behandler fredningssagen. Forvaltningen har på den baggrund opfordret selskabet til at sende deres bemærkninger videre til Fredningsnævnet, når nævnet underretter ejerne og andre involverede parter umiddelbart efter, at de modtager fredningsforslaget.

De sidste bemærkninger til fredningen er fra 31 personer, hvoraf 18 er registreret som lodsejere indenfor fredningen. Bemærkningerne indeholder fem punkter, som begrundes, hvorfor man ikke ønsker en fredning:

1) Der er ingen trusler mod naturen, og vi passer godt på den

I bemærkninger under punkt 1 beskrives lodsejernes indsats over for naturen, og hvilke tiltag de har gjort for at forbedre området.

Der er blandt andet fredet træer og flere marker, der tidligere har været i drift, og som i dag ligger som natur. Den nyopstartede forening til bevarelse af naturen og fremme af biodiversiteten i Hesbjergkilen understøtter denne indsats og gavner blandt andet den sjældne engperlemorsommerfugl, som findes i området.

I dette afsnit bliver råstofinteresser også beskrevet. Lodsejerne har selv undersøgt og fundet, at der ikke er noget behov for eller interesse i fra lodsejerside, at der graves råstoffer i området. Ligesom man nævner, at der kan rejses en fredningssag senere, hvis det alligevel skulle blive aktuelt.

By- og Kulturforvaltningen anerkender den indsats, lodsejerne gør for naturen i området. Forvaltningen kan ikke afgøre sandsynligheden for, om der på sigt skal graves ler i området. Det er Region Syddanmark, der er myndighed for råstofplanlægningen, og som giver gravetilladelser.

2) Der er i forvejen mange love, regler og bekendtgørelser, der beskytter naturen i området

I dette afsnit beskrives de plan- og lovgivningsbestemmelser, som området allerede er reguleret og beskyttet af. Det drejer sig om kommuneplan 2016 og dens retningslinier, naturbeskyttelseslovens bestemmelser om beskyttet natur, den eksisterende fredning af Dyred Banke samt fredskovsbestemmelserne for området.

Derudover er der lavet en liste over de love og bekendtgørelser, som området, der ønskes fredet, er omfattet af.

By- og Kulturforvaltningen er enig i, at området allerede er beskyttet gennem en række bestemmelser. Med fredningsforslaget lægger DN op til en række yderligere tiltag, f.eks. at arealer med genopdyrkningsret skal forblive udyrkede, at der sikres naturpleje, og at arealer, hvor der nu er løvskov, fastholdes som løvskov.

3) Der er i forvejen god adgang til rekreative arealer

I dette afsnit beskrives de eksisterende muligheder for brug af området rekreativt; 25 km stier, som er åben for offentligheden og gode parkeringsforhold flere steder i skoven.

Der er i dette afsnit også en liste over andre rekreative områder i både Assens Kommune og Odense Kommune, bl.a. fremhæves Elmelund Skov, som er større og ligger tættere på Odense.

By- og Kulturforvaltningen har ingen bemærkninger til dette punkt.

4) Naturen vil lide under en øget adgang

Af bemærkningerne fremgår det, at en fredning med øget adgang vil øge presset på området i form af flere besøgende, og at det vil få konsekvenser for naturen. Her nævnes stress hos dyr og fugle på grund af fritløbende hunde, mountainbikere osv. samt henkastet affald.

By- og Kulturforvaltningen kan ikke vurdere betydning for antal besøgende som følge af en fredning. Den eksisterende lovgivning med hensyn til færdsel i skov og i det åbne land skal stadig overholdes; ingen løse hunde, kun færdsel på stierne og på udyrkede åbne arealer.

5) En fredning er voldsomt indgribende i forhold til lodsejerne i området

I dette punkt angives, at fredning er så voldsomt et instrument at bruge, at det kun skal anvendes, når der er tungtvejende samfundsmæssige årsager. I bemærkningerne nævnes også handlingsplanen for fredninger, hvor der står:

1. at fredning ikke bør anvendes, hvis beskyttelsen allerede er sikret,
2. at der skal være et rimeligt forhold mellem det, der opnås og omkostningerne samt
3. at det kun bør anvendes, hvis det ikke kan opnås ligeså godt med andre ordninger. Lodsejerne inviterer til, at kommunen afsøger mulighederne i frivillige aftaler.

By- og Kulturforvaltningen henviser til DN's formål med fredningen, og den ekstra beskyttelse, DN ønsker. Vurdering af forholdet i omkostningerne bør ligge hos Fredningsnævnet, da dette ligger til grund for Fredningsnævnets afgørelse om, om fredningen skal rejses eller afvises. Forvaltningen arbejder løbende med frivillige aftaler om naturpleje, og er meget imødekommende over for denne mulighed i Hesbjerg Skov. I det omfang, der skal betales erstatning i forbindelse med frivillige aftaler, er det dog kommunen alene, som skal afholde udgiften.

Det er By- og Kulturforvaltningens samlede vurdering, at hovedparten af de lodsejere, der ejer de største arealer indenfor fredningsområdet, ikke ønsker en fredning, mens de borgere og brugere af området, som har yttet sig, ser mere positivt på

en fredning og de muligheder, det giver. Lodsejere og borgeres bemærkninger til fredningsforslaget kan ses i deres fulde længde i bilag.

Økonomi

Lodsejerne bliver kompenseret for de tiltag og restriktioner i fredningen, som påvirker den enkeltes jorder. DN har lavet et budgetoverslag (se bilag), som er sendt i høring hos Odense Kommune. Budgettet indeholder erstatninger til lodsejerne for blandt andet ophør af landbrugsdrift, forbud mod flerårige afgrøder, parkeringsarealer og nye stier.

Staten afholder tre fjerdedele af tilkendte erstatninger og godtgørelser. Den sidste fjerdedel afholdes af kommunen. Når en fredning er beliggende i flere kommuner, er det Fredningsnævnet, der afgør fordelingen mellem kommunerne. Hvis fredningen vurderes til at have national betydning, eller hvis fredningen medfører udgifter, der er større end 2 mio. kr., kan Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemme, at staten skal afholde indtil ni tiendedele af erstatningen mv. Det er den samme udgiftsfordeling, der gælder, hvad enten en kommune er medrejser af en fredning eller ej.

Af DN's budgetoverslag skønnes det, at erstatningerne for tiltag for lodsejere i Odense Kommune er på 5.823.532 kr. Af det beløb skal Odense Kommune som udgangspunkt afholde en fjerdedel af udgifterne svarende til 1.455.883 kr. Taksterne for de enkelte erstatninger er baseret på vejledninger og tidligere fredningsafgørelser.

By- og Kulturforvaltningen vurderer, at DN's estimerede takster stemmer overens med tidligere satser. Dog er der usikkerhed om taksten for ophør af landbrugsdrift, hvor man erstatter den eksisterende genopdyrkningsret. Der er også rejst tvivl om, hvorvidt arealer ejet af Hesbjerg Skov A/S kan indgå i fredningsforslaget. Det er forvaltningens eneste bemærkninger til budgetforslaget, som skal sendes til DN efter denne politiske behandling (udkast til høringssvar fra forvaltningen til DN er vedlagt som bilag).

Hvis fredningen gennemføres, vil kommunen også få pålagt andre udgifter i forbindelse med driften. Der er i fredningen blandt andet lagt op til etablering af ny sti og en P-plads, rydning af en udsigtsskile, opsætning af formidlingsskilte m.m. Da de enkelte fredningsbestemmelser stadig kan ændre sig eller helt udgå af fredningen, har forvaltningen på nuværende tidspunkt ikke foretaget budgettering af de nævnte tiltag, men det kan meget vel beløbe sig til udgifter i størrelsesordenen 3-400.000 kr.

Der er på nuværende tidspunkt ikke afsat anlægs- og driftsmidler til en eventuel fredning. Der vil blive fremsendt et budgetønske til anlægsbudget 2019, såfremt Fredningsnævnet beslutter at gennemføre en fredning. Såfremt dette anlægsønske ikke imødekommes, vil fredningen skulle finansieres ved omprioritering af eksisterende anlægsmidler.

Bilag

Fredningsforslag inkl. kortbilag og lodsejerliste

Oversigtskort Kommune og fredningsgrænse

DNs budgetoverslag inkl. kommunens høringssvar

Bemærkninger fra lodsejere og borgere i området omkring Hesbjerg Skov

Punkt 3: Korrigerende fredning for kolonihaveområder

01.00.00-K08-1-17

Resume

Seks kolonihaveforeninger i Odense Kommune er beliggende indenfor fredningen af Odense Å-dal og dermed bl.a. underlagt de bygningsmæssige bestemmelser, der var gældende i 1999, da fredningen blev rejst. Fem af foreningerne ligger på kommunal grund, mens den sidste, H/F Lilletoften, ligger på privat jord.

Det vurderes, at 440 havelodder i de seks foreninger overskrider de bebyggelsesprocenter, der var gældende, da fredningen blev rejst i 1999. Odense Havelodselskab og By- og Kulturforvaltningen ønsker at hæve byggeprocenten indenfor fredningen til 15 %, maks. 60 m², som er det samme, som tillades i kommunens øvrige haveforeninger. Byggebestemmelserne er i første omgang forgæves forsøgt ændret ved en generel dispensationsansøgning til Fredningsnævnet for Fyn i maj 2017.

By- og Kulturforvaltningen ønsker derfor at rejse en korrigerende fredning for de områder af fredningen af Odense Å-dal, som omfatter kolonihaveforeninger. Hensigten med den korrigerende fredning er at hæve de gældende bebyggelsesprocenter til 15 %, maks. 60 m², samt tilladelse til at etablere et nærmere defineret antal småhuse. Øvrige bestemmelser i fredningen vil ikke blive ændret. Hvis byggebestemmelserne ændres til 15 %, maks. 60 m², vil mængden af ulovligt byggeri falde fra 440 til 130 havehuse.

Den korrigerende fredning forventes rejst ved indsendelse af fredningsforslaget til Fredningsnævnet i august 2018. Derefter har Fredningsnævnet 2 år til at behandle fredningen.

Effekt

Flere borgere er sunde og trives

Et af kolonihaveforeningernes hovedformål er at skabe mulighed for rekreativitet og udeliv for folk, der f.eks. bor i lejlighed. Herigennem kan borgernes trivsel, sundhed og velbefindende øges. De odenseanske kolonihaver ønskes derfor bevaret til det formål, hvorfor arbejdet med lovliggørelse af byggeri og spildevand, samt at fastholde områderne til kolonihaveformål i den rette stil, er blevet igangsat.

Flere borgere er betydningsfulde deltagere i fællesskaber

Kolonihaveforeningerne er fremragende eksempler på fællesskaber på tværs af alder, kultur og indkomst. Jo bedre hånd, der tages om udviklingen i kolonihaveforeningerne, desto bedre understøttes fællesskaberne. Fastholdelse af områderne til kolonihaveformål er med til at bevare kolonihaveånden som en vigtig del af fællesskabet.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. By- og Kulturforvaltningen udarbejder og indsender forslag til korrigerende fredning for de områder af fredningsetape 1 og 3, som omfatter kolonihaveforeninger.
2. Fredningsbestemmelserne i den korrigerende fredning giver lov til 15 % bebyggelse, dog maks. 60 m², samt et nærmere defineret antal småbygninger i samme omfang, som de kommende lokalplaner for de øvrige haveforeninger udenfor fredningen tillader.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen med den supplerende bemærkning, at forvaltningen skal sikre, at nedbringelse af overbebyggelse over 60 kvadratmeter i kolonihaverne i de fredede områder kobles på oprydningssproessen i de øvrige kolonihaver.

Udvalgsmedlem Kristian Guldfeldt deltog ikke i mødet.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Sagsfremstilling

Ud af de 33 kolonihaveforeninger, der ligger i Odense Kommune, er seks beliggende indenfor fredningen af Odense Ådal.

Fredningen er rejst i 1999 og opdelt i flere etaper (kendelser), hvor fredningskendelserne 1 og 3 bl.a. omfatter seks kolonihaveforeninger. Fredningskendelserne blev endeligt vedtaget den 29/11 2010.

Fredningen betyder, at der i haveforeningerne alene må bygges efter de regler, som var gældende i 1999, hvor fredningen blev rejst, og som hviler på enten dagældende lokalplan for haveforeningen eller dagældende lejekontrakt med Odense Kommune.

For haveforeningerne gælder følgende bestemmelser i forhold til byggeri:

H/F Biskorup: Maks. 10 % af haveloddets areal.

H/F Martins Minde: Maks. 10 % af haveloddets areal.

H/F Svendstrupengen: Maks. 8 % af haveloddets areal.

H/F Søndergaard's Haver: 10 % af haveloddets areal, dog maks. 50 m².

H/F Heltengen: 10 % af haveloddets areal, dog maks. 50 m².

H/F Lilletoften: 10 % af haveloddets areal, dog maks. 50 m².

På nuværende tidspunkt vurderes det, at 440 havelodder i de seks foreninger overskrider de bebyggelsesprocenter, der var gældende, da fredningen blev rejst i 1999.

Haveforeningerne er beliggende på kommunal jord og er medlem af Odense Havelodselskab med undtagelse af H/F Lilletoften, som er en privat kolonihaveforening. H/F Lilletoften har dog indtil 1/1 2017 ligeledes været medlem af Odense Havelodselskab.

Odense Havelodselskab, som lejer den kommunale jord til kolonihaveformål af Odense Kommune, ønsker sammen med Odense Kommune at få hævet den tilladte byggeprocent til 15 %, dog maks. 60 m². Blandt andet med det formål at få ensrettet, så der gælder de samme bestemmelser for alle kolonihaveforeninger.

I foreningerne udenfor fredningen kan byggeprocenterne ændres via nye lokalplaner. Bebyggelsesprocenten fastsættes her til 15 %, dog maks. 60 m², samt giver tilladelse til etablering af ét drivhus, ét legehus og én pavillon efter nærmere definerede mål. Nævnte lokalplaner forventes politisk vedtaget i foråret 2018. Kommunal lokalplanlægning alene er dog ikke en farbar vej for ændring af byggebestemmelser indenfor fredningen, da Fredningsnævnet er myndighed for fredede områder og dermed myndighed for at give dispensation eller ændre bestemmelserne i de fredede områder.

Muligheder for ændring af byggebestemmelser indenfor fredningen af Odense Å-dal

Umiddelbart er der tre muligheder for at ændre byggebestemmelserne:

1. Fredningsnævnet giver en generel dispensation til at hæve bebyggelsesprocenten indenfor områderne.
2. Ved, at der søges dispensation for hvert enkelt havehus, som ikke overholder bestemmelserne. Det vurderes på nuværende tidspunkt at dreje sig om 440 havehuse.
3. Ved at rejse en korrigerende fredning, hvori byggebestemmelserne ændres.

Odense Kommune har i maj 2017 ansøgt Fredningsnævnet om generel dispensation til at hæve bebyggelsesprocenten til 15 %, maks. 60 m², i de seks foreninger indenfor fredningen samt tilladelse til at etablere et nærmere defineret antal småhuse. Størrelsen på småbygninger ønskes at være tilsvarende de bestemmelser, som indskrives i lokalplanerne for de øvrige haveforeninger i kommunen.

Fredningsnævnet har i deres afgørelse den 7/9 2017 redegjort for, at de kun kan give dispensation til forhold, som ikke vil stride imod fredningens formål samt til forhold af underordnet betydning. Fredningsnævnet vurderer altså, at der ikke er mulighed for at meddele en generel lovliggørende dispensation som ansøgt, hvorfor ansøgningen er afvist.

På baggrund af efterfølgende dialog med Fredningsnævnet om mulige veje til ændring af gældende bestemmelser for kolonihavernes bebyggelsesprocent, ønsker By- og Kulturforvaltningen at rejse en korrigerende fredning af de seks kolonihaveområder. Formålet er fortsat at hæve den tilladte byggeprocent til 15 %, dog maks. 60 m², samt give tilladelse til etablering af ét drivhus, ét legehus og én pavillon efter nærmere definerede mål. Øvrige bestemmelser i fredningen vil ikke blive ændret.

By- og Kulturforvaltningen vil i forbindelse med udarbejdelse af forslag til korrigerende fredning gå i dialog med Danmarks Naturfredningsforening (DN). Forvaltningen vurderer, at inddragelse af DN vil styrke sagen og processen og give DN indflydelse på fredningsbestemmelsernes indhold.

Rejses der ikke en korrigerende fredning, er det forventningen, at hver af de 440 havelodder, som nu overskrider den tilladte størrelse af byggeri, vil søge om dispensation hos Fredningsnævnet. Fredningsnævnet har over for forvaltningen givet udtryk for, at det vil være vanskeligt at give dispensation til 440 enkeltsager. Med rejsning af en korrigerende

fredning som beskrevet vil antallet af overbebyggede havelodder falde fra 440 til 130, såfremt fredningen gennemføres. Tillades en korrigerende fredning som anført, skal de haver, som har mere bebyggelse end 60 m², tilrette bebyggelsen, medmindre der er grundlag for at meddele dispensation (Fredningsnævnet).

Med udgangspunkt i ovenstående vurderer By- og Kulturforvaltningen, at det mest hensigtsmæssige vil være at rejse forslag til korrigerende fredning.

Argumentation for en korrigerende fredning

- I 2013 lavede DN, Naturstyrelsen og KL en handlingsplan for fredninger. Den handler om at prioritere indsatsen i fredninger, og her blev det besluttet at prioritere større, sammenhængende naturområder, landskabsfredninger med større uforstyrrede landskaber samt unikke, nationalt værdifulde lokaliteter. Forvaltningen vurderer, at kolonihaveforeningerne ikke falder inden for disse højt prioriterede områder. En forøgelse af tilladt byggeri vil derfor ikke stride imod handlingsplanen fra 2013.
- Kolonihaveområderne vil med den korrigerede fredning fortsat være udlagt som kolonihaver, og det forøgede byggeri vil være i overensstemmelse med ånden i den eksisterende fredning. Målet om at fastholde kolonihaverne som den rekreative ressource, de er tiltænkt indenfor det fredede område - mindre kolonihavehuse og haver, der anvendes til dyrkning af grøntsager og rekreation - opfyldes således fortsat.
- Ved en ændret fredning med tilladelse til 15 %, maks. 60 m², vil der kunne fastlægges en ens og restriktiv linje for Odense Kommunes og Fredningsnævnets håndtering af sager med bebyggelsesprocent over den tilladte grænse. Byggeri over 60 m² vil skulle fjernes, medmindre der er grundlag for, at Fredningsnævnet kan tildele en dispensation.
- Det er By- og Kulturforvaltningens vurdering, at den planlagte fortætning af Odense by vil øge efterspørgslen efter rekreative muligheder. Tilladelse til en forøget byggeprocent i disse bynære haveforeninger vil medvirke til, at haveforeningerne er attraktive - også for børnefamilier med større pladsbehov.
- Haveforeningernes udvikling skal fastholde beskyttelsen af de fredede områder ved at fremme en bæredygtig udvikling, bl.a. ved stærkt øget fokus på forsvarlig håndtering af spildevand samt en fortsat tilgang, hvor folk fra alle samfundets sociale lag skal have mulighed for at anskaffe en kolonihave. Dette vil gavne de fredede områder.

Forslag til korrigerende fredning forventes indsendt til Fredningsnævnet i august 2018, som herefter har 2 år til at behandle sagen. I den mellemliggende periode har de seks haveforeninger mulighed for at bygge efter de bestemmelser, som var gældende i 1999.

Økonomi

Det er By- og Kulturforvaltningens vurdering, at en korrigeret fredning ikke vil udløse erstatning til de berørte haveejere, idet den korrigerende fredning vil indebære en højere byggeprocent, og således give haveejerne ret til at bebygge mere end den eksisterende fredning. Der vil således ikke kunne dokumenteres et tab som følge af den korrigerede fredning.

Punkt 4: Bolig- og serviceområde ved Rugårdsvej og Jarlsberggade (Karré 4). Kommuneplantillæg nr. 40 og lokalplan nr. 0-849 til endelig vedtagelse.

01.02.05-P16-4395-15

Resume

Odense Byråd besluttede på mødet den 15/11 2017 at fremlægge forslag til kommuneplantillæg nr. 40 og forslag til lokalplan nr. 0-849 Bolig – og serviceområde ved Rugårdsvej og Jarlsberggade i 8 ugers offentlig høring.

Planforslagene er udarbejdet for at muliggøre, at den tidligere slagterigrund på hjørnet ved Rugårdsvej og Jarlsberggade kan omdannes til et nyt bolig- og serviceområde med ny etagebebyggelse i varierende højder fra 3 og op til 20 etager.

Planforslagene har været i offentlig høring fra den 20/11 2017 til den 16/1 2018. Der er i perioden indkommet 18 høringssvar.

Høringssvarene omhandler visuel indvirkning på Domkirken, skyggeforhold, gas-stikledning, ønsker til ændringer i lokalplanen vedrørende parkering, byggefelter, højde på bebyggelse, altandybde, altangange, opholdsareal, affaldsløsning med mere, musikspillestedet ”Slagteriet” og anvendelse af hvid beton som facademateriale.

Høringssvarene giver anledning til, at By- og Kulturforvaltningen foreslår, at lokalplanen ikke giver mulighed for beton som facademateriale, men i stedet fastsætter, at højhusene over basen (basen udgør de nederste to etager) kun må fremstå med lyse tegl.

Effekt

Flere indbyggere i Odense

Boligbebyggelsen vil bidrage til flere bynære boliger, som kan tiltrække borgere, der ønsker at bo centralt i Odense.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Høringssvarene besvares som foreslået i hvidbogen.
2. Lokalplan nr. 0-849 for bolig- og serviceområde ved Rugårdsvej og Jarlsberggade vedtages endeligt med ændring af bestemmelse vedrørende facademateriale på højhusene.
3. Kommuneplantillæg nr. 40 vedtages endeligt uden ændringer.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Sagsfremstilling

Baggrund

Kommuneplantillægget og lokalplanen er udarbejdet på baggrund af ejerens ønske om at udvikle et nyt bolig- og serviceområde med ny etagebebyggelse i varierende højder fra 3 til 20 etager og op til 65 meters højde. Lokalplanen sikrer, at de høje bygninger ligger tilbagetrukket i forhold til øvrig bebyggelse langs Rugårdsvej, og at bebyggelsen i materialer og farver forholder sig til de omkringliggende bygninger enten gennem indpasning eller markering af ny bebyggelse.

Med lokalplanen sikres bebyggelsen grønne og solbelyste opholdsarealer, der er afskærmet for støj og vind.

De eksisterende bygninger langs Rugårdsvej bevares og kan anvendes til erhverv samt funktioner som café, musikspillested med videre. Vejadgang sker fra Jarlsberggade med nedkørsel til parkeringskælder.

Ekstremregn

Lokalplanområdet er i kommuneplanen udlagt som fokusområde for oversvømmelse som følge af skybrud/ekstremregn, og ifølge kommuneplanens skybrudskort er der en udfordring i lige netop lokalplanområdet. Oversvømmelse som følge af skybrud kan for eksempel imødekommes ved at bearbejde terrænet, så regnvand kontrolleret "styres" hen til områder uden bygninger eller andre materielle værdier, for eksempel grønne områder, parkeringspladser eller veje. Bygherre har redegjort for, at regnvand fra skybrud kan ledes væk fra bygninger.

En del vil kunne håndteres på grunden i mindre lavninger, og det resterende ledes ud på de omkringliggende veje. Ved situationer, hvor der opstår 100-årsregn, vil byggeriets parkeringskælder mod Jarlsberggade kunne håndtere regnvandet. Området omkring Jarlsberggade gennemgår en stor udvikling, og det er derfor på nuværende tidspunkt svært at vurdere, hvordan og i hvilket omfang de øvrige områder, der grænser op til Jarlsberggade, vil medvirke til afvanding i forbindelse med ekstremregn. I takt med, at det samlede område udvikles, bør der indtænkes klimatilpasning i de regnvandsløsninger, der etableres på de enkelte grunde og på området som helhed.

Høringssvar

I høringsperioden er der indkommet 18 høringssvar. Høringssvarene er samlet i en hvidbog, hvor der også er givet forslag til svar på de indsendte høringssvar.

Høringssvarene kommer fra Fyens Stift, DSB Ejendomme, NGF Nature Energy Distribution A/S og Entreprenørfirmaet A. Enggaard A/S. De øvrige 14 høringssvar kommer fra borgere.

De indkomne høringssvar omhandler:

- Visuel indvirkning på Domkirken.
- Skyggeforhold på DSB's areal.
- Gas-stikledning.
- Ønsker til ændringer af lokalplanen vedrørende parkering, byggefelter, højde på bebyggelse, altandybde, altangange, opholdsareal, affaldsløsning med mere.
- Musikspillestedet "Slagteriet".
- Anvendelse af hvid beton som facademateriale.

By- og Kulturforvaltningens vurdering af de indkomne høringssvar

Visuel indvirkning på Domkirken

Fyens Stift har henvendt sig med ønske om at få yderligere belyst, hvordan indsynet til byen og Domkirken vil blive påvirket af højhusene. På den baggrund er der i dialog med Fyens Stift udarbejdet supplerende visualiseringer af byherres rådgiver. Foranlediget af de supplerende visualiseringer har Fyens Stift meddelt, at Kirkeministeriet efter indstilling fra Fyens Stift ikke vil gøre indsigelse mod forslag til kommuneplantillægget. Forvaltningen har vurderet, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af planforslagene.

Skyggeforhold på DSB's areal

DSB Ejendomme A/S har i deres høringssvar påpeget, at eventuelle skyggevirksomheder fra højhusene ikke må hindre, at deres ejendom beliggende nord for lokalplanområdet kan ændre anvendelse til boligområde. Forvaltningen kan oplyse, at DSB's ejendom i kommuneplanen er udlagt til erhvervsområde. Forvaltningen har vurderet, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af planforslagene.

Gas-stikledning

NGF Nature Energy oplyser, at en gas-stikledning, som er ført ind på grunden, ikke er i drift. Høringssvaret er af oplysende karakter. Forvaltningen har vurderet, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af planforslagene.

Ønsker til ændringer i lokalplanen

Entreprenørvirksomheden A. Enggaard A/S har fremsendt en række ønsker til ændringer i lokalplanen, blandt andet vedrørende parkering, byggefelter, højde på bebyggelse, altandbde, altangange, opholdsareal, affaldsløsning med mere.

Efter ønske fra A. Enggaard A/S har forvaltningen og A. Enggaard A/S afholdt et møde den 22/1 2018, hvor A. Enggaard A/S har begrundet sine høringssvar, og forvaltningen har tillige kunnet oplyse om planlægningsprocessen og begrundet de enkelte lokalplanbestemmelser.

Lokalplanen er resultatet af en lang planlægningsproces, hvor forvaltningen i samarbejde med ejeren og dennes rådgiver har arbejdet for at sikre kvalitet i boligbebyggelsen i overensstemmelse med kommuneplanens kvalitetskriterier, idet der er tale om et højt og tæt byggeri. I den forbindelse har der været fokus på at sikre gode boliger og udendørs opholdsarealer i forhold til eksempelvis støj, skygge- og solforhold samt vindforhold.

Forvaltningen har vurderet, at høringssvaret ikke giver anledning til ændringer af planforslagene, idet en imødekommen af høringssvaret generelt vurderes at være en forringelse af projektet og de kvalitetskriterier, der er arbejdet med at sikre i planlægningsprocessen.

Dog udtages sætningen ”Boliger må ikke tages i brug, før de er tilsluttet sugelanlæg til dagrenovation” i lokalplanens bestemmelse 12.2, idet dette reguleres af Odense Kommunes regulativ for husholdningsaffald og ikke af lokalplanen. Forvaltningen vurderer, at dette ikke har nogen betydning i praksis.

Musikspillestedet ”Slagteriet”

I et høringssvar udtrykker en borger bekymring for, at musikspillestedet ”Slagteriet”, som ligger indenfor lokalplanområdet, bliver fortrængt af det nye byggeri.

Bygherres rådgiver har i planlægningsprocessen vurderet, at det vil være muligt at etablere støjdæmpende foranstaltninger, så nye eller eksisterende boliger ikke vil blive belastet af støj fra ”Slagteriet”. Støjdæmpningen kan for eksempel gøres ved at blænde eventuelle vinduer, etablere lydæmpende forsatsvægge til nordfacaden, flydende gulv på tagetagen med rockwool og gipsplader.

Odense Kommune er enig i disse vurderinger. Bygherre har i forbindelse med afgørelse om ikke-VVM pligt forpligtet sig på at sikre vejledende grænseværdier overholdt, ligesom Odense Kommune som miljø- og byggesagsmyndighed om nødvendigt vil sikre, at der vil blive taget disse hensyn. Forvaltningen vurderer på den baggrund, at ”Slagteriet” vil kunne bestå uden at blive fortrængt af kommende boliger. Forvaltningen har vurderet, at høringssvaret ikke giver anledninger til ændringer af planforslagene.

Anvendelse af hvid beton som facademateriale

I 14 høringssvar udtrykkes der modstand mod, at lokalplanen giver mulighed for, at højhusenes facader må fremstå i hvid beton. Høringssvarene mod hvid beton begrundes primært med, at materialet patinerer dårligt, og flere foreslår tegl, idet det giver byggeriet mere tekstur og stoflighed.

Lokalplanforslagets bestemmelse 7.8 har følgende ordlyd:

"Bebyggelsens facader skal fremstå som lyst puds, hvid beton eller lyse teglsten. Ved brug af betonelementer skal disse udføres med profilerede overflader. Mindre bygningsdele kan udføres i andre materialer og farver. Facaden på stue- og 1. etage, mod fælles opholdsareal, skal fremstå i tegl i rød- eller brunlig nuance som vist i princippet på figur 16 side 23."

For at imødekomme de mange høringssvar mod hvid beton, foreslår By- og Kulturforvaltningen, at lokalplanen fastsætter, at højhusene over basen (basen udgør de nederste to etager) kun må fremstå med lyse tegl.

Forvaltningen foreslår, at bestemmelse 7.8 ændres til:

Bebyggelsens facader skal fremstå i lyse tegl, eksempelvis som mursten, teglskaller, teglspån og lignende. Mindre bygningsdele kan udføres i andre materialer og farver. Facaden på stue- og 1. etage, mod fælles opholdsareal, skal fremstå i tegl i rød- eller brunlig nuance som vist i princippet på figur 16 side 23.

Forvaltningen vurderer, at tegl, ud over at sikre byggeriet tekstur og stoflighed, også skaber sammenhæng til de omkringliggende bebyggelser, der gamle som nye primært er udført i tegl.

Da højhusene bryder med skalaen i området og på mange måder bliver et markant byggeri i byen, vurderer forvaltningen, at højhusene (over baserne) skal fremstå i lyse tegl, der adskiller sig fra den traditionelle røde tegl i den omkringliggende bebyggelse.

Forvaltningen har partshørt ejeren Odense Projektudviklingsselskab A/S, der ikke har fremsendt bemærkninger til den foreslåede ændring af bestemmelse 7.8.

Lovgrundlag

- Lokalplanen er udarbejdet i henhold til Planlovens kapitel 5.
- Kommuneplantillægget er udarbejdet i henhold til Planlovens kapitel 4.

Handlemuligheder

- Kommuneplantillæg nr. 40 vedtages endeligt uden ændringer.
- Lokalplan nr. 0-849, Bolig- og serviceområde ved Rugårdsvej og Jarlsberggade, vedtages endeligt uden ændringer.
- Lokalplan nr. 0-849, Bolig- og serviceområde ved Rugårdsvej og Jarlsberggade, vedtages endeligt med ændring af bestemmelse 7.8.

- Komme med ændringer til planen/planerne, som indarbejdes af By- og Kulturforvaltningen, hvorefter nye planforslag sendes i høring. Alternativt kan planen/planerne med ændringer forelægges By- og Kulturudvalget igen.
- Planerne vedtages ikke.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Forslag til kommuneplantillæg nr. 40 Rugårdsvej 3 til endelig vedtagelse

Forslag til Lokalplan 0-849 Rugårdsvej 3 til endelig vedtagelse

Hvidbog og høringssvar til lokalplan 0-849

Punkt 5: Boliger og service ved Vibelundvej (Byen for Livet), lokalplan nr. 8-861 og kommuneplantillæg nr. 45 til endelig vedtagelse

01.02.05-P16-205-17

Resume

Odense Byråd besluttede på mødet den 11/10 2017 at fremlægge forslag til kommuneplantillæg nr. 45 og forslag til lokalplan nr. 8-861 for boliger og service ved Vibelundvej i 8 ugers offentlig høring.

Planforslagene har været i offentlig høring fra den 25/10 til den 21/12 2017. Der er i perioden indkommet 3 høringsvar. De indkomne høringsvar omhandler emnerne korrektion af støjkonsekvenszone for forsvarrets øvelsesarealer, mulighed for at opføre en restaurant, fleksibilitet i lokalplanen i forhold til eksempelvis nye muligheder for belysning, skiltning og belægning og mulighed for anvendelse af nye terapiformer for demenssygdomme, eksempelvis boldbaner, legepladser og campingvogn (som reminiscens).

By- og Kulturforvaltningen vurderer, at høringen giver anledning til en enkelt rettelse, der sikrer korrekt angivet støjkonsekvenszone for forsvarrets øvelsesarealer i lokalplanens kortbilag 1 og 2.

Effekt

Flere indbyggere i Odense

Området er rigtigt godt placeret mellem by og natur, og det nye byområde dyrker i høj grad denne placering ved at lade landskabet "sive" ind i den relativt tætte bystruktur, der planlægges for, så området opleves som i naturen og ikke ved siden af naturen. Projektet, der i daglig tale omtales Byen for Livet, er et nyt og banebrydende forsøg på at lave et byområde med et varieret udbud af boliger, som er attraktivt for mennesker i alle aldersgrupper og på tværs af livsfaser, herunder også et plejehjem målrettet mennesker, der har fået stillet diagnosen demens. Det er tanken, at området skal dyrke fællesskaber men også forskellighed, og ved at skabe ni unikke identiteter - kvarterer - vil disse hver især appellere til forskellige beboersegmenter og skabe tilhørsforhold og ejerskab blandt bydelens beboere.

Flere borgere er betydningsfulde deltagere i fællesskaber

Det nye byområde skal give mulighed for forskellige typer af boliger, der opfordrer og indbyder til fællesskab. Helt konkret planlægges der for bofællesskaber, herunder aldersintegrerede bofællesskaber, men også muligheden for fælleshuse til byområdets fælles brug understøtter muligheden for, at borgere bliver betydningsfulde deltagere i fællesskaber.

Flere funktionsdygtige ældre og handicappede

Et af målene med det nye byområde er at øge livskvaliteten for mennesker ramt af demens og deres pårørende. Med projektet sigtes der mod at styrke borgernes evne til at klare hverdagen med eksempelvis overgangsboliger, hvor den demensramte, som er i sygdommens tidlige stadier, sammen med deres pårørende fortsat kan have en hverdag sammen med minimal hjælp udefra. Det særlige ved netop dette nye byområde er, at plejehjemmet bliver en integreret del af det nye lokalsamfund på lige fod med ungdomsboliger og familieboliger.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Høringssvarene besvares som foreslået i hvidbogen.
2. Lokalplan nr. 8-861 for boliger og service ved Vibelandvej vedtages endeligt med de foreslåede ændringer.
3. Kommuneplantillæg nr. 45 vedtages endeligt uden ændringer.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Sagsfremstilling

Lokalplan

Lokalplanen er udarbejdet for at muliggøre et nyt byområde mellem Rismarksvej og Højstrup Øvelsesplads med en blanding af boligtyper og et nyt plejehjem.

Eksisterende bygninger kan nedrives og området ændres til bolig- og serviceområde med sammenhæng til den eksisterende by og med nærhed til de store rekreative arealer på Højstrup Øvelsesplads.

Lokalplanen skal sikre variation og kvalitet i bebyggelsen såvel som i de ubebyggede arealer indenfor området.

Kommuneplantillæg

Kommuneplanen ændres med henblik på at muliggøre opførelse af plejehjem som en del af omdannelsen af et område ved Vibelandvej i Højstrup til et nyt lokalområde med boliger, erhverv og service, blandt andet særlige boligtyper til demensramte og deres pårørende.

By- og Kulturforvaltningens vurdering af de indkomne høringssvar

Korrektion af støjkonsekvenszone for forsvarets øvelsesarealer

Forvaltningen foreslår på baggrund af høringssvaret, at følgende justeres i lokalplanen:

Støjkonsekvenszone for forsvarets øvelsesarealer tilrettes på kortbilag 1 og 2 i lokalplanen, så afgrænsningen omfatter et større areal i det nordvestlige hjørne af lokalplanområdet og dermed også af byggefeltene i det nordvestlige hjørne. Afgrænsningen stemmer dermed overens med den af Forsvarets Ejendomsstyrelse seneste fremsendte afgrænsning.

Støjkonsekvenszonen betyder, at der ikke må bygges nye boliger indenfor de militære øvelsespladsers støjkonsekvensområder. Forsvaret har beregnet og optegnet en støjkonsekvenszone for øvelsespladsen. Støjkonsekvenszonen rækker ind over det nordvestlige hjørne af lokalplanområdet som vist på kortbilag 1 og kortbilag 2. Så længe aktiviteterne på øvelsespladsen opretholdes, og støjkonsekvenszonen rækker ind over byggefeltene i det nordvestlige hjørne, må der ikke bygges nye boliger indenfor støjkonsekvenszonen.

Forvaltningen har været i dialog med projektudviklerne for området. De er indforstået med den nye afgrænsning og de begrænsninger, den pålægger byggefeltene mod nordvest.

Mulighed for restaurant

Lokalplanen forhindrer ikke mulighed for restaurant.

Fleksibilitet i lokalplanen

Forvaltningen vurderer, at lokalplanen tager højde for fleksibilitet i forhold til ny viden inden for behandling af demens. Lokalplanen giver mulighed for, at der kan arbejdes fleksibelt med belysning, skiltning og belægning, ligesom mulighed for boldbaner og legepladser kan indeholdes i lokalplanen. Dog må campingvogne ikke opbevares på fælles parkeringspladser, veje eller på andre fælles ubebyggede arealer indenfor lokalplanområdet.

Lovgrundlag

- Lokalplanen er udarbejdet i henhold til Planlovens kapitel 5.
- Kommuneplantillægget er udarbejdet i henhold til Planloven kapitel 4.

Handlemuligheder

By- og Kulturudvalget og byrådet kan:

- Vælge, at kommuneplantillæg nr. 45 vedtages endeligt uden ændringer.
- Vælge, at lokalplan nr. 8-861 for boliger og service ved Vibelandvej vedtages endeligt med ændringen i kortbilag 1.
- Vælge at komme med ændringer til planerne, som indarbejdes af By- og Kulturforvaltningen, hvorefter nyt forslag sendes i høring. Alternativt kan planerne med ændringer forelægges By- og Kulturudvalget igen.
- Vælge, at planerne ikke vedtages.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Lokalplanforslag nr. 8-861 boliger og service Vibelandvej

Kommuneplantillæg nr. 45 Vibelandvej

Hvidbog offentligt høring_Lokalplan nr. 8-861 og Kommuneplantillæg nr. 45

Punkt 6: Munkebjergvænget - kommuneplantillæg nr. 11 og lokalplan nr. 2-799 Munkebjergvænget til endelig vedtagelse

01.02.00-P16-7-16

Resume

Odense Byråd besluttede på mødet den 15/11 2017 at fremlægge forslag til kommuneplantillæg nr. 11 og forslag til lokalplan nr. 2-799 Munkebjergvænget - Boliger/service i 8 ugers offentlig høring.

Planforslagene har været i offentlig høring fra den 22/11 2017 til den 18/1 2018. Der er i perioden indkommet 3 høringsvar.

Høringsvarene er samlet i en hvidbog, hvor der også er givet forslag til svar på de indsendte høringsvar.

De indkomne høringsvar omhandler følgende:

- Sti igennem området, der ønskes opretholdt.
- Byggeriets højde og skyggevirkninger.
- Antallet af boliger i forhold til placering i byen.

By- og Kulturforvaltningen vurderer, at høringen ikke giver anledning til at foreslå ændringer af planerne.

Effekt

Flere indbyggere i Odense

Med udvidelse af boligtilbud tæt på byens store uddannelsesinstitutioner og arbejdspladser - UCL, Kold College, Forskerparken, Odense Tekniske Gymnasium, SDU, Cortex Park og Nyt OUH - vil flere få mulighed for at bo tæt på deres arbejde eller studie. Munkebjergvænget vil blive en varieret bebyggelse med parkkarakter og lokale servicefaciliteter.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Høringsvarene besvares som foreslået i hvidbogen.
2. Lokalplan nr. 2-799, Munkebjergvænget - Boliger/service, vedtages endeligt uden ændringer.
3. Kommuneplantillæg nr. 11 vedtages endeligt uden ændringer.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Sagsfremstilling

Baggrund

Lokalplanen er udarbejdet med henblik på opførelse af ny bolig- og erhvervsbebyggelse som en bymæssig fortætning af området ved Munkebjergvænget - herunder op til 1.500 m² dagligvarehandel. Bebyggelsen vil rumme etageboliger og tæt-lave boliger med tilhørende fælles faciliteter samt erhvervsformål som kontorerhverv, serviceerhverv, uddannelsesinstitutioner, børneinstitutioner m.m. samt dagligvarehandel. Der er med lokalplanen mulighed for at opføre cirka 50.000 m² med op til cirka 650 boliger i alt. Boligudbygningen understøtter og indgår i kommunens plan for boligudbygning frem til 2028.

By- og Kulturforvaltningens vurdering af de indkomne høringssvar

Sti igennem området, der ønskes opretholdt

Stierne er sikret ved, at der i lokalplanen står, at eksisterende stier skal bibeholdes.

Byggeriets højde og skyggevirkninger

Der er foretaget nøje studier af sol- og skyggeforhold, som er vist i lokalplanen. Byggeriet er tilrettelagt, så de enkelte byggerier ikke i nævneværdig grad skygger for hinanden eller de omgivende byggerier. Alle lejligheder etableres med mindst én altan, tagterrasse eller mindre terrasse i niveau. Samlet set vurderer forvaltningen, at bebyggelsen er disponeret, så der opnås et lyst og grønt bo-miljø.

Antallet af boliger i forhold til placering i byen

I området omkring Munkebjergvænget investeres i disse år massivt i nye arbejdspladser, institutioner og virksomheder.

Det gælder blandt andet udbygningen af Nyt OUH, University College Lillebælt, Forskerparken, Cortex Park, Syddansk Universitet med flere.

Det nye byggeri ved Munkebjergvænget skal derfor i høj grad ses i denne sammenhæng. Projektet følger Odense Kommunes rækkefølgeplan, der sikrer en udbygningstakt i sammenhæng med byens øvrige udbygning af infrastruktur, institutioner, arbejdspladser m.m.

Lovgrundlag

Lokalplanen er udarbejdet i henhold til Planlovens kapitel 5.

Kommuneplantillægget er udarbejdet i henhold til Planlovens kapitel 4.

Handlemuligheder

- Kommuneplantillæg nr. 11 vedtages endeligt uden ændringer.
- Lokalplan nr. 2-799 Munkebjergvænget - Boliger/service vedtages endeligt uden ændringer.
- Der foreslås ændringer til planerne, som indarbejdes af By- og Kulturforvaltningen, hvorefter nyt forslag sendes i høring. Alternativt kan planerne med ændringer forelægges By- og Kulturudvalget igen.
- Planerne vedtages ikke.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Hvidbog_Munkebjergvænget

Lokalplan 2-799 Munkebjergvænget, endelig

Kommuneplantillæg nr. 11-Munkebjergvænget, endelig

Punkt 7: Kollegieboliger Toldbodgade (Stark-grunden).

Kommuneplantillæg nr. 47 og lokalplan nr. 1-857 til endelig vedtagelse

01.00.00-G01-10-17

Resume

Odense Byråd besluttede på mødet den 11/10 2017 at fremlægge forslag til kommuneplantillæg nr. 47 og lokalplan nr. 1-857 for kollegieboliger Toldbodgade 29-39 (Stark-grunden) i 8 ugers offentlig høring.

Planforslagene har været i offentlig høring fra den 24/10 til den 20/12 2017. Der er i perioden indkommet 4 høringssvar. De indkomne høringssvar omhandler emnerne bygningshøjder og parkering på terræn med ønske om, at bebyggelsen har en mere bymæssig karakter end foreslået, og at parkering sker i bygning eller gårdrum.

Høringssvarene er samlet i en hvidbog, hvor der også er givet forslag til svar på de indsendte høringssvar. Hvidbogen er vedlagt som bilag.

By- og Kulturforvaltningen vurderer, at høringen ikke giver anledning til ændringer, og planforslag indstilles derfor som uændret.

Effekt

Flere indbyggere i Odense

Lokalplanforslaget giver mulighed for opførelse af cirka 300 kollegieboliger. Kollegieboligerne vil bidrage til flere bynære boliger og understøtter kommuneplanen i fortætningen af bymidten. Erfaringen viser, at studerende bosat nær bymidten oftere vælger at bosætte sig i byen efter endt studie set i sammenligning med studerende, der er bosat udenfor bymidten, da sidstnævnte i mindre grad vil deltage i byens aktiviteter og dermed føle lavere tilknytning til byen.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Høringssvarene besvares som foreslået i hvidbogen.
2. Lokalplan nr. 1-857 Kollegieboliger - Toldbodgade vedtages endeligt uden ændringer.
3. Kommuneplantillæg nr. 47 Toldbodgade vedtages endeligt uden ændringer.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Sagsfremstilling

Lokalplanen er udarbejdet for at give mulighed for at opføre etageboligbebyggelse til cirka 300 kollegieboliger i sammenhæng med offentligt tilgængelige grønne rekreative arealer, der udgør en del af den planlagte grønne kile igennem City Campus og en fremtidig forlængelse af Langesøstien.

De væsentligste forhold i høringssvarene har været:

- Ønske om, at bebyggelsen skal være mere urban/bymæssig med karréstruktur mod vej og større bygningshøjder mod kryds.
- Ønske om, at der ikke etableres parkering på terræn.
- Forslag om, at bebyggelsen hæves mod Næsbyvej således, at parkering etableres under boligerne.

Forvaltningen har foretaget en administrativ rettelse, så der er overensstemmelse mellem lokalplanens kortbilag 2 og 3. Rettelsen har ikke betydning for lokalplanens indhold.

By- og Kulturforvaltningens vurdering af de indkomne høringssvar

Forvaltningen har vurderet, at de indkomne høringssvar ikke giver anledning til ændringer i planforslagene.

Mere urban/bymæssig bebyggelse med karréstruktur mod vej og større bygningshøjder mod kryds indenfor området.

Forvaltningen har i udarbejdelsen af lokalplanen lagt vægt på, at bebyggelsen, i overensstemmelse med den overordnede planlægning for City Campus, opleves som parkbebyggelse, der indpasser sig i det grønne og med fokus på oplevelsen af nærheden til Åløkke Skov. Forvaltningen vurderer, at bebyggelsen i sin placering og højder på maksimum 4 etager respekterer kig fra Byens Bro igennem den grønne kile mod Åløkke Skov, og at bebyggelsen i samspil med de øvrige nye bebyggelser i området understreger terrænfaldet ned mod havnen i overensstemmelse med Kvarterplan By-Havn fra 2007.

Parkering på terræn.

Forvaltningen vurderer, at parkeringspladserne på terræn er indpasset, så de ikke virker dominerende. Parkeringen vil være delvist afskærmet af skrænt mod Næsbyvej, beplantning og områdets nye bebyggelse. Der har i lokalplanen været fokus på, at områdets grønne arealer mod syd og øst friholdes for parkering og biltrafik. De indre gårdrum er friholdt til boligernes nære udvendige opholdsarealer.

Udnyttelse af terrænforskel mellem Næsbyvej og byggegrunden med parkering under boligerne.

Forvaltningen vurderer, at bebyggelsen bedst opleves som en integreret del af de grønne områder ved, at denne ikke placeres i niveau med Næsbyvej, men placeres i niveau med terrænet omkring Langesøstiens forlængelse og den grønne kile, hvor den nordlige del af den grønne kile vil munde ud i niveau med Toldbodgade i krydset Toldbodgade/Gammelsø.

Lovgrundlag

- Lokalplanen er udarbejdet i henhold til Planlovens kapitel 5.
- Kommuneplantillægget er udarbejdet i henhold til Planlovens kapitel 4.

Handlemuligheder

By- og Kulturudvalget og byrådet kan:

- Vælge, at kommuneplantillæg nr. 47 vedtages endeligt uden ændringer.
- Vælge, at lokalplan nr. 1-857 for Kollegieboliger - Toldbodgade vedtages endeligt uden ændringer.
- Vælge at komme med ændringer til planerne, som indarbejdes af By- og Kulturforvaltningen, hvorefter nyt forslag sendes i høring. Alternativt kan planerne med ændringer forelægges By- og Kulturudvalget igen.
- Vælge, at planerne ikke vedtages.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Lokalplan nr. 1-857 Toldbodgade - endelig

Kommuneplantillæg nr. 47 Toldbodgade - endelig

Hvidbog_Lokalplan 1-857 Toldbodgade_kollegieboliger

Punkt 8: Udvidelse af Hauge Gruppen - Bladstrupvej 9B. Forslag til kommuneplantillæg 49 og lokalplan nr. 11-866 til offentliggørelse

01.02.05-P16-252-17

Resume

Forslag til kommuneplantillæg nr. 49 og forslag til lokalplan nr. 11-866 for udvidelse af virksomhed ved Stige er udarbejdet på baggrund af et ønske om at udvide en eksisterende virksomhed beliggende ved Bladstrupvej i landzone omgivet af væksthuse vest for Stige.

Virksomhedens udvidelsesplaner er mulige at imødekomme med en ændring i planloven, som blev indført med seneste planlovrevision.

Der har været afholdt to forudgående høringer for en kommune- og lokalplanlægning for udvidelsen, hver af 2 ugers varighed. Første høring i august 2017 vedrørte udlæg af erhvervsareal og ændring af væksthuseområdets udstrækning, hvor der ikke blev fremsat bemærkninger. Anden høring i december 2017 var målrettet spørgsmål om omfordeling af erhvervsareal i Tietgenbyen. Der fremkom tre høringssvar i denne forbindelse.

Der er udarbejdet et kommuneplantillæg, som udlægger et rammeområde i byzone til erhvervsformål og sikrer, at et tilsvarende eksisterende erhvervsareal ved Tietgenbyen Nord udtages af byzone, således at Odense Kommunes erhvervsareal samlet er uændret.

Lokalplanen overfører området fra landzone til byzone og indeholder de nødvendige bestemmelser, som giver mulighed for at udvide alene den eksisterende virksomhed.

Effekt

Der skabes flere virksomheder og arbejdspladser

Planlægningen vil have en positiv effekt på virksomhedens udviklingsmuligheder, der med lokalplanen kan samle og udvide sine aktiviteter.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender, at forslag til kommuneplantillæg nr. 49 og forslag til lokalplan nr. 11-866, offentliggøres i 8 uger i henhold til planlovens bestemmelser.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Sagsfremstilling

Forslag til kommuneplantillæg

Lokalplanforslaget er ikke i overensstemmelse med Kommuneplan 2016-2028, der udlægger området til væksthusråde i landzone. Der er derfor udarbejdet forslag til kommuneplantillæg, der ændrer anvendelsen til byzoneareal til erhvervsformål efter Planlovens undtagelsesbestemmelse i § 11b, stk. 4, der giver mulighed for, at virksomheder i landzone i særlige tilfælde kan få ændret zonestatus til byzone og tillades udvidet.

Omfordeling af byzoneareal

Planloven giver mulighed for, at kommuner kan udlægge erhvervsområder i byzone til behovet over en 12 års periode. Odense Kommune har en arealreserve, der overstiger de 12 år.

Med den 3 ha store udvidelse af Hauge Gruppens areal udlægges der i alt 5,2 ha nyt byzoneareal. Derfor skal planlovens regler om omfordeling af eksisterende byzoneareal anvendes, for at der kan udlægges et nyt byzoneareal til rammeområdet for virksomheden.

Det betyder, at der skal udtages et eksisterende byzoneareal af tilsvarende størrelse, som udtages af kommuneplanen og overføres til landzone i forbindelse med dette kommuneplantillæg. Der er udpeget et område i randen af Tietgenbyen Nord i tilsvarende omfang, som udtages af kommuneplanens erhvervsarealudlæg og tilbageføres til landzone. Det udpegede areal fungerer som bufferzone - landskabs- og miljømæssigt - i forhold til landskabet og Fraugde Kærby, som med en skærmende beplantning kan sikre klar afgrænsning mellem erhvervsområdet og det åbne land.

Kortet viser omfordeling af erhvervsarealer.

Forhøring

By- og Kulturforvaltningen har i perioden fra den 1/8 til den 15/8 2017 afholdt en lovpligtig foroffentlighed for at indhente idéer og forslag til den kommende planlægning for virksomheden ved Bladstrup. I løbet af høringsperioden indkom der ingen høringssvar.

By- og Kulturforvaltningen har tillige i perioden fra den 11/12 til den 29/12 2017 afholdt en lovpligtig foroffentlighed for at indhente idéer og forslag til den kommende planlægning for ændringen af afgrænsning af erhvervsområdet ved Tietgenbyen Nord.

I høringsperioden er der indkommet 3 høringssvar fra Fraugde-Kærby Beboerforening og fra borgere. Høringssvarene er samlet i vedlagte hvidbog, hvor der også er givet forslag til svar på de indsendte høringssvar i forhold til udtagning af erhvervsareal.

De indkomne høringssvar omhandler emnerne: Det kommende erhvervsområdes tilpasning med nabobebyggelse, miljøkonsekvenser under etableringsfasen og forslag til stianlæg. Der er flere konkrete idéer og bemærkninger til områdets indretning, herunder stier, beplantning, støjafskærmning med mere.

Fraugde-Kærby Beboerforening foreslår, at udtagning af erhvervsareal ikke sker mod nord mod jernbanen, men sker mod Fraugde-Kærby-Vej, hvor der er eksisterende boligbebyggelse. Hensyn til omboende fra fremtidige erhvervsaktiviteter kan indarbejdes i den videre lokalplanlægning for Tietgenbyen Nord.

Se afgrænsningen af område, som udtages af kommuneplanens erhvervsareal nedenfor.

Udtagelse af kommuneplanens væksthudlæg

Virksomheden, der planlægges for, servicerede oprindeligt primært gartnerier og kunne derfor efter planlovens regler lokaliseres i tilknytning til disse i landzone. Siden er virksomhedens marked ændret til andre målgrupper og udvides nu til alment erhvervsformål. Derfor udtages virksomhedens areal af de udlagte væksthudområder. Dansk Gartneri er blevet hørt og har ingen bemærkninger til, at arealet udtages til dette formål.

Nyt rammeområde

Med kommuneplantillægget udlægges et nyt rammeområde til erhvervsformål.

Forslag til lokalplan

Forslag til lokalplan for udvidelse af en virksomhed ved Stige udlægger området til erhverv med yderligere areal til udvidelse af den eksisterende virksomhed. Virksomheden er beliggende i landzone ved tilslutningsanlægget for Bladstrupvej til Otterupvej. Virksomheden ejer den tilstødende mark, som inddrages til erhvervsformål med lokalplanforslaget. Virksomheden er beliggende i væksthudområde vest for Stige.

Se afgrænsningen af lokalplanområdet nedenfor.

Lokalplanforslaget har primært til formål at give mulighed for, at den eksisterende erhvervsvirksomhed i området kan udvides.

Lokalplanforslaget fastsætter et minimum af rammer for bygningshøjder, facadematerialer med videre, da bebyggelsesomfanget og volumen er begrænset.

Med lokalplanforslaget fastsættes, at kun kan udvides én virksomhed på arealet langs Otterupvej. Lokalplanforslaget indeholder bestemmelser, som fastlægger placering af oplagsplads og sikrer, at der skærms for indblik mod virksomheden og dennes oplagsarealer fra Otterupvej med forlængelse af et eksisterende plantebælte. Lokalplanforslaget fastlægger, at der kun kan være én virksomhed i lokalplanområdet, og at den ikke efterfølgende kan udstykkes.

Lokalplanforslaget giver mulighed for, at der kan opføres op til 26.000 m² byggeri i alt.

Miljøvurdering

By- og Kulturforvaltningen vurderer, at lokalplanen/planforslagene ikke medfører væsentlige indvirkninger på det omkringliggende miljø. Det betyder, at der ikke skal udarbejdes en miljøvurdering i henhold til Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af aktuelle projekter (VVM).

Lovgrundlag

- Forslag til kommuneplantillægget er udarbejdet i henhold til Planlovens kapitel 4.
- Forslag til lokalplanen er udarbejdet i henhold til Planlovens kapitel 5.

- Screening for miljøvurdering er gennemført i henhold til Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af aktuelle projekter (VVM).

Handlemuligheder

By- og Kulturudvalget og byrådet kan:

- Vælge at vedtage forslag til lokalplan/planforslagene og fremlægge dem i offentlig høring i minimum 8 uger.
- Vælge at komme med ændringer til lokalplanforslaget, som kan indarbejdes af forvaltningen, hvorefter lokalplanforslaget sendes i høring. Alternativt kan lokalplanforslaget med ændringer forelægges By- og Kulturudvalget igen.
- Vælge ikke at vedtage forslag til lokalplan/planforslagene til offentliggørelse.

By- og Kulturforvaltningens vurdering

Forvaltningen vurderer, at den nødvendige omfordeling af byzoneareal kan gennemføres ved at udtage eksisterende byzonearealer, som alligevel ikke vil være egnede til intensivt erhvervsformål. Reduktionen af byzonearealet kan således gennemføres, uden at der sker en reduktion af Odense Kommunes beholdning af direkte salgbare erhvervsarealer.

Samtidig tilgodeser udtagningen landskabelige interesser såvel som miljømæssige i forhold til Fraugde-Kærby. Arealet, der udtages af området, er ikke funktionelt godt erhvervsareal, da hensyntagen til eksisterende boligbebyggelse, landsbymiljøet i Fraugde-Kærby og den landskabelige tilpasning kan tilgodeses gennem den efterfølgende lokalplanlægning for Tietgenbyen Nord.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Hvidbog - foroffentligt høring - Tietgenbyen Nord - Januar 2018

Forslag til kommuneplantillæg, omfordeling og rammetillæg erhvervsområde for virksomhed ved Stige

11-866_Virksomhed ved Stige_08-01-18-rådmandsmøde

Punkt 9: Årsberetning 2017 for områder under Økonomiudvalget

00.32.10-K07-2-17

Resume

Borgmesterforvaltningen fremsender hermed årsberetning for 2017 vedrørende områder inden for Økonomiudvalget.

Effektregnskabet

Odense er en by i udvikling. Fra vækstpolitikens start i januar 2014 til 2017 er der således kommet 5.000 flere beskæftigede, og prognosen for private arbejdspladser angiver, at vi fra 2014 til og med 3. kvartal 2017 er halvvejs i vækstmålet om at skabe 10000 private arbejdspladser. Det seneste halve år har det øgede antal beskæftigede også haft en afsmittende effekt på ledighedsprocenten, der er faldet mere, end ledigheden er faldet på landsplan. Der er dog stadig et potentiale, der skal indfries, før vi rammer landsgennemsnittet.

Økonomiudvalgets effektregnskab for 2017 bliver det sidste effektregnskab, der tager udgangspunkt i de effektmål og indikatorer, der blev formuleret af det tidligere Økonomiudvalg. Under Økonomiudvalget følges der op på effektmålene for de to tværgående byrådspolitikker, Vækst- og Miljøpolitikken, samt effekterne inden for transformationen af Odense fra stor dansk by til dansk storby.

Effektregnskabet for 2017 viser overordnet set en positiv udvikling for de fleste indikatorer, men også, at der, inden for Vækstpolitikken og planstrategien "Fra stor dansk by til dansk storby", er indikatorer, der har udviklet sig i henholdsvis en ønsket og uønsket retning, samt at indikatorerne, hvor der er sammenlignelige tal under Miljøpolitikken er i positiv udvikling eller stabile.

Tre af de seks mål under Vækstpolitikken har udviklet sig i positiv retning. Den positive omtale i de nationale medier er steget, og det samme gælder beskæftigelsen og antallet af private arbejdspladser, som er steget med 1.996 i 2016. Odense er stadig blandt de kommuner i landet, der har den højeste ledighed, men ledigheden har i 2017 været faldende. Bystoltheden er uændret fra sidste år, mens væksten i realindkomsten er på 0,4%, hvilket er lavere end forrige år (2,5%) og under Vækstpolitikens målsætning om en årlig vækst på 2%. Væksten i Odense er ligeledes lavere end væksten på landsplan (1,2%). Produktiviteten har efter to år med høje vækstrater på henholdsvis 2,3% og 3,3% udviklet sig i en uønsket retning med en vækst på -0,4%, hvilket er under målsætningen om en årlig vækst på 2% og under udviklingen på landsplan (2,1%). Produktivitetsudviklingen baseres på bruttoværditilvæksten set i forhold til antallet af private arbejdspladser. Bruttoværditilvæksten har for 2016 været særlig lav og havde uden en stigning i private arbejdspladser resulteret i en produktivitetsudvikling på 0,6%, altså væsentligt under vækstpolitikens målsætning på 2%. Stigningen i private arbejdspladser betyder, at produktivitetsudviklingen falder til -0,4%.

Effekterne inden for planstrategien "Fra stor dansk by til dansk storby" viser positiv udvikling for målet om "En tæt storby bygget på kvalitet" i form af en stigning i befolkningstætheden i den udvidede bymidte på 3% i 2017. Indikatorerne for "En konkurrencedygtig storby" samt "Danmarks grønneste storby" er enten uændrede eller har udviklet sig i en uønsket retning.

For Miljøpolitikens effektmål er der sammenlignelige tal på fire af de seks mål. Her viser effektregnskabet blandt andet en positiv udvikling i andelen af børn og unge, der kommer til skole ved at være fysisk aktive ved fx at cykle, gå eller køre på rulleskøjter, og i antallet af gennemførte udbud i Odense Kommune indeholdende bestemmelser om bæredygtighed. Der er ligeledes sket en stigning i andelen af økologiske fødevarer i kommunens køkkener samt et fald i antallet af bilture i forhold til alle transportture. Der kan ikke konstateres en udvikling fra 2016 til 2017, når det gælder nyetablerede naturarealer. En række projekter, som By- og Kulturforvaltningen deltager i, giver dog anledning til at forvente en stigning i nyetablerede naturarealer i de kommende år.

Økonomiudvalget har i 2017 revideret alle indikatorer under "Fra stor dansk by til dansk storby". Ligeledes har Økonomiudvalget i 2017 revideret indikatoren for Miljøpolitikens mål "Odense er en del af Fyns grønne have med klimavenlige og økologiske fødevarer", hvorfor der i Årsberetningen 2017 er medtaget en ny indikator, "Andelen af Odense Kommunes lokalt indkøbte fødevarer".

Det økonomiske regnskab

Driftsresultatet for Økonomiudvalgets område er et samlet mindreforbrug på i alt 74,5 mio. kr. Dette er, set i sammenhæng med Effekt- og Økonomiopfølgningen for 2. halvår 2017, en stigning på i alt 34 mio. kr.

Denne stigning skyldes primært ændringer i forhold til elevområdet, vækstmidler og den kommunale medfinansiering af sundhed samt reservationspuljen på beskæftigelsesområdet. Generelt er der tale om, at der er en god økonomistyring inden for Økonomiudvalgets område, men har dog i 2017 været udfordret på elevområdet.

Borgmesterforvaltningen havde for 2017 et samlet budget på 1.580 mio. kr. Af disse er 850 mio. kr. serviceudgifter, og 730 mio. kr. er budget vedrørende særlige driftsområder. Der er et samlet mindreforbrug for serviceudgifter på i alt 36,5 mio. kr. og for særlige driftsområder et mindreforbrug på i alt 38 mio. kr.

På elevområdet er der et mindreforbrug på i alt 30,8 mio. kr. Det skyldes en lavere dimensionering og dermed et lavere optag af elever primært på SOSU-området samt vanskeligheder ved at rekruttere og fastholde tilstrækkeligt kvalificerede elever. Fremadrettet vil uddannelsesreformen og en ændret dimensionering gøre, at antallet af elever i Odense Kommune stiger igen frem mod 2020, hvor det forventes at være stabilt.

Vækstmidlerne har ligeledes et mindreforbrug i forhold til forventet ved 2. halvårs økonomiopfølgning. Her er underskudsgarantier der ikke anvendes den væsentligste årsag. Der sker af forsigtighedsprincip altid budgettering med disse garantier. Mindreforbruget på vækstmidler er på 7,4 mio. kr. mod forventet 2,0 mio. kr.

Kommunal medfinansiering er den største enkeltstående post i Borgmesterforvaltningens budget. Der er et samlet budget på 674 mio. kr. og et mindreforbrug på 4,2 mio. kr. mod et forventet merforbrug på 4,9 mio. kr. Medfinansieringen dækker den kommunale del af udgifterne i forbindelse med behandlinger i sundhedsvæsenet.

Beskæftigelsesområdets reservationspuljer er en del af økonomi på Økonomiudvalgets område. Grundet et mindre træk fra Beskæftigelses- og Socialudvalget end budgetteret er der et samlet mindreforbrug for reservationspuljen på 34,5 mio. kr. Ved byrådsbeslutningen den 15/11 2017 er der sket regulering af reservationspuljen. Der sker først endelig afregning af beskæftigelsesområdet for 2017 i sommeren 2018. Der er for resten af områderne under Økonomiudvalget en tæt sammenhæng med tidligere vurderinger i forhold til årets resultat.

I Borgmesterforvaltningens regnskabsresultat er der en samlet negativ budgetpost i forhold til overførslen mellem 2017 og 2018 på i alt -27 mio. kr. på service for hele Odense Kommune. Denne post skal sikre overholdelse af servicerammer mellem årene. Dette sker i respekt for aftaleoverholdelse ved serviceramme i 2018 samt under forudsætning af overholdelse af kommunens økonomiske strategi i de enkelte år.

Både samlet og for Borgmesterforvaltningen er der et mindreforbrug, der er større end servicerammen muliggør at overføre mellem 2017 og 2018.

Det indstilles i forbindelse med regnskabsafslutningen, at der på Økonomiudvalgets område overføres samlet 36,5 mio. kr. vedrørende service til 2018 og 2019. I forbindelse med denne overførsel indgår de ovenstående 27 mio. kr. for hele Odense Kommune i forventet mindreforbrug fra 2017 til 2018. Dermed bliver nettooverførslen på Økonomiudvalgets område på 9,5 mio. kr.

For særlige driftsområder indstilles overførsel på i alt 32,9 mio. kr. Det indstilles, at der skal tilgå kassen 5,1 mio. kr. Størstedelen af denne overførsel vedrører reservationspuljerne på beskæftigelsesområdet.

Der er et samlet mindreforbrug på anlæg under Økonomiudvalget på 17 mio. kr., hvilket primært skyldes periodisering, men også projekter, der er igangsat sidst på året.

I forhold til anlægget "fra gade til by" er der tale om periodeforskydelse for i alt 6,6 mio. kr. Forstadspuljen har et mindreforbrug på 3,9 mio. kr., der vedrører bevilgede projekter ultimo 2017.

Afskrivninger

Borgmesterforvaltningen fremsender indstilling om afskrivninger af et samlet beløb på 6.154.596 kr. for hele Odense Kommune. Afskrivningerne består af krav, der ikke er retskraftige eller vurderet ikke mulige at opkræve.

Opkrævningen har i 2017 haft øget fokus på fripladsreguleringer, som påvirker afskrivningsniveauet i 2017. Derudover er aktivitetsniveauet hos SKAT på inddrivelse, herunder afskrivninger, fortsat begrænset. Afskrivningerne foretages som direkte reguleringer på kommunens balance.

Effekt

Sagen har ingen direkte konsekvenser for et eller flere af Odensemålene, men ved overførsel og periodeforskydninger kan der opstå afledte effekter, som kan have indirekte konsekvenser.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at byrådet godkender:

1. Økonomiudvalgets samlede Årsberetning 2017.

2. På styringsområdet Service søges om:

2.1. Mindreforbrug på 34.910 t.kr. på områder med overførselsadgang overføres 22.956 t.kr. til 2018 og 4.955 t.kr. til 2019 samt 7.000 t.kr. til 2020.

2.2. Mindreforbrug på 1.558 t.kr. på områder med overførselsadgang finansierer merforbruget vedrørende barselsudligningsfonden og IT og telefoni på styringsområdet Særlige driftsområder med overførselsadgang.

2.3. Udligning af overførselspuljen fra Budget 2017 til 2018 med en negativ tillægsbevilling på 27.000.000 kr. i 2018.

- 2.4. Mindreforbrug på områder med overførselsadgang på 28.586 t.kr. tilføres kassen.
- 2.5. Merforbrug på områder uden overførselsadgang på 3.230 t.kr. finansieres af kassen.
- 2.6. Mindreforbrug på 1.652 t.kr. vedrørende projekter med ekstern finansiering overføres til 2018.

3. På styringsområdet Særlige driftsområder søges om:

- 3.1. Mindreforbrug på 34.492 t.kr. på områder med overførselsadgang vedrørende reservationspuljerne overføres til 2018.
- 3.2. Merforbrug på 1.558 t.kr. på områder med overførselsadgang vedrørende barselsudligningsfonden og IT og telefoni dækkes af mindreforbruget på Styringsområdet Service – med overførselsadgang.
- 3.3. Mindreforbrug på 5.135 t.kr. på områder uden overførselsadgang tilføres kassen.

4. For anlæg søges om overførsel af et mindreforbrug på 17.619.000 kr. fra 2017 til 2018.

5. Borgmesterforvaltningen indstillinger afskrivninger af et samlet beløb på 6.154.596 kr.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler Borgmesterforvaltningens indstilling.

Sagsfremstilling

Borgmesterforvaltningen fremsender årsberetningen for 2017 for de områder, der hører under Økonomiudvalget.

Opfølgning på Økonomiudvalgets effektmål

Effektregnskabet er et fast tilbagevendende element i Økonomiudvalgets løbende effektarbejde. Nærværende sag er den sidste opgørelse af det tidligere Økonomiudvalgs effektmål. I den kommende periode vil Økonomiudvalget kunne vælge at beholde effektmål eller beslutte nye mål. De valgte mål vil således udgøre grundlaget for de fremadrettede rapporter 3 gange årligt.

I effektregnskabet præsenteres udviklingen i Økonomiudvalgets politiske effektmål og de tilhørende indikatorer mellem det pågældende år og året før. Økonomiudvalget mål er organiseret i programmerne Vækstpolitikken, Storbytransformationen og Miljøpolitikken, og i nedenstående ses udviklingen i disse indikatorer.

Fælles for status på alle effektmål: En grøn markering (●) viser en ønskværdig udvikling i indikatoren. En gul markering (●) viser, at der ikke har været en udvikling i indikatoren sammenlignet med sidste måling. En rød markering (●) viser en udvikling i indikatoren, der ikke er ønskværdig. Såfremt målsætningen på et givet mål er at nedbringe indikatoren, vil en lavere indikator i 2017 i forhold til 2016 derfor markeres med en grøn markering.

Vækstpolitikken				
Effektmål	Indikator	Status ultimo 2016	Status ultimo 2017	Udvikling
Øget indkomst	Vækst i realindkomst i procent	2,5 % (2015)	0,4% (2016)	
Øget produktivitet	Øget produktivitet i virksomheder i Odense	3,3 % (2015)	-0,4% (2016)	
Øget beskæftigelse	Antal i beskæftigelse – seneste 12. mdr. ¹	85.532 (aug.)	86.660 (aug.)	
Flere private arbejdspladser	Antal private arbejdspladser ²	61.601 (2015)	63.597 (2016)	
Øget positiv synlighed i omverdenen	Omtale i nationale medier ³	-15.218.313	300.999.028	
Øget bystolthed	Borgernes holdning til Odense	66	65 ⁴	
	Virksomhedernes holdning til Odense	64	63 ⁴	

¹ Indikatoren er rullende for at korrigere for sæsonudsving.

² Danmarks Statistik opgør antallet af private arbejdspladser med 13 mdr.'s forsinkelse.

³ Antal gange, en person potentielt er blevet eksponeret for en positiv historie om Odense fratrukket antal gange, en person potentielt er blevet eksponeret for en negativ historie om Odense (PR-effekt).

⁴ Faldet fra 2016 til 2017 er ikke statistisk signifikant.

Tre ud af de i alt seks effektmål under Vækstpolitikken viser en positiv udvikling sammenlignet med forrige år. Der kan i 2017 blandt andet konstateres en markant øget positiv synlighed i omverdenen målt på omtalen af Odense i de nationale medier. Forskellen fra 2016 skyldes, at der både har været færre negative omtaler af Odense, særligt når det gælder kriminalitet, og at der har været flere positive omtaler vedrørende især kultur samt erhverv, investeringer og arbejdspladser.

Den positive udvikling ses også i antallet af private arbejdspladser. De seneste tal for private arbejdspladser viser, at der i 2016 blev skabt 1.996 private arbejdspladser, således at der nu er 63.597 private arbejdspladser mod 61.601 private arbejdspladser i 2015. Ifølge det foreløbige tal for 2017 voksede antallet af private arbejdspladser i de første tre kvartaler af 2017 med 1.216. Holder det foreløbige tal for 2017, betyder det, at målsætningen om 10.000 flere private arbejdspladser i 2020 er halvvejs indfriet.

Ligeledes er beskæftigelsen i Odense Kommune steget med 1.129 personer fra 2016 til 2017, og i løbet af de sidste 4 år er antallet vokset med mere end 5.000. Odense er dog stadig blandt de kommuner i landet, der har den højeste ledighed, men ledigheden er i 2017 faldet mere end på landsplan. Der er dog stadig et potentiale, der skal indfries, før vi rammer landsgennemsnittet. Når den stigende beskæftigelse ikke har resulteret i tilsvarende lavere ledighed, hænger det sammen med, at Odense har en voksende befolkning og arbejdsstyrke.

I 2016 var væksten i realindkomsten i Odense på 0,4%, og dermed er realindkomsten i Odense vokset for fjerde år i træk. Væksten på 0,4% i Odense var dog lavere end forrige år (2,5%), og under ambitionsniveauet, der lyder på en årlig vækst på 2%. Væksten i realindkomsten i Odense er desuden lavere end på landsplan (1,2%) og lavere end i København (3,8%) og i Aalborg (1,0%), men større end i Aarhus, hvor realindkomsten er faldet en smule (-0,1%).

I 2016 var væksten i produktiviteten i Odense på -0,4%. Produktiviteten er således faldet i 2016 i modsætning til 2014 og 2015, hvor vi i Odense oplevede vækstrater på henholdsvis 2,3% og 3,3%. Produktivitetsudviklingen baseres på bruttoværditilvæksten set i forhold til antallet af private arbejdspladser. Bruttoværditilvæksten har for 2016 været særlig lav og havde uden en stigning i private arbejdspladser resulteret i en produktivitetsudvikling på 0,6%, altså væsentligt under vækstpoltikkens målsætning på 2%. Stigningen i private arbejdspladser betyder, at produktivitetsudviklingen falder til -0,4%. Produktivitetsudviklingen ligger også under udviklingen på landsplan (2,1%). Set i forhold til 6-byerne blev Odenses vækst i produktivitet i 2016 blandt andet overgået af Esbjerg (6,6%), København (3,2%) og Randers (0,5%), mens Aarhus har en beskedne vækst på 0,01%. Odense klarer sig dog bedre end Aalborg, som har en vækstrate på -1,1%.

Fra stor dansk by til dansk storby				
Effektmål	Indikator	Status ultimo 2016	Status ultimo 2017	Udvikling
En levende storby med stærke fællesskaber	Befolkningsstæthed (indbyggere pr. kvadratkilometer): - Den udvidede bymidte	5.535 (dec. '16)	5.699 (dec. '17)	
En konkurrencedygtig storby	Fastholdelse af dimittender fra en videregående uddannelse som boede i Odense mens de studerede, og som 2 år efter fortsat bor i Odense: - Fastholdelsesandel	75 % (jan. '16)	75 % (jan. '17) ¹	
	Fastholdelse af dimittender fra en erhvervsfaglig uddannelse som boede i Odense mens de studerede, og som 2 år efter fortsat bor i Odense: - Fastholdelsesandel	80 % (jan. '16)	79 % (jan. '17) ¹	
En tæt storby bygget på kvalitet	Kvalitet i bebyggelse og byrum samt æstetik	-	-	
Danmarks grønneste storby	Antal kommunale træer i den udvidede bymidte	3.750 (jan. '17)	3.680 (dec. '17)	
	Andel af Odenses borgere der bor i en afstand på højst 300m til et grønt område	93,1% (dec. '16)	93,2 % (dec. '17)	
En tilgængelig storby med bæredygtig mobilitet	Opfattelsen af tilgængeligheden i Odense	-	35,3 % (feb. '18)	
	Opfattelsen af tilgængeligheden til og fra Odense	-	55,5 % (feb. '18)	

¹Tallene for 2017 er foreløbige og omfatter personer, der har afsluttet deres uddannelse fra januar 2015 t.o.m. september 2015.

Under planstrategien "Fra stor dansk by til dansk storby" er der sket en positiv udvikling i målet "En levende storby med stærke fællesskaber", hvor antallet af personer i bymidten i 2017 er steget med ca. 3%. Fastholdelsesandelen for dimittender fra videregående uddannelser ligger stabilt på 75%, mens den for dimittender fra en erhvervsfaglig uddannelse er faldet en anelse, fra 80% til 79%. Hvis yderligere 6-12 personer var blevet boende, ville andelen have været 80% som i 2016.

Antallet af kommunale træer i den udvidede bymidte er faldet med 70 træer til i alt 3.680 træer i 2017. Dette fald skyldes hovedsageligt letbanebyggeriet. For hvert træ, der fældes som en del af letbanebyggeriet, plantes der to nye. Andelen af Odenses borgere, der bor i en afstand på højst 300 m til et grønt område, ligger stabilt på ca. 93%.

Der er i 2017 gennemført en omfattende revision af indikatorerne for bytransformationen, hvorfor der for en række effektmål enten ikke er indsamlet data eller kun er tilgængelige data for 2017 (baseline). En vurdering af udviklingen er

derfor endnu ikke mulig. Dette er blandt andet tilfældet for opfattelsen af tilgængelighed.

Her viser tal fra februar 2018, at 43% af borgerne mener, at det er svært eller meget svært at komme rundt i Odense. Dette er forventeligt taget de store igangværende infrastrukturprojekter i betragtning. 35% af borgerne mener modsat, at det er let eller meget let at komme rundt i Odense, mens 22% af borgerne mener, at det hverken er svært eller let at komme rundt i Odense. Når det gælder tilgængeligheden til og fra Odense, mener kun 15% af borgerne, at det er svært eller meget svært at komme til eller fra Odense.

Miljøpolitikken				
Effektmål	Indikator	Status ultimo 2016	Status ultimo 2017	Udvikling
Børn og unge i Odense er parate til at tage ansvaret for et bæredygtigt Odense	Andel af børn og unge der kommer til skole ved at være fysisk aktive ved fx at cykle, gå eller køre på rulleskøjter (skolernes mellemtrin)	5 dage om ugen: 63% 3-4 dage om ugen: 10% 1-2 dage om ugen: 7% Ingen dage: 20%	5 dage om ugen: 64% 3-4 dage om ugen: 11% 1-2 dage om ugen: 9% Ingen dage: 16%	
Odense er en ambitiøs klimakommune	Andel af vedvarende energi i el- og varmeproduktionen ¹	EL: 52,4 Varme: 55,3	Næste måling forventes maj 2018. Se fodnote 1	Se fodnote 1
Bæredygtig udvikling er et fælles ansvar	Antal gennemførte udbud i Odense Kommune indeholdende bestemmelser om bæredygtighed	35	48	
Odense har et sammenhængende trafiksystem med fokus på bæredygtige transportformer	Andel bilture ift. alle transportturer	50% (2013-2015)	48% (2014-2016)	
Naturen er det bæredygtige livsgrundlag i Odense	Nyetableret hektar naturarealer i Odense (%-vis forøgelse ift. 2009)	33% (0,7 ha ny natur i 2016)	33%	
Odense er en del af Fyns grønne have med klimavenlige og økologiske fødevarer	Andelen af økologiske fødevarer i Odense Kommunes køkkener ² Andelen af Odense Kommunes lokalt indkøbte fødevarer	Børnehuse: 80% Caféer: 56% Byens køkken: 53%	Børnehuse: 80% Caféer: 70% Byens Køkken: 60% NY INDIKATOR: Lokale varer: 28%	

¹Opgørelserne over den vedvarende energis andel af el- og varmemeforbruget opgøres en gang årligt, og det er typisk i maj, at årsopgørelse for foregående år foreligger. Derfor kan VE-andelen for el og varme ikke medtages p.t. Men med en rekordhøj vindproduktion på hele 43% af elforbruget i Danmark i 2017 må det forventes, at VE-andelen vil være stigende i forhold til 2016. Hvor meget, vil dog først kunne ses, når den endelige miljørapport kommer. For varme foreligger der endnu ingen data.

² Andelen af økologiske varer måles via de økologiske spisemærker.

Opgørelsen for 2017 for effektmålene under Miljøpolitikken viser en positiv udvikling for fire ud af seks effektmål. Der er blandt andet sket en stigning i andelen af børn og unge, der kommer til skole ved at være fysisk aktive, og Odense Kommune har i 2017 gennemført 13 udbud med bæredygtige bestemmelser, således at der nu samlet set er gennemført 48 udbud med bæredygtige bestemmelser. Målet er her, at Odense Kommune er medvirkende til, via udbud og indkøb, at fremme innovation og udvikling af bæredygtige produkter og ydelser hos leverandører. Endelig er der en positiv udvikling i andelen af økologiske fødevarer i Odense Kommunes kantiner/caféer samt Byens køkken, og andelen af bilture i forhold til alle transportturer er faldet.

Andelen af nyetableret hektar naturarealer i Odense er ikke steget i 2017 sammenlignet med 2016. Tendensen for de kommende år er dog, at arealet med ny natur stiger. Dette skyldes en række projekter som By- og Kulturforvaltningen deltager i, blandt andet etableringen af 117 hektar nyt vådområde inden 2021, jf. vandoplandsplan for Odense Fjord 2016-2021 samt etablering af 26 hektar nye strandenge ved Odense Fjord inden 2022 som følge af klimaprojekt ved Seden

Strandby. I 2018 fortsættes forhandlingerne med lodsejere ved Odense Fjord, hvor der som en del af et klima- og naturprojekt vil blive udlagt op til 40 hektar til ny natur. Disse forhandlinger forventes afsluttet i 2018.

Opgørelsen for 2017 vedrørende andelen af vedvarende energi i el- og varmeproduktionen foreligger tidligst i 2. kvartal 2018. I 2017 har Økonomiudvalget besluttet at tilføje en ny indikator vedrørende andelen af Odense Kommunes lokalt indkøbte fødevarer. Her viser den første måling, at andelen af lokalt indkøbte fødevarer er på 28%.

Økonomisk regnskab

Der er for områder under Økonomiudvalget et mindreforbrug på i alt 74,5 mio. kr. Af disse er de 36,5 mio. kr. på Service og 38 mio. kr. på Særlige driftsområder.

Service

Økonomiudvalget har sammenlagt en bevilling på service på i alt 850,4 mio. kr. og et forbrug på i alt 813,9 mio. kr. Dermed er der et samlet mindreforbrug på 36,5 mio. kr. Serviceudgifter med overførselsadgang udgør et mindreforbrug 38,1 mio. kr., og service uden overførsel udgør et merforbrug på 3,2 mio. kr. Projekter med ekstern finansiering har et mindreforbrug på 1,6 mio. kr.

Drift 1.000 kr.	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelser	Forslag til kassen	Forslag til overførsel
Service	850.431	813.954	36.477	25.356	9.562
Med overførselsadgang	599.526	561.472	38.054	28.586	7.910
Uden overførselsadgang	246.277	249.507	-3.230	-3.230	0
Projekter med ekstern finansiering	4.627	2.975	1.652	0	1.652
Særlige driftsområder	730.177	692.108	38.069	5.135	34.492
Med overførselsadgang	36.029	3.095	32.934	0	34.492
Uden overførselsadgang	694.147	689.012	5.135	5.135	0
Økonomiudvalget	1.580.607	1.506.062	74.545	30.491	44.054

I forbindelse med opfølgningen for 2. halvår er det en stigning på i alt 34 mio. kr. Stigningen kan henføres til flere områder. De største er elevområdet og vækstmidlerne. Der er generelt en god økonomistyring i Borgmesterforvaltningen i forhold til at sikre en god styring af økonomien og et effektfokus.

- På elevområdet er der et mindreforbrug på i alt 30,8 mio.kr. Mindreforbruget skyldes en række faktorer. Elevområdet er i dag tildelt en økonomisk ramme efter en 2015 dimensionering, som er væsentligt højere end i 2017. Dimensioneringen på SOSU-området forventes dog gradvist at stige igen hen imod 2020, hvor vi ser den fulde effekt af uddannelsesreformen og den ændrede dimensionering. Det betyder, at vi er på niveau med 2015 igen. Foruden det færre antal elever bliver eleverne generelt yngre og dermed billigere at aflønne. Desuden er elevområdet – primært på SOSU-området - udfordret på en række parametre, som øger usikkerheden yderligere: der er kommet en ny uddannelsesreform, det er svært at tiltrække et tilstrækkeligt antal kvalificerede elever, og der er et stort frafald blandt eleverne. En del af mindreforbruget skyldes, at vi bevidst har valgt at optage færre PAU-elever ud fra et aftagerperspektiv og løbende har tilpasset antallet af øvrige erhvervselever. Størstedelen er dog genereret på SOSU-området. Der er brug for både på kort og lang sigt at udvikle elevområdet for at imødekomme udfordringerne, herunder at balancere økonomien på området ved at tage et styringsmæssigt ansvar for et komplekst område, der er samlet for kun to år siden.
- Vækstmidlerne har ligeledes et mindreforbrug i forhold til forventet ved 2. halvårs økonomiopfølgning. Her er underskudsgarantier, der ikke anvendes, den væsentligste årsag. Der sker af forsigtighedsprincip altid budgettering med disse garantier. Mindreforbruget på vækstmidler er på 7,4 mio. kr. mod forventet 2,0 mio. kr.

- Til sikringen af servicerammen samlet for Odense Kommune er der sket overførsel fra 2017 til 2018. En budgetpost på i alt minus 27 mio. kr. skal udlignes i forbindelse med regnskabsafslutningen.
- I forbindelse med monopolbruddet er der et samlet mindreforbrug på i alt 14 mio. kr., hvilket er på niveau med det vurderede på i alt 14,9 mio. kr. Mindreforbruget er direkte koblet til forsinkelserne i forhold til nye systemer fra KOMBIT og Udbetaling Danmark. Uforbrugte midler fra dette område indstilles til overførsel til brug ved implementering samt til kompensation til ikke indfribare besparelser grundet tidsforskydninger i monopolbruddet.
- For sundhedsområdet er der et mindreforbrug i forhold til vurderingen på i alt 2 mio. kr. Der er et samlet mindreforbrug på i alt 7 mio. kr., der primært henfører til puljer på sundhedsområdet.
- Borgmesterforvaltningen har ansvaret for den samlede barselsordning for Odense Kommunes medarbejdere. Der er et merforbrug på i alt 4,9 mio. kr. Der er en stigende udgiftsprofil, hvorfor området har opmærksomhed.
- Der er samlet for stabene et mindreforbrug på i alt 14,6 mio. kr. Vurderingen for 2. halvår var på dette område et mindreforbrug på 12 mio. kr. En væsentlig del af mindreforbruget skyldes tilbageholdenhed oven på besparelserne til velfærdsværnet. Disse har virkning fra 2018, men implementeringen er pågået i 2017.

Serviceudgifter uden overførselsadgang

Der er et samlet budget på dette område på 246,2 mio. kr. og et forbrug på 249,5 mio. kr.

- På området for forsikringer er der et merforbrug på i alt 7,8 mio. kr. Dette skyldes, at ekstraordinært mange har valgt muligheden for at få udbetalt kapitaliseringen af erhvervstab. Forventningen i forbindelse med økonomiopfølgningen var et merforbrug på 4,2 mio. kr.
- Borgmesterforvaltningen har det økonomiske ansvar for hele kommunens tjenestemandspensioner. På dette er der et mindreforbrug på i alt 4,4 mio. kr for året 2017. Dette er på niveau med tidligere vurderinger.

Særlige driftsområder

Området for særlige driftsområder har et samlet budget i 2017 på 730 mio. kr. og et samlet forbrug på 692 mio. kr. Der er et samlet mindreforbrug på i alt 38 mio. kr. Dette vedrører for langt størstedelen reservationspuljerne på beskæftigelsesområdet.

Ved årets start var der en forventning om et merforbrug på 49 mio. kr., der blev finansieret af budgetværnet på beskæftigelsesområdet. Der har været en forbedring gennem 2017 på i alt 34,5 mio. kr. Reservationspuljen overføres til 2018. Set i forhold til økonomiopfølgningen for 2. halvår er dette en forbedring på i alt 5,7 mio. kr.

Mindreforbruget i forbindelse med reservationspuljen viser et mindre træk fra Beskæftigelses og Socialforvaltningen i forhold til området for forsørgelses og sikringsydelse. Sagen blev byrådsgodkendt på mødet den 15/11 2017. Jf. de fleksible budgetmodeller på området for forsørgelses- og sikringsydelse opgøres området først i august året efter, hvilket

for 2017 vil sige i august 2018, hvor et eventuelt mindreforbrug af budgetværet for 2017 derfor vil kunne bringes tilbage i det politiske prioriteringsrum. Den endelige opgørelse af området for 2017 vil blive byrådsbehandlet i august 2018.

Der er et samlet mindreforbrug på i alt 5,3 mio. kr. på den kommunale medfinansiering af sundhed. Dette er sundhedsaktiviteter afholdt i regionerne, som kommunerne er forpligtet til at være medfinansierende på. Der er et samlet budget til medfinansiering på 671 mio. kr. for særlige driftsområder. Der er tale om en lille afvigelse på et forholdsvist stort budgetområde. Mindreforbruget tilgår kassen i henhold til økonomistyringsprincipperne.

Anlæg

Anlæg inden for Økonomiudvalgets område har et samlet mindreforbrug på 17,6 mio. kr.

Anlæg 1.000 kr.	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse	Forslag til kassen	Forslag til overførsel
Økonomiudvalget	88.279	70.660	17.619	0	17.619

Økonomiudvalgets anlægsprojekter vedrører primært bytransformationen i Odense.

Nedenstående viser en oversigt over anlæg inden for Økonomiudvalgets område:

Anlæg 1.000 kr.	Korrigeret budget 2017	Regnskab 2017	Afvigelse
Økonomiudvalget	88.279	70.660	17.619
Fra gade til by - omdannelse af Thomas B. Thriges Gade	67.384	60.751	6.633
Forstadspuljen	11.010	7.030	3.980
Byg til Vækst boksen	233	284	-51
ESDH - SBSYS	14	14	-
Office 365	3.926	8	3.918
Strategisk udviklingspulje	5.574	2.458	3.116
Campus Odense Development	137	114	23

- Det største anlæg inden for Økonomiudvalgets område er Fra gade til by - omdannelse af Thomas B. Thriges Gade. Der er i forbindelse med dette anlæg et mindreforbrug på i alt 6,6 mio. kr. Der er tale om periodeforskydninger, primært i forbindelse med bygning af parkeringskælder.
- Forstadspuljen har et mindreforbrug på 3,9 mio. kr. Mindreforbruget skyldes periodeforskydning. Projekterne har fået tilsagn til aktiviteter, men de er ikke nået til afregning. Mindreforbruget dækker i alt 14 mindre projekter.
- Anlæg vedrørende Byg til vækst boksen har et merforbrug, der overføres til 2018.
- ESDH - SBSYS er et anlæg vedrørende dokumenthåndtering. Anlægget gennemføres i 2018.
- Office 365 omhandler platformsskiftet for Odense Kommunes it. Anlægget udføres i 2018.
- Mindreforbruget på den strategiske udviklingspulje er henførbart til projekter, der ikke er igangsat. For 2018 og 2019 skal Strategisk udviklingspulje finansiere et øget til skud til HCA-airport, jf. sag på økonomiudvalgsmødet den 13/9 2017.
- Campus Odense development. Anlægget overfører mindreforbrug til 2018.

I forbindelse med regnskab 2017 afsluttes ingen anlæg inden for Økonomiudvalgets område.

Overførsel

Mindreforbruget på Service kan efter kommunens økonomistyringsprincipper overføres til næste år. Overførsel af mindreforbrug til 2018 kan kun ske i respekt for aftaleoverholdelse vedrørende servicerammen i 2018 samt under

forudsætning af overholdelse af kommunens økonomiske strategi i de enkelte år.

Borgmesterforvaltningen har opgjort den samlede mulige overførselsramme ud fra ovenstående til 42,0 mio. kr., hvoraf en mindre del skal overføres til 2019 og 2020. Kommunes samlede mindreforbrug på Service i 2017 udgør 93,3 mio. kr.

Det indstilles, at overførslerne mellem udvalgene prioriteres således, at mindreforbrug vedrørende projekter med ekstern finansiering overføres fuldt ud. Herefter fordeles de resterende overførsler efter forvaltningernes indmeldinger om forventet mindreforbrug i august 2017 samt efter størrelsen på udvalgenes mindreforbrug i regnskabet. Det resterende mindreforbrug på 49,8 mio. kr. vil tilgå kassen og dermed styrke udgangspunktet for Budget 2019 og ville kunne afbøde nogle af de usikkerheder, der er i budgetlægningen for 2019 og alternativt indgå i den fælles politiske prioritering af frie midler i forbindelse med Budget 2019.

Dette betyder for Økonomiudvalget, at der indstilles om overførsel af 1,6 mio. kr. vedrørende projekter med ekstern finansiering og 34,9 mio. kr. i øvrigt mindreforbrug, mens det resterende mindreforbrug på Service på 25,4 mio. kr. tilgår kassen og vil styrke grundlaget for Budget 2019.

På baggrund af budget 2018 blev der i forbindelse med 2. halvårs effekt og økonomiopfølgning vurderet en samlet overførsel på service på i alt 36,4 kr. Denne er hjemmehørende under Økonomiudvalget. Dermed er overførslen for Økonomiudvalget samlet for hele kommunen og et væsentlig del af overholdelse af servicerammen.

Afskrivning

Restancerne opstår ved borgere og virksomheder, der enten får uretmæssigt udbetalt eller ikke overholder deres betalingsforpligtigelse - altså skylder Odense Kommune penge. Såfremt det ikke lykkes at inddrive disse krav, kan det ende med en afskrivning af kravet.

I principper for økonomistyring fremgår det, at Økonomiudvalget kan foretage afskrivninger af krav, der ikke er retskraftige eller vurderet ikke mulige at opkræve. De foretagne afskrivninger skal fremgå af årsregnskabet og foretages som direkte reguleringer på kommunens balance.

Afskrivningerne for 2017 på 6.154.596 kr. er 3.203.852 kr. større end afskrivningerne for 2016, som beløb sig til 2.950.744 kr.

Som forventet har aktivitetsniveauet hos SKAT på inddrivelse, herunder afskrivninger, været meget lavt i 2017. Dette har været situationen siden september 2015. Effekten af SKAT's nye inddrivelsessystem vil sandsynligvis tidligst komme i 2019. Der er fortsat igangværende forhandlinger mellem KL og Skatteministeriet omkring en model for forventede afskrivninger, herunder en kompensation til kommunerne.

Nedenstående viser afskrivningerne fordelt på forvaltningerne:

	Afskrivninger fra Opkrævningen:	Forvaltningernes egne afskrivninger i alt
Borgmesterforvaltningen	182	330
By- og Kulturforvaltningen	311	247
Ældre- og Handicapforvaltningen	589	214
Beskæftigelses- og Socialforvaltningen	815	446
Børn- og Ungeforvaltningen	3.021	0
Afskrivninger fra Opkrævningen i alt	4.918	1.237

Den væsentligste forskel i forhold til tidligere år omfatter ekstraordinære afskrivninger på fripladsreguleringer. Tolkningen af lovgrundlaget er i 2017 blevet revurderet i samarbejde med 6-byerne og ekstern juridisk assistance, hvilket har givet anledning til gennemgang af den samlede restance på området. Der er foretaget ændring af kategorisering, der medfører disse afskrivninger i henhold til den nye juridiske vurdering.

På baggrund af den juridiske vurdering er kravene nu enten afskrevet eller sendt til SKAT til inddrivelse.

Nedenstående beskriver årsagerne til, at der foretages afskrivning:

Individuelle begrundede afskrivninger	889
Dødsbo	1.132
Diverse, uerholdelige	21
Forældelse	408
Gældssanering	48
Konkurs	453
Krav bortfaldet	3.204
I alt	6.155

Væsentligst for ovenstående er de bortfaldne krav i forbindelse med fripladsregulering. For øvrige afskrivningsårsager er 2017 sammenlignelig med andre år.

Økonomi

Påvirkning af kassebeholdning 1.000 kr.	Afvigelser	Forslag til kassen	Forslag til overførsel
Service	36.477	25.356	9.562
Særlige driftsområder	38.069	5.135	34.492
Anlæg	17.619	0	17.619
Økonomiudvalget	92.164	30.491	61.673

Bilag

Opfølgingsanalyse 2017 for Økonomiudvalget

Punkt 10: Odense står sammen mod banderne - udmøntning af Budget 2018

00.15.00-A00-4-18

Resume

Odense Byråd besluttede på mødet den 22/2 2017 at sende et tydeligt signal om, at Odense står sammen mod banderne - og at aktiv deltagelse i bekæmpelsen og forebyggelsen af bander er en kommunal kerneopgave.

Som følge af byrådsbeslutningen blev der nedsat en tværgående arbejdsgruppe under Direktørgruppen. Arbejdsgruppen har igangsat en række initiativer, der har til formål at svække banderne og deres virke i Odense. I den forbindelse er der bl.a. udarbejdet en medarbejdertryghedspakke og oprettet en fælles indgang på hjemmesiden - nejtilbander.dk, ligesom Specialenheden i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen er blevet etableret. I samarbejde med Fyns Politi og en række lokale aktører fra byens erhvervsliv, boligorganisationerne, Cityforeningen og arbejdsmarkedets parter er det desuden lykkedes at afholde en række tryghedsskabende stormøder.

For at styrke indsatsen yderligere besluttede et flertal i byrådet i Budget 2018 at afsætte i 10 mio. kr. til Odense Kommunes bandeindsats – Odense står sammen mod banderne.

Midlerne er afsat til tre konkrete indsatser:

1. Et stærkt fokus på forebyggelse, som skal sikre, at flere af byens børn og unge fravælger banderne til fordel for meningsfulde fællesskaber.
2. Støtte til socialt udsatte borgere, som skal være med til at skærme byens udsatte borgere mod udnyttelse og misbrug fra bandemiljøet.
3. Bedre hjælp til ofrene, som skal sikre, at ofre for og vidner til bandekriminalitet får den hjælp, støtte og vejledning, de har brug for.

I denne sag præsenteres udmøntningsforslaget til de tre indsatser.

Effekt

Flere kommer i uddannelse og job

Indsatsen ”Bedre hjælp til ofrene” kan potentielt have en positiv effekt på andelen af borgere, der bliver fastholdt i uddannelse og job. Erfaringen viser, at et vidneforløb kan have negative konsekvenser for borgernes mentale trivsel og i sidste ende resultere i en afkobling fra arbejdsmarkedet. Det er Offerrådgivningen Fyns vurdering, at et forløb hos dem har en gavnlig effekt på fastholdelsen til arbejdsmarkedet.

Flere borgere er sunde og trives

Ved at styrke Offerrådgivningen Fyns kompetence til at hjælpe, støtte og vejlede ofre for og vidner til bandekriminalitet, kan Odense Kommune potentielt forebygge psykiske mén og styrke de berørte borgeres psykiske sundhedstilstand og trivsel.

Flere borgere er betydningsfulde deltagere i fællesskaber

Både forskning og erfaringen i Odense Kommune viser, at et styrket fællesskab er et af de stærkeste midler til at afholde børn og unge fra at søge mod bandemiljøet. Derfor vil det være et konkret fokusområde i indsats 1, ”Et stærkt fokus på

forebyggelse”, som udmøntes under overskriften ”Stærke fællesskaber for alle”, at styrke de unges tilknytning til fritids- og foreningslivet. Det forventes altså at have en positiv effekt på de unge borgeres deltagelse i positive fællesskaber.

Indsatsen ”Støtte til socialt udsatte borgere” forventes desuden at have en positiv effekt for socialt udsatte borgere, der vil opleve et større sikkerhedsnet i situationer med afpresning og vold fra bandekriminelle.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at byrådet godkender:

1. Indsatsen ”Et stærkt fokus på forebyggelse – stærke fællesskaber for alle” og budgetneutral tillægsbevilling på styringsområdet Service på 2.000.000 kr. i 2018 og 2.048.000 kr. i 2019 fra Økonomiudvalget til Børn- og Ungeudvalget.
2. Indsatsen ”Støtte til socialt udsatte borgere” og budgetneutral tillægsbevilling på styringsområdet Service på 1.500.000 kr. i 2018 og 1.536.000 kr. i 2019 fra Økonomiudvalget til Beskæftigelses- og Socialudvalget.

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget godkender:

3. Indsatsen ”Bedre hjælp til ofrene” som beskrevet i sagsfremstillingen.
4. Borgmesterforvaltningen bemyndiges til at justere beløbet til Offerrådgivningen Fyn inden for en ramme af 500.000 kr. i 2018 og i 2019, hvis behovet viser sig at være større end først antaget.
5. Borgmesterforvaltningen bemyndiges til at fastlægge den endelige organisering af tilbuddet om gratis og anonym psykologrådgivning inden for en afsat økonomisk ramme på 1.000.000 kr. i 2018 og 1.036.000 kr. i 2019.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler indstillingens punkt 1-2 og godkender indstillingens punkt 3-5.

Sagsfremstilling

1. Et stærkt fokus på forebyggelse - ”Stærke fællesskaber for alle”

Formålet med indsatsen ”Et stærkt fokus på forebyggelse” er, at flere børn og unge fravælger de problemskabende ungegrupperinger.

Indsatsen har fokus på et styrket samarbejde på tværs af eksisterende indsatser og skal sikre inddragelse af relevante kommunale aktører samt repræsentanter fra civilsamfundet. Projektet skal således ses som et pilotprojekt, der omgives af en række eksisterende indsatser.

Indsatsen tilrettelægges, så der på sigt er mulighed for at skalere og implementere den forebyggende model i den almene drift i andre relevante lokalområder.

Den specifikke indsats tilrettelægges bl.a. på baggrund af det forskningsmæssigt validerede redskab ”Youth Level of Service – Case Management Inventory” (YLS/CMI). Redskabet er et screenings- og dokumentationsværktøj, som kan måle den unges risikograd og behov inden for 8 faktorer.

Screeningen af eleverne danner grundlag for iværksættelse af målrettede indsatser på tre niveauer:

1. Forebyggende indsats (i alt 200 til 300 elever): der arbejdes med hele årgangen. Aktiviteterne foregår primært i skoletiden. Forældre og fagpersonale på skolen inddrages blandt andre.
2. Foregribende indsats (anslået 25 % svarende til 50 til 75 elever): der arbejdes med udvalgte børn i grupper, og forløbene målrettes gruppen. Forældre, Ungdomscentre, fritids- og foreningslivet inddrages. Der samarbejdes bl.a. tæt med Get2Sport.
3. Indgribende indsats (anslået 5 til 10 % svarende til 15 til 30 elever): der arbejdes med enkeltindivider. Der iværksettes målrettede, individuelt tilrettelagte forløb med fokus på udvikling af personlige og sociale kompetencer. Der tilknyttes en relationsmedarbejder. Forældre, Ungdomscentre, fritids- og foreningslivet og andre inddrages.

Det særligt nyskabende i pilotprojektet:

- I kraft af bl.a. et screenings- og dokumentationssystem (YLS/CMI) arbejdes der systematisk med screening og analyse af en hel årgang.
- Der indgår en høj grad af relationel koordinering mellem fagområderne.
- Der samarbejdes systematisk med fritids- og foreningslivet.
- Der er tale om metodeudvikling med særligt fokus på forebyggelse af fødekædeproblematikker med henblik på, at et tilrettet koncept fremover kan inddrages i tilsvarende arbejde.

Målgruppe:

Udvælgelsen af målgruppen for pilotprojektet tager afsæt i de fire lokalområder i Odense Kommune, der i perioden 1/1 2014 til 1/12 2017 har haft flest registreringer af bandebekymringer på bande-bekymringslisten hos SSP Odense. De fire lokalområder er:

- Vollsmose
- Rosengård/Ejerslykke
- Skt. Hans/Rising
- Vestre/Åløkke/Provstegård.

Den primære målgruppe er afgrænset til at omfatte børn i 6. klasse inden for de udvalgte lokalområder (i alt 200 til 300 børn).

Erfaringerne med indsatsen vil indgå som del af Odense Kommunes bidrag til arbejdet i Det Nationale Råd for Bandebekæmpelse.

I Budget 2018 er der afsat i alt 4,0 mio. kr. fordelt med 2,0 mio. kr. i 2018 og 2019, som målrettes forebyggelsesarbejdet.

2. Støtte til socialt udsatte borgere

Formålet med indsatsen ”Støtte til Socialt udsatte borgere” er at hjælpe byens mest udsatte borgere, når de bliver udsat for forskellige former for afpresning, udnyttelse, misbrug mv. fra organiserede kriminelle grupperinger. Samtidig er formålet at fremme, at flere socialt udsatte borgere anmelder episoder med vold, afpresning mv. til Fyns Politi.

Som en del af indsatsen bliver der afsat midler, som kan uddeles til frivillige og sociale organisationer efter følgende principper og kriterier:

1. Understøttelse til akut-indsatser (både kort- og langsigtet og løbende understøttelse) og hjælp til socialt udsatte borgere, der oplever trusler fra det bandekriminelle miljø.
2. Styrkelse af netværk og rekruttering af frivillige kræfter.
3. Understøttelse af generel oplysning om indsatserne.

Akut-pulje til praktisk understøttelse ved akut flytning fra byen

Der vil blive afsat en særskilt pulje under indsatsen, der er øremærket de særlige udgifter, der kan være forbundet med hurtigt at skulle hjælpe en socialt udsat borger væk fra byen og sørge for et midlertidigt ophold andetsteds. Det vil være muligt for både de sociale organisationer og andre frivillige kræfter fra civilsamfundet at ansøge om dækning af deres udgifter i forbindelse med denne indsats.

Beskæftigelses- og Socialforvaltningen er i samarbejde med Borgmesterforvaltningen ved at afstemme hjemmelsgrundlaget for etableringen af en Akut-pulje. Når der foreligger hjemmelsgrundlag, kan Odense Kommune afsætte midler til en særskilt Akut-pulje.

I Budget 2018 er der afsat samlet 3,0 mio. kr. fordelt med 1,5 mio. kr. i 2018 og i 2019.

3. Bedre hjælp til ofrene

Indsatsen "Bedre hjælp til ofrene" skal sikre en bedre og mere synlig støtte, hjælp og vejledning til ofre, pårørende og vidner for bandekriminalitet.

Offerrådgivningen Fyn tilbyder allerede støtte, hjælp og generel vejledning til ofre, vidner og pårørende. Med midlerne fra Budget 2018 forventer Offerrådgivningen at kunne målrette indsatsen særligt over for odenseanske borgere, der er ofre for og vidner til bandekriminalitet.

Midlerne vil gå til at underbygge og udbygge den eksisterende mentorordning og Offerrådgivningen Fyns generelle kompetence til at håndtere denne særlige målgruppe, dog med særlig fokus på borgere i Odense. Indsatsen skal dermed sikre, at ofre og vidner får den hjælp og støtte, de har brug for.

Konkret vil indsatsen udmønte sig i tre spor:

1. En indsats for at rekruttere flere frivillige.
2. Efteruddannelse og opkvalificering af frivillige. Herunder også intern rådgivning og supervision af frivillige.
3. En indsats, der i samarbejde med relevante aktører som Fyns Politi skal synliggøre indsatsen over for målgruppen.

Ved at tage hånd om de odenseanske borgere, der er ofre for og vidner til bandekriminalitet, kan Odense Kommune være med til at forebygge psykiske mén, der kan resultere i generel mistrivsel og sygdom – og i sidste ende afkobling fra arbejdsmarkedet.

Indsatsen tilrettelægges, så det bliver muligt at justere indholdet i forhold til den nationale vidnepakke, som forventes at komme til politisk behandling i foråret 2018.

Baseret på det nuværende behov for rekruttering, opkvalificering og formidling efterspørger Offerrådgivningen Fyn 441.250 kr. udbetalt i 2018 og 347.500 kr. udbetalt i 2019. Det indstilles, at Borgmesterforvaltningen bemyndiges til at justere beløbet inden for en ramme af 0,5 mio. kr., hvis behovet viser sig at være større.

Mulighed for psykologsamtaler

Der oprettes et generelt tilbud om gratis og anonym psykologrådgivning til borgere i Odense Kommune, som har været offer for, pårørende eller vidne til en banderelateret forbrydelse.

Tilbuddet tilbydes til borgere, der ikke har mulighed for at få hjælp i et af kommunens øvrige tilbud.

Offerrådgivningen Fyn orienteres om tilbuddet og kan opfordre og støtte ofre, vidner og pårørende til at benytte tilbuddet.

Tilbuddet forankres under Økonomiudvalget, Sundhedssekretariatet. Det indstilles, at Borgmesterforvaltningen bemyndiges til at fastlægge den endelige organisering af tilbuddet inden for en afsat ramme på 1,0 mio. kr. i hvert af årene 2018 og 2019.

Kobling til Indsats 2 – Støtte til socialt udsatte borgere

Der forventes at være en særlig kobling mellem denne indsats og indsatsen ”Støtte til socialt udsatte borgere”. Gennem de involverede frivillige organisationer i Indsats 2 bliver det muligt at udbrede viden om Offerrådgivningen Fyns arbejde, ligesom de frivillige organisationer i stigende grad vil kunne trække på Offerrådgivningen Fyn, der får tilført flere ressourcer.

I budget 2018 er der afsat 3,0 mio. kr. fordelt med 1,5 mio. kr. i 2018 og i 2019 til offerrådgivningens arbejde. Af det oprindelige budget reserveres der i denne sag 0,5 mio. kr. til Offerrådgivningen Fyns arbejde og 1,0 mio. kr. til et psykologtilbud i hvert af årene.

Økonomi

Vedrørende indsats 1, ”Et stærkt fokus på forebyggelse – stærke fællesskaber for alle”, og indsats 2, ”Støtte til Socialt udsatte borgere”, er det p.t. forventningen, at de afsatte bevillinger på henholdsvis 4,0 mio. kr. og 3,0 mio. kr. anvendes fuldt ud til indsatser beskrevet i sagsfremstillingen.

På den baggrund indstilles det, at der via en budgetneutral tillægsbevilling overføres en bevilling på 2,0 mio. kr. i 2018 og 2,0 mio. kr. i 2019 fra de eksisterende bevillinger til ”Et stærkt fokus på forebyggelse” under Økonomiudvalget til styringsområdet Service under Børn- og Ungeudvalget.

Det indstilles endvidere, at der via en budgetneutral tillægsbevilling overføres en bevilling på 1,5 mio. kr. i 2018 og 1,5 mio. kr. i 2019 fra de eksisterende bevillinger til ”Støtte til socialt udsatte borgere” under Økonomiudvalget til styringsområdet Service under Beskæftigelses- og Socialudvalget.

Vedrørende indsats 3, ”Bedre hjælp til ofrene”, udmøntes i første omgang 441.250 kr. i 2018 og 347.500 kr. i 2019 til Offerrådgivningen Fyn. Det indstilles, at Borgmesterforvaltningen bemyndiges til at justere beløbet inden for en ramme af 0,5 mio. kr., hvis behovet viser sig at være større. På baggrund af erfaringerne fra indsatsen, vil der senest i foråret 2019 laves en vurdering af dette behov. I tilfælde af, at der er større, uforbrugte midler inden for rammen af de 0,5 mio. kr., vil de blive overført til arbejdet i indsatsen ”Et stærkt fokus på forebyggelse”. Derved sikres det, at midlerne anvendes til det formål, de er afsat til. Den resterende del af bevillingen reserveres til etableringen af et gratis og anonymt tilbud om psykologrådgivning. Således reserveres 1,0 mio. kr. til et psykologtilbud i hvert af årene 2018 og 2019. Med det er forventningen, at den afsatte bevilling på 3,0 mio. kr. anvendes fuldt ud til indsatsen beskrevet i sagsfremstillingen.

Denne sag påvirker ikke kommunens kassebeholdning.

Punkt 11: Lukket:

82.00.00-G01-2-18

Punkt 12: Bydelspuljen 2018

00.01.00-A00-2470-16

Resume

Bydelspuljens formål er at fremme udviklingen og styrke identiteten i lokalområderne i hele byen.

Odenses mange lokalområder har hver deres særegne identiteter, som Bydelspuljen yderligere kan understøtte og styrke, og som kan gøre lokalområderne til endnu bedre steder at bo.

Den samlede bydelspulje udgør i 2018 14.827.227 kr. brutto/12.306.601 kr. netto til fordeling.

Puljen er sammensat af en restpulje fra forstadspuljen 2017 (forstadspuljen skiftede navn til bydelspuljen i forbindelse med, at puljens kriterier blev besluttet ændret på mødet i Økonomiudvalget den 9/5 2017), der udgør 3.771.760 kr. brutto/3.130.561 kr. netto, og den afsatte pulje i Budget 2018, som udgør 11.055.467 kr. brutto/9.176.040 kr. netto.

Ansøgningerne til bydelspuljen 2018 fremlægges i denne sag for udvalget til beslutning med forslag til indstillinger og afslag, jf. bilag 1. Endvidere fremlægges anbefaling til anvendelse af restpuljen 2018. Af restpuljen anbefales der afsat midler til en "buffer", Bredbåndspuljen og til midler til en ekstraordinær pulje inden for folkeoplysningsområdet.

Følges forslaget til indstillinger og afsættelse af midler fra restpuljen, vil der restere 1.242.301 kr. brutto/734.451 kr. netto, som foreslås overført til bydelspuljen 2019.

Effekt

Flere borgere er sunde og trives

En væsentlig del af bydelspuljens projekter er anlæg i grønne områder og projekter, der styrker og understøtter motions- og fritidstilbud, som gør, at flere borgere er sunde og trives.

Børn lærer mere og er mere kompetente

En understøttelse af motions- og fritidstilbud til børn vil ligeledes understøtte indlæringen hos børn og gøre dem mere kompetente.

Flere borgere er betydningsfulde deltagere i fællesskaber

Et væsentligt kriterie for bydelspuljen er, at flere grupper skal gå sammen om at ville noget i deres lokalområde. Flere målgrupper skal ville det samme, for at et projekt kan støttes. Dette kriterie understøtter og udbygger fællesskabsdannelsen i lokalområderne i byen.

Flere funktionsdygtige ældre og handicappede

En del af projekterne under bydelspuljen understøtter aktiviteter og projekter, som har ældre som målgruppe. Disse projekter bidrager til, at flere ældre holder sig aktive og dermed funktionsdygtige. Der er ligeledes projekter under bydelspuljen, som eksempelvis bidrager med anlæg til bevægelseshæmmede og handicappede.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget godkender:

1. Indstillinger af ansøgninger til bydelspuljen 2018 som beskrevet i bilaget.
2. Reservation af ”buffer” på 1.300.000 kr.
3. Reservation af 200.000 kr. til ansøgninger, som opnår støtte fra Energistyrelsens Bredbåndspulje 2018.
4. Afsættelse af 2.000.000 kr. brutto 1.660.000 kr. netto til ekstraordinær pulje inden for folkeoplysningsområdet.
5. Restmidlerne, svarende til 1.242.301 kr. brutto/734.451 kr. netto, overføres til bydelspuljen 2019.

Beslutning

Økonomiudvalget godkender Borgmesterforvaltningens indstilling.

Sagsfremstilling

Bydelspuljens formål

Bydelspuljens kriterier blev besluttet på mødet i Økonomiudvalget den 9/5 2017. Her besluttede et flertal af Økonomiudvalget at tilpasse Forstadspuljen, så den i stedet blev en pulje til aktive bydele – med navnet Bydelspuljen – på tværs af hele kommunen. Kriterierne blev udvidet, så flere aktive bydele kunne rummes i puljen.

Bydelspuljens formål er at fremme udviklingen og styrke identiteten i lokalområderne i hele byen. Det betyder, at Bydelspuljen skal styrke det gode liv i lokalområderne og skabe rammer for fællesskab, synergi og sammenhæng mellem lokalområdernes forskellige beboere.

Yderligere uddybning af kriterier for bydelspuljen, afvejninger, målgruppe og retningslinjer fremgår af vedlagte bilag 2 til sagen. Heraf fremgår også regler for forsikringsdækning ved projekter med kommunal støtte samt beskrivelse af ny praksis for regnskabsaflæggelse.

Ansøgninger til bydelspuljen 2018

Der var ansøgningsfrist for bydelspuljen den 1/11 2017. I løbet af 2017 har der været en markedsføring af puljen via forskellige kanaler. Bydelspuljen har fået en ny visuel identitet, og den er blevet markedsført på havnekulturfestivalen, Puljens Dag, infomøde på Rådhuset, sparringsmøder på Kulturmaskinen i samarbejde med Kulturkontakten, Bydelsmøder i samarbejde med By- og Kulturforvaltningen. Derudover har bydelspuljen været markedsført i Kommune Information, på www.odense.dk, på sociale medier, på ”bushængere” og outdoorplakater på busstandere mv. i byrummet.

Der er indkommet 60 ansøgninger. Én ansøger har trukket sin ansøgning tilbage, 30 er indstillet til bevilling, og 29 er indstillet til afslag. Der er ansøgt om i alt 23.949.525,31 kr. brutto.

En arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Borgmesterforvaltningen, By- og Kulturforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Ældre- og Handicapforvaltningen har i enighed udarbejdet et forslag til indstilling af ansøgningerne, jf. bilaget. Forslaget foreslås godkendt sammen med indstillingen til anvendelse

af restmidlerne. I indstillingen af ansøgningerne er der lagt vægt på, at ansøgningerne i tilstrækkelig grad vurderes at opfylde bydelspuljens kriterier.

Borgerstyret Budgettering

Blandt ansøgningerne til bydelspuljen 2018 er der flere (ansøgning nr. 52, 56 og 60), der har ansøgt om midler til borgerbudgetteringsprojekter. Borgerbudgetteringsprojekter indstilles ikke til bevilling under bydelspuljen, dels da der er afsat en særskilt pulje til borgerbudgettering, og dels da det ikke kan vurderes, om midlerne i givet fald ville blive anvendt inden for puljens kriterier.

Resterende midler i bydelspuljen 2018

Følges indstillingen, vil der blive bevilget midler til ansøgninger for i alt 7.884.926 kr. brutto/6.722.150 kr. netto i bydelspuljen 2018. Derudover anbefales det, at der afsættes 1.300.000 kr. brutto/1.164.000 kr. netto til en "buffer", jf. nedenfor, og desuden 200.000 kr. til projekter, der opnår støtte fra Energistyrelsens Bredbåndspulje.

Endvidere anbefales det, at der af de resterende midler afsættes 2.000.000 kr. brutto/1.660.000 kr. netto til foreninger og selvejende institutioner under folkeoplysningsområdet, der er kommet i ekstraordinære omstændigheder i forhold til forsikringer, faciliteter, myndighedskrav eller lignende, jf. sagsfremstillingen nedenfor.

Følgende anbefales:

1. Afsættelse af "buffer" på 1.300.000 kr. brutto/1.164.000 kr. netto.
2. Afsættelse af 200.000 kr. til projekter, der opnår støtte fra Energistyrelsens bredbåndspulje.
3. Afsættelse af 2.000.000 kr. brutto/1.660.000 kr. netto til ekstraordinær pulje i 2018 til folkeoplysende foreninger og selvejende institutioner inden for folkeoplysningsområdet med ekstraordinære udfordringer.
4. Restmidlerne, svarende til 1.242.301 kr. brutto/734.451 kr. netto, overføres til bydelspuljen 2019.

Ad 1. Afsættelse af "buffer" på 1.300.000 kr. brutto/1.164.000 kr. netto

Det anbefales at afsætte en "buffer" på 1.300.000 kr. brutto/1.164.000 kr. netto af restmidlerne til brug for projekter inden for bydelspuljens kriterier. "Bufferen" anbefales dels til håndtering af en potentielt øget budgetbelastning for Odense Kommune i forbindelse med en ny bekendtgørelse vedrørende momsrefusion for kommuner og regioner. Ændringerne gælder Økonomi- og Indenrigsministeriets positivliste, hvor der herefter vil være visse begrænsninger i Odense Kommunes ret til at hjemtage moms via positivlisten. Dels skal Økonomiudvalget i en sag, der fremlægges senere i 2018, tage stilling til bevilling eller afslag til et projekt, som ansøgte den daværende forstadspulje om midler i 2017.

Ad 2. Afsættelse af 200.000 kr. til projekter, der opnår støtte fra Energistyrelsens bredbåndspulje

Der afsættes 200.000 kr. af bydelspuljens restmidler til supplerende økonomisk støtte fra Odense Kommune til projekter, der opnår støtte fra Energistyrelsens Bredbåndspulje 2018. Det foreslås, at kommunens støtte i denne omgang begrænses til maksimalt 200.000 kr. i alt. Det foreslås endvidere, at de 200.000 kr. fordeles ligeligt mellem det antal adresser i Odense Kommune, der indgår i ansøgninger til Energistyrelsens pulje – dog således, at den supplerende støtte sættes til maksimalt 1.000 kr. pr. adresse. Kommunens supplerende økonomiske støtte forudsætter, at ansøgningen til Energistyrelsen går igennem. Tildelingen af de 200.000 kr. vil således ikke ske efter kriterierne for tildeling fra bydelspuljen, men vil i stedet følge Energistyrelsens ansøgningsprocedure for tildeling af midler fra Bredbåndspuljen. Endvidere foreslås det, at Borgmesterforvaltningen bemyndiges til at behandle indkomne ansøgninger og give tilsagn om betinget støtte, såfremt betingelserne herfor er opfyldt.

Ad 3. Afsættelse af 2.000.000 kr. brutto/1.660.000 kr. netto til ekstraordinær pulje i 2018 til folkeoplysende foreninger og selvejende institutioner inden for folkeoplysningsområdet med ekstraordinære udfordringer.

Der afsættes 2.000.000 kr. brutto/1.660.000 kr. netto af restmidlerne fra Bydelspuljen til en ekstraordinær pulje i 2018 til folkeoplysende foreninger og selvejende institutioner inden for folkeoplysningsområdet med ekstraordinære udfordringer.

Målgruppen for denne ekstraordinære pulje er folkeoplysende foreninger/selvejende institutioner, der er kommet i ekstraordinære omstændigheder som følge af nedenstående forhold:

- Manglende forsikring eller mangelfuld forsikring mv. mod ekstraordinære udfordringer som f.eks. konkurser ved leverandører, tyveri, klimaforhold, nye myndighedskrav eller lignende.
- Faciliteter (kommunale, selvejende eller private), der i deres stand ikke kan videreføre en forenings kerneaktiviteter med potentiel foreningslukning som følge.
- Foreninger/selvejende institutioner, der som følge af myndighedskrav ikke kan vedholde aktiviteten, hvis der ikke gøres en ekstraordinær indsats.

Puljen administreres i Fritid og Kultur med Folkeoplysningsudvalget som myndighed i forhold til beslutning om, hvem der skal modtage penge fra denne ekstraordinære pulje.

Såfremt restmidler fra bydelspuljen ønskes anvendt til dette formål, overføres midlerne til By- og Kulturforvaltningen i forbindelse med en selvstændig sag.

Ad 4. Restmidlerne overføres til bydelspuljen 2019

Restmidlerne svarende til 1.242.301 kr. brutto/734.451 kr. netto overføres til bydelspuljen 2019 i forbindelse med budgetopfølgningen. I forbindelse med bydelspuljen 2019 har Økonomiudvalget i drøftelsessagen på mødet den 21/2 2018 givet udtryk for, at de ønsker en drøftelse af de nuværende kriterier for bydelspuljen med henblik på en eventuel justering.

Såfremt restmidlerne ikke ønskes overført, kan disse udmøntes i en ekstra ansøgningsrunde i 2018 og f.eks. anvendes på én af følgende måder:

- Restmidlerne afsættes til den årligt tilbagevendende innovationskonkurrence for 8.-klasses elever i de odenseanske skoler, Vores by, vores løsninger.
- Restmidlerne reserveres en ekstra ansøgningsrunde under bydelspuljen 2018 med mulighed for også at søge bydækkende projekter.
- Restmidler reserveres at fremme udviklingen og styrke identiteten i et større byområde.
- Restmidlerne reserveres ten ekstra ansøgningsrunde under temaet ”Danmarks grønneste storby”.
- Restmidlerne reserveres anlæg af yderligere kunstgræsanlæg.

Økonomi

Bydelspuljen 2018 består af:

Budget 2018: 11.055.467 kr. brutto/9.176.040 kr. netto.

Restmidler og tilbageløb 2017: 3.771.760 kr. brutto/3.130.561 kr. netto.

Den samlede bydelspulje til fordeling udgør i 2018 14.827.227 kr. brutto/12.306.601 kr. netto til fordeling.

Følges indstillingen, vil der i 2018 blive bevilget tilskud til ansøgninger for 7.884.926 kr. brutto/6.722.150 kr. netto.

Endvidere er der afsat 2.200.000 kr. brutto/1.826.000 kr. netto af bydelspuljen 2018 i Budgetforlig 2018 til Borgerstyret Budgettering. Udmøntningen af disse midler administreres af Center for Civilsamfund.

Bevillinger udbetales under hensyntagen til Økonomi- og Indenrigsministeriets momsrefusionsregler. Størrelsen af beløbet afhænger af, om tilskudsmodtager har ret til fuldt momsfradrag. Er ansøger momsregistreret og har ret til fuldt momsfradrag, udbetales kun et nettobeløb. Får en ansøger på et senere tidspunkt ret til fuldt momsfradrag, har ansøgeren pligt til at oplyse Odense Kommune om dette, og der korrigeres efterfølgende i det tildelte beløb. Hvis Odense Kommune finansierer et projekt fuldt ud, og bevillingsmodtager har ret til delvist momsfradrag, eller der på et senere tidspunkt sker ændringer i retten til delvist momsfradrag, har bevillingsmodtager pligt til at oplyse Odense Kommune om deres momsfradragsprocent. Ved ændring i momsfradragsprocenten foretages efterfølgende korrektion af det tildelte beløb.

Hermed er der i alt disponeret midler til ansøgninger og borgerbudgettering for 10.084.926 kr. brutto/8.548.150 kr. netto.

Der anbefales afsat i alt 1.500.000 kr. brutto/1.364.000 kr. netto til "buffer" og Bredbåndspuljen.

Der anbefales afsat af 2.000.000 kr. brutto/1.660.000 kr. netto til ekstraordinær pulje til folkeoplysende foreninger og selvejende institutioner inden for folkeoplysningsområdet med ekstraordinære udfordringer.

Der resterer således 1.242.301 kr. brutto/734.451 kr. netto af bydelspuljen 2018, som overføres til bydelspuljen 2019 i forbindelse med budgetopfølgningen, eller som afsættes til andet formål, jf. sagsfremstillingen.

Økonomien fremgår af skemaet nedenfor.

Bydelspuljen 2018	Brutto	Netto
Bydelspuljen Budget 2018	11.055.467	9.176.040
Restpulje 2017	3.771.760	3.130.561
I alt til disposition i 2018	14.827.227	12.306.601
Indstillede ansøgninger 2018	7.884.926	6.722.150
Borgerstyret Budgettering	2.200.000	1.826.000
Disponeret til ansøgninger og borgerbudgettering	10.084.926	8.548.150
Afsættes til "Buffer"	1.300.000	1.164.000
Afsættes til Bredbåndspuljen	200.000	200.000
Ekstraordinær pulje til folkeoplysningsområdet	2.000.000	1.660.000
Disponeret i alt	13.584.926	11.572.150
Til rest i bydelspuljen 2018	1.242.301	734.451

De økonomiske konsekvenser håndteres inden for udvalgets egen ramme og påvirker derfor ikke kommunens kassebeholdning.

Bilag

Bilag 1 Indstillinger til ansøgninger til bydelspuljen 2018

Bilag 2 Kriterier for bydelspuljen, afvejninger, forsikringsdækning og regnskabsafleggelse

Punkt 13: Pårørendepolitik

00.01.00-A00-174-18

Resume

Undersøgelser viser, at pårørende kan spille en afgørende rolle for trivsel blandt de borgere, der har særlige psykiske, somatiske eller sociale udfordringer. Et stort flertal af de pårørende har et stærkt ønske om at støtte deres nærmeste. Men mangel på viden og generel usikkerhed kan være en stor psykisk belastning – og kan i sidste ende resultere i symptomer som sygemelding fra arbejdet, stress og depression. Dette har ikke alene en række negative konsekvenser for de pårørende. Det kan også have konsekvenser for de berørte borgere.

Odense Kommune har på nuværende tidspunkt ikke en pårørendepolitik, der kan være med til at forme arbejdet med pårørende på tværs af kommunens forvaltninger. Med det udgangspunkt gik Borgmesterforvaltningen i januar i gang med at analysere mulighederne for en pårørendepolitik. I starten af februar bad borgmesteren derefter Borgmesterforvaltningen om at udarbejde en indstilling til et forløb, der kan forme en pårørendepolitik for Odense Kommune.

En pårørendepolitik vurderes at kunne skabe en mere omsorgsfuld og understøttende ramme for en stor gruppe af mennesker i Odense Kommune. Desuden kan den potentielt bidrage til sundheden og trivsel blandt både de berørte borgere og deres pårørende.

Definitionen af pårørende er bred og dækker over de personer, som har et nært forhold til en bruger, beboer eller borger i Odense Kommune. Der kan f.eks. være tale om en pårørende til et menneske med handicap, et ungt menneske med psykiske lidelser, en ældre, en borger med et misbrug eller med andre sociale eller sundhedsmæssige udfordringer. På den baggrund kan en pårørendepolitik potentielt være med til at forme arbejdet med pårørende i alle kommunens forvaltninger.

En pårørendepolitik har dermed en tværgående sundhedsmæssig strategisk betydning, og Borgmesterforvaltningen anbefaler derfor at placere udformningen af politikken under Økonomiudvalget, Sundhedsudvalget.

Effekt

Sagen understøtter Odensemålene Flere borgere er sunde og trives, Flere funktionsdygtige ældre og handicappede og Flere borgere er betydningsfulde deltagere i fællesskaber.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget godkender:

1. Der udarbejdes en tværgående Pårørendepolitik med henblik på endelig vedtagelse i Odense Byråd i tredje kvartal 2018.
2. Sundhedsudvalget udarbejder udkast til den tværgående Pårørendepolitik, jf. den anbefalede proces, som er beskrevet i sagsfremstillingen.

Beslutning

Økonomiudvalget:

Økonomiudvalget ændrer sagen til en A-sag til behandling i byrådet den 21/3 2018.

Økonomiudvalget anbefaler, at byrådet godkender indstillingens punkt 1.

Økonomiudvalget anbefaler endvidere, at byrådet godkender, at udarbejdelse af forslag til pårørendepolitikken forankres i Ældre- og Handicapudvalget, og at Ældre- og Handicapudvalget tilpasser den i sagsfremstillingen beskrevne proces, så alle relevante udvalg og forvaltninger inddrages i udarbejdelsen af pårørendepolitikken.

Ældre- og Handicapudvalget høres om forslaget på udvalgets møde den 20/3 2018, således at udvalgets beslutning vil foreligge ved byrådets behandling af sagen.

Sagsfremstilling

Det at være pårørende til en ældre med demens, en dreng eller pige med psykiske lidelser, et menneske med et handicap, en borger med et misbrug eller andet, der kræver behandling, kan være en massiv belastning. Den pårørende skal fra den ene dag til den anden følelsesmæssigt forholde sig til, at en person tæt på befinder sig i en vanskelig situation.

Et stort flertal af de pårørende har et stærkt ønske om at støtte deres nærmeste. Men mangel på viden og generel usikkerhed kombineret med de aktiviteter, der i forvejen fylder hverdagen, kan have en række negative konsekvenser for de pårørende og borgerne. For når de pårørende møder dette pres, som igen ofte er kombineret med mangel på viden og vanskeligheder ved at finde vej gennem systemet, er resultatet ofte symptomer som sygemelding fra arbejdet, stress og depression.

Med det udgangspunkt gik Borgmesterforvaltningen i januar i gang med at analysere mulighederne for en pårørendepolitik. I starten af februar bad borgmesteren derefter Borgmesterforvaltningen om at udarbejde en indstilling til et forløb, der kan forme en pårørendepolitik for Odense Kommune.

En bred definition af "den pårørende"

De pårørende defineres som personer, der har et nært forhold til en bruger, beboer eller borger i Odense Kommune. Det kan være en forælder, søskende, ægtefælle/samlever eller børn. Det kan også være en person, der ikke er i familie med borgeren/brugeren/beboeren, men som har et nært forhold til denne.

To elementer er afgørende i forlængelse af denne brede definition af "den pårørende".

For det første, at de pårørende betragtes som de personer, den enkelte borger er knyttet til. Den pårørende kan f.eks. være forældre, børn, ægtefælle/samlever, venner eller øvrige netværk, som borgeren ønsker inddraget. Derudover er det til enhver tid borgeren, der definerer, hvordan de pårørende skal inddrages. Når der er tale om pårørende under 18 år, herunder børn af eller søskende til borgeren, skal der dog altid være en skærpet opmærksomhed (børn dækker her både over biologiske børn og samværsbørn).

For det andet, at arbejdet med udformningen af en pårørendepolitik - og til sin tid implementeringen af en pårørendepolitik – involverer og vil have betydning for arbejdet i alle Odense Kommunes fem forvaltninger. Der kan være tale om en pårørende til en ældre eller et menneske med handicap. Men med den brede definition in mente skal den kommende pårørendepolitik også være rettet mod en pårørende til et ungt menneske med en psykiske lidelse, en borger med et misbrug eller andre udfordringer af sundhedsmæssig eller social karakter. En kommende pårørendepolitik vil dermed være med til forme arbejdet med pårørende i Ældre- og Handicapforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen, By- og Kulturforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen.

Pårørendepolitikken har strategisk betydning – og placeres under Økonomiudvalget

Da sagen har tværgående strategisk betydning, anbefaler Borgmesterforvaltningen, at den placeres under Økonomiudvalget, dog således, at Økonomiudvalget beder Sundhedsudvalget om at udforme et oplæg til en kommende pårørendepolitik, samt at Sundhedsudvalget i samarbejde med de forskellige forvaltninger kommer med anbefalinger til den mest effektive og enkle implementering i de enkelte forvaltninger.

Sundhedsudvalget har i dag to parallelle opgaver. Dels at rådgive Økonomiudvalget om udviklingen af den samlede sundhedsopgave i Odense Kommune, dels at understøtte kommunens sundhedspolitik og Odensemålet om, at "flere borgere er sunde og trives". Som led i dette arbejder Sundhedsudvalget blandt andet med mål om, at arbejdsstyrken skal være sundere, den mentale sundhed skal styrkes og en styrket indsats for borgere med kronisk sygdom.

En kommende pårørendepolitik understøtter også arbejdet med disse mål.

Pårørendepolitikken bidrager til sundheden og trivsel blandt borgere og deres pårørende

Studier fra både Syddansk Universitet, Alzheimerforeningen og foreningen Pårørende i Danmark viser, at pårørende langt oftere føler sig isolerede, stressede og deprimerede. I pressen har der desuden været omtalt et studie, der viser, at der er en betydelig overdødelighed blandt pårørende til for eksempel kronisk syge. En pårørendepolitik vurderes derfor potentielt at kunne skabe en mere omsorgsfuld og understøttende ramme for en stor gruppe af mennesker i Odense Kommune – og i anden omgang at bidrage positivt til denne gruppes sundhed og trivsel. Bedre rammer for pårørende kan også have betydning for borgerne med pårørende. Et SFI-studie (Det Nationale Forskningscenter for Velfærd) har peget på, at nære relationer er afgørende for oplevelsen af trivsel. Hvis de pårørende trives, er der bedre forudsætninger for, at vedkommende kan være der for borgerne i deres hverdag og støtte dem i f.eks. svære behandlingssituationer.

Rammer for Pårørendepolitikken

Arbejdet med Pårørendepolitikken skal tage højde for de lovgivningsmæssige rammer, som de er beskrevet i for eksempel Retssikkerhedsloven, Forvaltningsloven, Lov om Social Service. Samtidig skal udformningen tage højde for kravet i Finansloven 2018, der betyder, at kommunerne er forpligtet til i deres Værdighedspolitik at beskrive, hvorledes kommunerne understøtter pårørende på ældreområdet.

Desuden anbefales det, at den kommende pårørendepolitik adresserer følgende:

1. At Pårørendepolitikken styrker den pårørendes engagement i forhold til at støtte borgeren samt den pårørendes relation til kommunen. Der skal på den måde skabes en mere enkel og gennemsigtig struktur for relationen mellem pårørende og kommunen, der understøtter den pårørendes ønske om at engagere sig. Samtidig skal Pårørendepolitikken styrke borgere via kvalitativt bedre rammer for pårørende.
2. At Pårørendepolitikken sikrer bedre kommunikation og samarbejde på tværs af Odense Kommunes forvaltninger – og at pårørende ikke hæmmes af Odense Kommunes digitale set-up. Pårørende skal kunne komme i kontakt med en medarbejder i kommunen, hvis de har vanskeligt ved at tilgå kommunen digitalt.

3. At Pårørendepolitikken har fokus på at skabe et helhedsorienteret forløb baseret på tillid for pårørende og borgere. Samtidig med, at de pårørende har en oplevelse af større medbestemmelse.

Rammer for udformningen af Pårørendepolitikken og proces-anbefaling

I forhold til processen omkring udformningen af den kommende pårørendepolitik anbefaler Borgmesterforvaltningen, at:

1. Der som en del af forberedelsen af en pårørendepolitik udføres udvalgte servicetjek af den nuværende inddragelse af pårørende og borgere.
2. Der sikres en bred inddragelse af byen med minimum ét borgermøde og en digital høring.
3. Relevante organisationer og foreninger som Ældresagen, Ældrerådet, Handicaprådet og patient- og pårørendeforeninger, blandt andet LEV (ikke udtømmende liste), involveres. Derudover inddrages både tillidsvalgte og ledelse fra berørte fagforvaltninger i udformningen.

Med det afsæt anbefaler Borgmesterforvaltningen, at Sundhedsudvalget udarbejder en proces frem mod en byrådsbeslutning i tredje kvartal 2018. Anbefalingen er, at denne proces efter beslutning i Økonomiudvalget indeholder:

- Udformning af Sundhedssekretariatet.
- Drøftelse i Stabschefforum.
- 2 drøftelser i Sundhedsudvalget.
- Drøftelse på kvartalsmøde.
- Workshop med relevante interessenter.
- Eventuel drøftelse i Ældre- og Handicapudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget og Børn- og Ungeudvalget.
- Drøftelse af udkast til Pårørendepolitik i Økonomiudvalget.
- En digital høring.

Økonomi

Denne sag har på nuværende stadie ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kasseholdning.

Punkt 14: Økonomiudvalgets forretningsorden

00.22.00-A00-1-17

Resume

Økonomiudvalget godkendte på mødet den 17/1 2018 udvalgets forretningsorden med bemærkning om, at bestemmelsen vedrørende mulighed for at deltage i udvalgsmøder via telefon, Skype eller lignende skulle drøftes af gruppeformændene med henblik på at få defineret en nærmere afgrænsning af denne mulighed.

På gruppeformandsmødet den 7/2 2018 blev det besluttet at fastholde muligheden for at deltage i udvalgsmøder via telefon, Skype eller lignende under forudsætning af, at dette alene sker undtagelsesvist. Gruppeformændene drøftede i den forbindelse en afgrænsning af "undtagelsesvist" og fik defineret en positiv- og negativliste, der fremadrettet kan være retningsgivende ved vurderingen af, om der i et konkret tilfælde er tale om undtagelsesvis deltagelse via telefon, Skype eller lignende. Referat fra mødet er vedlagt sagen som bilag.

Borgmesterforvaltningen har i overensstemmelse med gruppeformændenes drøftelser indsat "undtagelsesvist" i forretningsordenens § 1, stk. 4, således at bestemmelsen nu har følgende ordlyd: "Er et medlem forhindret i fysisk at deltage i et udvalgsmøde, kan der undtagelsesvist deltages pr. telefon, Skype eller lignende" (fremhævet her).

I forlængelse af ovenstående tilføjes følgende i forretningsordenens § 9 om ikrafttræden: "§ 1, stk. 4, er ændret på udvalgets møde den 13. marts 2018".

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene i denne sag.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller, at udvalget godkender de i sagsresuméet nævnte ændringer af forretningsordenen.

Beslutning

Økonomiudvalget godkender Borgmesterforvaltningens indstilling.

Sagsfremstilling

Der henvises til sagsresuméet.

Økonomi

Denne sag har ingen konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Forretningsorden for Økonomiudvalget

Gruppeformandsmøde 7.2.18

Punkt 15: Lukket:

00.01.00-A00-5315-17

Punkt 16: Lukket:

00.01.00-A00-59-17

Punkt 17: Stadsarkitekt og kvalitet i byfortætningen

00.15.00-A00-421-17

Resume

Rådmand Susanne Crawley Larsen fra Radikale Venstre fremsatte på byrådsmødet den 23/8 2017 forslag om at ansætte en stadsarkitekt i Odense med den hensigt at sikre ”et samlet blik på kvalitet, æstetik og funktion” i transformationen af byen.

Borgmesterforvaltningen udarbejdede i samarbejde med By- og Kulturforvaltningen en sag til drøftelse i Økonomiudvalget og By- og Kulturudvalget henholdsvis den 8/11 og 14/11 2017. I forbindelse med Økonomiudvalgets drøftelse blev det besluttet, at emnet skulle drøftes igen med fokus på, hvilke ambitioner man politisk ønsker at løfte med ansættelse af en stadsarkitekt, hvilke opgaver, der ønskes løst, og hvilke virkemidler der skal til for at sikre visionerne for byens udvikling.

Attraktiviteten af Odense som by er afgørende for, at vi kan tiltrække og fastholde den arbejdskraft, som virksomhederne efterspørger, heriblandt især vores vækstvirksomheder og -klynger, der i høj grad efterspørger højtuddannet og specialiseret arbejdskraft. På den måde er udviklingen af Odense som en attraktiv by et vigtigt led i at skabe mere vækst og flere arbejdspladser og dermed også et led i at styrke den kommunale velfærd og rammerne for det gode liv for alle byens borgere.

Ambitionen med at sætte ekstra fokus på kvalitet, æstetik og funktion i byudviklingen er: 1) At skabe en attraktiv og levevenlig by, 2) At sikre, at den igangværende udvikling bygger videre på byens eksisterende kvaliteter, 3) At skabe ambitiøse nye byggerier og områder med høj kvalitet og 4) At skabe gode boligområder og -bebyggelser. Dette uddybes i sagsteksten.

Derudover blev der præsenteret tre konkrete modeller for, hvordan arbejdet med at sikre en høj kvalitet i byfortætningen kunne løftes yderligere; a) styrkelse af kvalitet med forvaltningens nuværende organisering, b) styrkelse af kvalitet med forvaltningens nuværende organisering samt tilknytning af rådgiver for et eksternt perspektiv og c) ansættelse af stadsarkitekt. Ud fra drøftelserne har forvaltningerne arbejdet videre med model a). Disse beskrives nærmere i sagsfremstillingen samt i bilag 2.

Herudover har forvaltningerne arbejdet videre med model c). Nærværende sag beskriver således, hvad en stadsarkitekt særligt kan bidrage med, ligesom der gives et bud på, hvordan funktionen kan se ud i Odense, herunder, hvordan funktionen kan forankres i organisationen. Sagen suppleres i bilag 1 med en beskrivelse af stadsarkitektfunktionen i andre større danske byer samt private rådgiveres perspektiver på muligheder og opmærksomhedspunkter.

Der lægges op til en drøftelse af den beskrevne ambition af, hvad en stadsarkitektfunktion skal bidrage med i Odense, og hvilken rolle vedkommende skal have, samt om man kan opnå samme ambition ved at udvikle de kompetencer/virkemidler, der allerede eksisterer.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen indstiller, at de respektive udvalg drøfter ambitionerne med at sikre et samlet blik på kvalitet, æstetik og funktion, hvilken forskel der ønskes, at stadsarkitektfunktionen skal gøre i Odense, samt om man kan opnå samme ambition ved at udvikle de kompetencer/virkemidler, der allerede eksisterer.

Beslutning

Drøftet.

Sagsfremstilling

Baggrund for sagen

Rådmand Susanne Crawley Larsen fra Radikale Venstre fremsatte på byrådsmødet den 23/8 2017 forslag om at ansætte en stadsarkitekt i Odense med den hensigt at sikre ”et samlet blik på kvalitet, æstetik og funktion” i transformationen af byen.

Borgmesterforvaltningen udarbejdede i samarbejde med By- og Kulturforvaltningen en sag til drøftelse i Økonomiudvalget og By- og Kulturudvalget henholdsvis den 8/11 og 14/11 2017.

Sagen belyste en række aspekter af det stillede forslag, herunder nogle af de muligheder, som kommunen har for at påvirke kvaliteten i det byggede miljø i dag. Derudover blev der præsenteret tre konkrete modeller for, hvordan arbejdet med at sikre en høj kvalitet i byfortætningen kunne løftes yderligere; a) styrkelse af kvalitet med forvaltningens nuværende organisering, b) styrkelse af kvalitet med forvaltningens nuværende organisering samt tilknytning af rådgiver for et eksternt perspektiv og c) ansættelse af stadsarkitekt.

Ansættelse af en stadsarkitekt som én af disse modeller blev beskrevet med udgangspunkt i bl.a. erfaringer fra andre større byer i Danmark perspektiver fra private rådgivere, se bilag 1 til denne sag.

I forbindelse med Økonomiudvalgets drøftelse var der ønske om, at emnet skulle drøftes igen med fokus på, hvilke ambitioner man politisk ønsker at løfte med ansættelse af en stadsarkitekt, hvilke opgaver, der ønskes løst, og hvilke virkemidler der skal til for at sikre visionerne for byens udvikling. Nærværende sag fokuserer derfor på ambitionen og en stadsarkitekts mulige rolle, opgaver, organisatoriske placering, kompetencer og ansættelse i relation til denne.

Samtidig arbejdes der videre med at optimere en række kommunale virkemidler og planværktøjer, hvoraf en del allerede benyttes i dag, og som i forskellig grad kan aktiveres og styrkes. Disse beskrives nærmere i sagsfremstillingen samt i bilag 2.

Nærværende sag skal således også ses i relation til byrådets kvartalsmøde den 29/1 2018, hvor byrådet under temaet ”Perspektiver på byens udvikling” fik et fælles indblik i processen og kommunens virkemidler fra investorerhenvendelse til færdigt byggeri og diskuterede forskellige perspektiver på byudviklingen.

Sagen er udarbejdet i samarbejde mellem Borgmesterforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen.

Bytransformationen og den globale konkurrence

Den globale bykonkurrence øges og særligt mellemstore byer som Odense i højere grad bliver ansvarlige for at sikre egen succes. Mens de store byers vækst og udvikling er givet i kraft af deres størrelse, afhænger de mellemstore byers succes helt af, hvorvidt de formår at udnytte deres komparative fordele og unikke/særlige stedkvaliteter. De mellemstore byer, der proaktivt sætter og fastholder en retning for byen og lykkes med det, bliver de mest succesfulde. De udfordringer og

muligheder, der følger med positionen som mellemstor by, er en af de primære begrundelser for igangsættelsen af Odenses transformation fra stor dansk by til dansk storby.

Odenses attraktivitet som by er afgørende for, at vi kan tiltrække og fastholde den arbejdskraft, som virksomhederne efterspørger, særligt byens vækstvirksomheder og -klynger, som efterspørger højtuddannet og specialiseret arbejdskraft. På den måde er udviklingen af en attraktiv by et vigtigt led i at skabe mere vækst og flere arbejdspladser og dermed også et led i at styrke den kommunale velfærd for alle byens borgere. I forhold til udfordringen med at tiltrække netop denne målgruppe konkurrerer Odense med store byer både i og udenfor Europa, som har samme styrkepositioner inden for robot og it, og samtidig kan tilbyde helt særlige storby- og bosætningskvaliteter (det gælder eksempelvis München, Milano og San Francisco).

En af de kvaliteter eller bosætningspræferencer, som – ud over selve jobbet – i stadigt stigende grad bliver vigtigere, er den levevenlighed, som byerne kan tilbyde. Levevenligheden indbefatter by- og kulturlivet, den funktionelle og arkitektoniske kvalitet i bydele, bygninger og byrum, blandede bydele med både restauranter, butikker, service og boliger, grønne kvaliteter, ikke for lange pendlingsafstande mv. Alle er kvaliteter, der kræver kommunal helhedstænkning, politisk lederskab og proaktiv styring.

Ambitionen med et samlet blik på kvalitet, æstetik og funktion

Nye projekter skal tilføre byen en værdi, der rækker ud over de rent tekniske og økonomiske forudsætninger, som udvikleren ofte har primært fokus på.

Projekterne skal styrke den oplevede kvalitet i byen og tilføre bygninger og byrum, som kan bruges af borgerne i det daglige og nyes af besøgende i byen.

Ambitionen med at sætte ekstra fokus på arkitektur, funktion og æstetisk kvalitet i byudviklingen er:

1. At skabe en attraktiv og levevenlig by, hvor man har lyst til at bo og opholde sig. Odense skal være en by, som man fortsat er stolt af at bo i – og derfor skal både bygninger, byrum og bykvarterer udvikles med kulturarven, den æstetiske oplevelse og den menneskelige skala for øje. Udviklingen af Odense skal komme hele byen og alle borgere til gode, og derfor skal hvert enkelt nyt udviklings- eller byggeprojekt bidrage til helheden og den gode by for alle.
2. At sikre, at den igangværende udvikling bygger videre på byens eksisterende kvaliteter; bebyggelsesstrukturen og bygningsarven i den historiske bymidte, den karakterfulde villaby og industriarkitekturen og byrum, parker og grønne områder som ramme om stærke fællesskaber. Dét, som er særligt for Odense, og som er med til at definere byens identitet og særlige fordele i forhold til andre byer. Der skal bygges videre på den gode fortælling om Odense ved at handle med omtanke og sætte barren højt.
3. At skabe ambitiøse nye byggerier, som vi kan være stolte af, fordi de giver en særlig god oplevelse og tilfører noget helt nyt og særligt til byen. Som eksempler kan nævnes House of Fairy Tales, Nordatlantisk Hus, Fra gade til by, Byfællesskabet, Rosenbæk Ungdomsboliger, som alle på forskellig vis tilfører kvalitet både til de nære omgivelser og til byen som helhed.
4. At skabe gode og fremtidssikrede boligområder og -bebyggelser, fordi en bolig er mere end det, der er indenfor væggene. Gode velfungerende boligområder og -bebyggelser skaber identitet for beboerne og tiltrækker nye

borgere. Det handler om at skabe gode rammer for det daglige liv, liv mellem husene og at få en god oplevelse, når man går ud af sin gadedør.

Beskrivelsen af byrådets ambition kan indgå i stillingsbeskrivelsen for en stadsarkitekt og sætte retning for de opgaver, der ønskes løst i funktionen.

Styringshierarki og virkemidler

Kvalitet i byfortætningen defineres, sikres og styrkes på flere niveauer i planlægningens styringshierarki – fra det strategiske niveau til selve udførelsen.

- Planstrategi - visioner, strategiske mål og indsatser.
- Kommuneplan - rammer og retningslinjer for anvendelse og byggemuligheder i hele kommunen.
- Lokalplan – bestemmelser for den enkelte matrikel og det konkrete byggeri/anlæg, som er bindende for grundejeren.
- Byggesag – endelig behandling og godkendelse af bygge- og anlægsprojekter.

Herudover arbejdes der med udviklingsplaner og helhedsplaner for større byområder, hvor der med udgangspunkt i intentionerne fra planstrategi og kommuneplan kan skabe et fælles fremtidsbillede for et større område som helhed. Udviklingsplaner skabes i dialog med grundejere, investorer, borgere mv. og kan derfor samle og formidle en vision og en tydelig retning for de efterfølgende lokalplaner for konkrete byggeprojekter, som alle kan forstå.

For at sikre kvalitet i byfortætningen kræves et tæt samspil mellem alle niveauer i planlægningen. Det betyder, at de strategiske mål om kvalitet fra Planstrategien skal afspejle sig i kommuneplanens rammer og retningslinjer for byområderne, præciseres i bestemmelserne i lokalplanerne samt følges op i det endelige projekt, der skal godkendes i forbindelse med byggesagsbehandlingen.

Som kommune kan vi påvirke kvaliteten af det, der bygges, på flere måder. Nogle af virkemidlerne anvendes allerede i dag, mens andre kan anvendes mere eller endnu er ubenyttede i en Odense-kontekst.

Virkemidlerne bringes typisk i spil på forskellige tidspunkter i planlægningsprocessen – nogle virkemidler er strategiske, typisk i form af politiske mål og visioner, mens andre er mere konkrete som fx paragraffer i en lokalplan.

Strategiske virkemidler:

- Politisk lederskab.
- Planstrategi.
- Øvrige strategier og politikker for byens udvikling, eksempelvis boligstrategi, arkitekturstrategi mv.
- Styret boligfrigivelse – kommuneplanens rækkefølgeplan.
- Strategisk jordopkøb og partnerskaber i centrale områder (eksempelvis som i Aarhus Kommune, hvor strategisk jordopkøb i høj grad anvendes/er blevet anvendt).
- Arkitektkonkurrencer og udbud på kvalitet og pris.
- Udviklingsplaner og helhedsplaner.
- Tidlig dialog i et godt samspil med byens aktører.

Konkrete virkemidler:

- Kommuneplan og kommuneplantillæg.
- Lokalplaner.
- Anvendelse af startredefølger forud for lokalplaner (som eksempelvis benyttes i Københavns Kommune).
- Revision af gamle lokalplaner.
- Styrket overlap mellem lokalplanprocesser og byggesagsbehandling.
- Byggesagsbehandling og politisk vedtagne administrationspraksisser.
- Vilkår for endelig godkendelse i byggetilladelser (vedrører krav om efterfølgende dokumentation og godkendelse af forhold, som endnu ikke er planlagt – f.eks. endelige facadetegninger, materialebeskrivelser m.m. Anvendes bl.a. i Københavns Kommune).

Se uddybende beskrivelse af virkemidlerne i bilag 2.

Hvor kommunen selv er grundejer, har vi en særlig mulighed for at styre kvaliteten, men hvor det ikke er tilfældet – hvilket gælder for størstedelen af de nuværende og fremtidige udviklingsområder – stiller det endnu større krav til brugen af de rette virkemidler.

Styrkelse af kvalitet med forvaltningens nuværende organisering

Kommuneplan 2016-2028 havde Kvalitet i byudviklingen som et særligt tema, og kommuneplanen blev bl.a. suppleret af en værktøjskasse om "Kvalitet i byfortætningen", som anvendes i dialogen med investorer og projektudviklere.

Siden den sidste politiske drøftelse af emnet i november 2017 har der både administrativt og politisk været et yderligere skærpet fokus på at sikre en høj kvalitet i de aktuelle byggeprojekter, hvor kommunen er myndighed.

Det politiske fokus på kvalitet har bl.a. bevirket, at investorer og udviklere i højere grad respekterer, når der stilles krav til kvalitet i dialogen om lokalplaner. Det kan fx være vedr. variation, materialer og tilpasning til nabobebyggelsen.

Derudover har man fra administrativ side også et øget fokus på at få skabt "positiv præcedens" ved klart at melde ud, at der bliver stillet de samme høje krav til alle, som ønsker at udvikle i Odense. Samtidig har man søgt at undgå "negativ præcedens" ved i mindre grad at afvige fra kommuneplanens kvalitetskrav. Desuden forholder By- og Kulturforvaltningen sig i indstillingerne til udvalgssager omhandlende lokalplaner også til kvaliteten i det foreslåede byggeri.

By- og Kulturudvalget har dertil valgt at få forelagt byggesager, hvor der ønskes én eller flere dispensationer af en karakter, der kan være forringende for kvaliteten af et projekt.

Ansættelse af en stadsarkitekt

Ansættelsen af en stadsarkitekt kan betegnes som et proaktivt virkemiddel i sig selv, som en måde at sætte et skærpet og dedikeret fokus på at opnå en højere kvalitet i bygge- og anlægsprojekter. Stadsarkitekten vil således repræsentere dette ønske.

Stadsarkitektens rolle

En stadsarkitekt kan kombinere de nævnte virkemidler og hele tiden holde de konkrete projekter op imod de overordnede mål for byens transformation og udvikling. På den måde vil en stadsarkitekt kunne bidrage til at sikre den røde tråd og kvaliteten i alle styringshierarkiets dele samt på tværs af virkemidler.

Stadsarkitekten kan rådgive udvalgspolitikere i alt fra strategiske til konkrete spørgsmål og vil udadtil kunne formidle, skabe debat om og engagement til byens transformation og udvikling. Stadsarkitekten vil også kunne medvirke til at skabe de gode historier om Odense som en progressiv by med høj by- og boligkvalitet.

Stadsarkitektens kompetencer skal spænde fra det overordnede blik på kvalitet i byudviklingen til et primært fokus på at sikre kvalitetsløsninger i de konkrete bygge- og anlægsprojekter. Det betyder, at vedkommende skal have et godt blik for, fx hvordan et byggeprojekt bidrager til at skabe en god bydel omkring en letbanestation, eller hvilke boligtyper der måske mangler i byen. Men i særlig grad et skarpt øje på, hvordan et projekt passer til byen omkring det, hvordan facaderne ser ud, og om byggeriet opføres i gode, holdbare materialer.

For at undgå en oplevelse af "smagsdommeri" kan stadsarkitektens rolle understøttes af en operationel og godt forankret arkitekturstrategi, der gennemføres som stadsarkitektens første opgave.

I en arkitekturstrategi opstilles typisk de overordnede mål og ambitioner, som byrådet ønsker for området. Mål og ambitioner underbygges af en række konkrete, objektive kriterier for vurdering af den funktionelle og arkitektoniske kvalitet af bygninger (fx åbne eller grønne facader mod vigtige veje eller pladser), byrum (fx solorientering og siddepladser) og bydele (fx centrale mødesteder og god adgang til letbanestation). Fx i form af et katalog med kriterier og en checkliste for kvalitet, suppleret med gode eksempler.

Stadsarkitektens opgaver

Helt konkret kan stadsarkitektens opgaver være at:

- Indgå i udarbejdelse af strategier og konkret planlægning og sagsbehandling.
- Kvalitetssikre lokalplaner samt byggesager og deltage i forhandlinger ved behov.
- Rådgive politikere om mulige konsekvenser og potentialer i projektforslag.
- Rådgive private investorer om muligheder og begrænsninger i projektforslag.
- Integre idéer og interesser fra private investorer og facilitere relevante netværk.
- Skabe debat om byens udvikling.

I relation til både rolle og opgaveløsning er det vigtigt, at det defineres klart, hvilke typer sager stadsarkitekten involveres i (fx større projekter af strategisk betydning for et byområde, vigtige lokalplaner og byggerier osv.)

Et opmærksomhedspunkt er endvidere, at en stadsarkitektfunktion på den ene side vil kunne føre til, at sagsgangene i nogle tilfælde forlænges, da der med stadsarkitekten netop vil være et særlig stort fokus på at sikre et samlet blik på kvalitet, æstetik og funktion. Dette dedikerede fokus vil kræve, at der indberegnes tid til denne del af processen. På den anden side kan stadsarkitektfunktionen også betyde, at nogle sagsgange vil gå hurtigere, fordi der er en stor tydelighed om retning og ambitionsniveau.

Tæt på den strategiske byudvikling eller tæt på de konkrete projekter. Fritsvævende eller en del af ledelsesstrengen

En stadsarkitekt i Odense kan få en rådgivende rolle i forhold til hele styringshierarkiet ved at gå på tværs af Borgmesterforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen.

Stadsarkitekten kan enten placeres i Borgmesterforvaltningen, tæt på den strategiske byudvikling og det lange perspektiv, eller i By- og Kulturforvaltningen, tæt på de konkrete projekter og dermed selve implementeringen af byrådets overordnede visioner for byens udvikling.

Det peger på en daglig gang i By- og Kulturforvaltningen, tæt på forhandlingerne om konkrete projektforslag, samt lokalplanlægningen og med tæt kobling til det politiske niveau.

Det bør samtidig overvejes, hvordan stadsarkitekten skal placeres organisatorisk. Stadsarkitekten kan enten have en "fritsvævende" funktion uden direkte personaleansvar eller ansættes som chef med fagligt og personalemæssigt ansvar for inden for det fokusområde, der vurderes som det væsentligste.

Stadsarkitekten som en "fritsvævende" funktion kan sikre et dedikeret fokus på kvalitet i byggeriet, men en sådan funktion kan omvendt skabe tvivl om opfølgning, både internt og i forhold til eksterne parter.

En stadsarkitekt som chef med fagligt og personalemæssigt ansvar har mulighed for at præge det fokusområde, der vurderes som det væsentligste, og følge projekterne til dørs i egen organisation. Derimod kan betingelserne for at spænde på tværs i organisationen blive en udfordring.

Se i øvrigt bilag 1 vedrørende stadsarkitektens funktion i andre byer.

Stadsarkitektens kompetencer

Med hensyn til faglige kompetencer vil det være givende med en stadsarkitekt, som har praktisk erfaring fra både det private og det offentlige, indgående kendskab til projektøkonomi (udviklernes business cases), en bred arkitekturforståelse, et samlet blik for kvalitet, æstetik, funktion samt et godt øje for, hvornår det nye skal tilpasse sig, og hvornår bymiljøet kan bære, at det nye "stikker ud" og er unikt, skal kunne vurdere kvalitet, æstetik og funktion på alle niveauer; for den samlede by, for det enkelte byområde, for bygningen og for byrummene imellem bygningerne.

Derudover skal følgende personlige kompetencer vægtes højt, herunder særligt; evner til at kunne skabe konstruktiv dialog og samarbejde, indgå i forhandlinger under pres, have gennemslagskraft, troværdighed og være tillidvækkende, debatskabende, formidlende og engagerende.

Stadsarkitektens ansættelse og lønniveau

I andre større byer, hvor man har en lignende tværgående stadsarkitektfunktion, ansættes vedkommende typisk i en tidsbegrænset stilling på eksempelvis fire år. På den måde kan det hvert fjerde år evalueres og besluttes, om funktionen tjener det ønskede formål, eller om andet vurderes mere hensigtsmæssigt.

Et forventeligt lønniveau for en stadsarkitekt med ovenstående kompetencer vil formentlig svare til cirka to årsværk (AC-niveau).

Drøftelse

Forvaltningerne foreslår, at udvalgene drøfter:

1. Den beskrevne ambition - er det den, I ønsker at forfølge med ansættelse af en stadsarkitekt?
2. En stadsarkitekt i Odense - hvad skal funktionen bidrage med, og hvilken rolle skal vedkommende have?
3. Skal hovedfokus være på det bystrategiske område eller på de konkrete plan-, bygge- og anlægsopgaver, og hvilke opgaver skal stadsarkitekten konkret løse?
4. Skal stadsarkitekten være en fritsvævende rådgiver eller en del af ledelsesstrengen?

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Bilag 1 Stadsarkitektfunktionen i andre byer

Bilag 2_Virkemidler

Punkt 18: § 17, stk. 4-udvalg vedrørende FN's Verdensmål for bæredygtighed

00.22.00-A00-1-18

Resume

Den 25/9 2015 vedtog verdens stats- og regeringsledere FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling. Disse udgør 17 konkrete mål, som forpligter alle FN's medlemslande. Realiseringen af FN's Verdensmål kræver politisk vilje, og realiseringen er også et ansvar for verdens byer.

I Odense har byrådet et ønske om at påtage sig en del af ansvaret med at prioritere og arbejde med FN's Verdensmål. Med henblik på at forankre og integrere verdensmålene i Odense Kommunes daglige arbejde, politikker og strategier nedsættes et § 17 stk. 4-udvalg, der har til opgave at fokusere på implementeringen af verdensmålene. Udvalget skal bestå af politikere, borgere og interesseorganisationer mv. med kompetencer og interesser inden for miljø, klima, økonomi og sociale forhold.

Der er udarbejdet et udkast til kommissorium for det kommende § 17, stk. 4-udvalg. Dette indeholder navn på udvalget, udvalgets sammensætning, konkrete opgaver og resultater, som udvalget får ansvar for, politisk forankring og kobling til civilsamfund, erhvervsliv mv., funktionsperiode for udvalget samt eventuelt honorar til udvalgsmedlemme.

Ovenstående elementer skal drøftes i Økonomiudvalget med henblik på en fastlæggelse af endeligt kommissorium og sammensætning af udvalg til godkendelse på efterfølgende møde i Økonomiudvalget og derefter i byrådet.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget drøfter følgende punkter i relation til udkast til kommissorium for § 17, stk. 4-udvalget for FN's Verdensmål for bæredygtighed:

1. Navn på udvalget.
2. Udvalgets sammensætning.
3. Konkrete opgaver og resultater, som udvalget får ansvar for.
4. Politisk forankring og kobling til civilsamfund, erhvervsliv mv.
5. Udvalgets funktionsperiode.
6. Eventuelt honorar til udvalgsmedlemmerne.

Beslutning

Økonomiudvalget ændrer sagen til en A-sag til behandling i byrådet på mødet den 21/3 2018.

Økonomiudvalget anbefaler, at byrådet godkender kommissorium for nedsættelse af § 17, stk. 4-udvalg, herunder at:

- Udvalgets navn er Verdensmål Udvalget.
- Udvalget sammensættes som beskrevet i kommissoriet, dog således, at der udpeges to personer fra hver side af byrådets midte.
- Byrådet udpeger såvel formand som næstformand.
- Udvalget forankres som rådgivende udvalg under Økonomiudvalget.
- Verdensmål Udvalget udarbejder udkast til Verdensmålspolitik, hvorefter behovet for en selvstændig miljøpolitik/-strategi vurderes af Økonomiudvalget.

- Udvalgets funktionsperiode er 2 år.
- Der ikke udbetales honorar til udvalgets medlemmer.

Sagsfremstilling

Baggrund

Den 25/9 2015 vedtog verdens stats- og regeringsledere FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling. Disse udgør 17 konkrete mål, som forpligter alle FN's medlemslande. Målene trådte i kraft den 1/1 2016 og skal frem til 2030 sætte retningen for en mere bæredygtig udvikling for både mennesker og jorden.

Verdensmålene gælder for alle lande – rige som fattige. De favner udfordringer som bl.a. social, økonomisk og politisk marginalisering, ulighed, fattigdom, miljøforurening, stigende ungdomsarbejdsløshed, mangel på, eller ulige adgang til grundlæggende naturressourcer, klimaforandringer mv. De er alle udfordringer med store regionale og globale konsekvenser, og de er derfor nødvendige at løse i fællesskab.

Realiseringen af FN's Verdensmål kræver politisk vilje, og realiseringen er også et ansvar for verdens byer. Her vil Odense Kommune gerne tage en del af ansvaret. I forbindelse med vedtagelse af Budget 2018 har et flertal af byrådets partier besluttet at prioritere og styrke Odense Kommunes arbejde med at implementere FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling. Det er i byerne, at de største udfordringer findes, og det er derfor også i byerne, at løsningerne skal findes.

I Odense har byrådet formuleret et ønske om, at kommunen påtager sig en del af ansvaret med at prioritere og arbejde med FN's Verdensmål. Med henblik på at forankre og integrere verdensmålene i Odense Kommunes daglige arbejde, politikker og strategier nedsættes et § 17 stk. 4-udvalg, der har til opgave at fokusere på implementeringen af verdensmålene. Udvalget skal bestå af politikere, borgere og interesseorganisationer med kompetencer og interesser inden for miljø, klima, økonomi og sociale forhold.

I forbindelse med oprettelsen af § 17, stk. 4-udvalget fastholdes kommunens nuværende Bæredygtighedsråd, der allerede i dag arbejder for at skabe nye bæredygtige løsninger i hele Odense. Opgavefordelingen mellem hhv. § 17, stk. 4-udvalg og Odense Bæredygtighedsråd fremgår nedenfor.

Betegnelse for § 17, stk. 4-udvalg vedrørende FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling

§ 17, stk. 4-udvalget vil fremover blive betegnet ”Verdensmålsudvalget”.

Verdensmålsudvalgets sammensætning

Verdensmålsudvalget består af 12 medlemmer med kompetencer og interesser inden for miljø, klima, økonomi og sociale forhold.

Byrådet udpeger medlemmerne samt formanden for Verdensmålsudvalget. Næstformanden udpeges af Verdensmålsudvalget på første møde efter nedsættelsen af udvalget.

Ved nedsættelsen af Verdensmålsudvalget vil følgende medlemmer indgå:

- 4 personer udpeges af byrådet efter den D'Hondtske metode. Formanden for Verdensmålsudvalget udpeges blandt disse personer.
- 2 repræsentanter fra erhvervslivet.
- 1 repræsentant fra Odense Kommunes selskaber.
- 1 repræsentant med ekspertise inden for kommunikation/kampagne.
- 1 repræsentant fra fagbevægelserne.
- 1 repræsentant fra uddannelsesinstitutionerne.
- 1 repræsentant fra Odense Kommunes medarbejderside (MED).
- 1 ekspert (forsker el.lign.).

I Odense Kommune har Økonomiudvalget ansvaret for de tværgående opgaver inden for blandt andet bæredygtighed. Med etableringen af et § 17, stk. 4-udvalg med ovenstående sammensætning etableres et forum, hvor Verdensmålsudvalget får mulighed for at rådgive Økonomiudvalget i arbejdet med at koordinere og planlægning af integreringen af verdensmålene i Odense Kommune. Dermed kan kommunen optimere anvendelsen af de faglige kompetencer samt fremstå som én velkoordineret enhed i relation til arbejdet med FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling.

Opgaver

Verdensmålsudvalget har følgende opgaver:

- Forelæggelse af en tværgående Verdensmålspolitik til politisk beslutning i byrådet.
- Udarbejdelse af konkret plan for, hvordan verdensmålene kan omsættes til konkrete indsatser og indarbejdes i Odense Kommunes strategier, herunder blandt andet belyse, om Odense Kommunes Investeringsprofil skal revideres, så den i højere grad afspejler verdensmålene.
- Ansvarlig for rådgivning af Økonomiudvalget om status på og behovet for udvikling af den samlede opgave med at integrere FN's Verdensmål i Odense Kommune.
- Rådgivning efter behov af de stående udvalg for så vidt angår disses arbejde med integrering af verdensmålene, herunder de tværgående elementer heraf.
- Skabelse af kobling til civilsamfund, erhvervsliv mv. i forbindelse med at udbrede arbejdet med og forankringen af FN's Verdensmål bredere end internt i Odense Kommune som organisation.
- Sikring af sondring mellem Verdensmålspolitikens genstandsfelt og de specifikke opgaver inden for miljø (hvilket ligger under By- og Kulturudvalget). Denne sondring understøttes af Borgmesterforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen i forening.

Resultater

Verdensmålsudvalget skal inden for et år efter nedsættelse udvikle en tværgående Verdensmålspolitik. Verdensmålspolitikken erstatter kommunens nuværende Miljøpolitik og vil være én integreret politik for FN's verdensmål og bæredygtighed i Odense generelt. Derudover skal Verdensmålsudvalget ved foretræde være rådgivende for Økonomiudvalget samt, efter behov, rådgive de stående udvalg i forbindelse med tværgående opgaver, der vedrører implementeringen af verdensmålene i Odense Kommune. Endvidere vil Verdensmålsudvalget i forbindelse med udarbejdelsen af den konkrete plan for verdensmålene, skulle udarbejde effektmål og indikatorer herfor, der kan arbejdes ud fra, med henblik på at opnå konkrete resultater. Effektmålene vil skulle forelægges Økonomiudvalget.

Politisk forankring

Verdensmålsudvalget forankres ved Økonomiudvalget og har en rådgivende funktion. Verdensmålsudvalget vil have fast foretræde for Økonomiudvalget ca. en gang i kvartalet, hvor der afrapporteres og drøftes omkring arbejdet med FN's Verdensmål. Dette med henblik på at styrke en tæt forankring. Den nærmere mødeaktivitet og plan for foretræde fastlægges i forbindelse med vedtagelse af forretningsordenen. Endvidere har Verdensmålsudvalget, efter behov fra de stående udvalg, en rådgivende funktion over for disse. Emner fra/til de stående udvalg, som tages op i Verdensmålsudvalget, koordineres via rådmanden for det stående udvalg.

Koblingen til civilsamfundet, erhvervsliv mv.

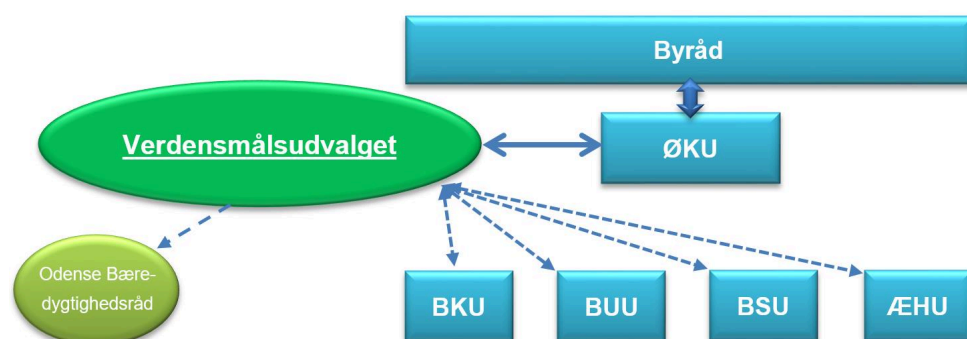
Succes i arbejdet med bæredygtighed og verdensmålene i Odense opnås ikke med Odense Kommunes interne arbejde alene. Det er i samspil med civilsamfundet, erhvervsliv mv., at arbejdet lykkes. Odense har allerede et etableret Bæredygtighedsråd, der arbejder for at skabe nye bæredygtige løsninger. Borgmesteren er formand for Bæredygtighedsrådet, der dermed har en indgang til det politiske niveau/Økonomiudvalget. Bæredygtighedsrådet er derudover bredt sammensat af både private og offentlige aktører, som har kompetencer inden for miljø, sundhed, økonomi og sociale forhold samt har udtrykt vilje til at arbejde aktivt med bæredygtighed.

Odense Bæredygtighedsråd fastholdes i forbindelse med oprettelsen af Verdensmålsudvalget og udarbejdelsen af en Verdensmålspolitik. Ved udarbejdelsen af Verdensmålspolitikken bliver denne politik det politiske og organisatoriske ophæng for Bæredygtighedsrådet.

Med henblik på at skabe kobling eksternt fra Odense Kommunes arbejde med bæredygtighed vil Verdensmålsudvalgets arbejde ske i samspil med Bæredygtighedsrådet. Initiativer og idéer fra Verdensmålsudvalget, hvor eksterne parter har en afgørende rolle i at lykkes, kobles eksternt gennem Bæredygtighedsrådet. Således får Verdensmålsudvalget en medspiller, der kan virke som ambassadørkorps for arbejdet med verdensmålene. I dette samarbejde skabes de bedste vilkår for, at Verdensmålsudvalgets arbejde og initiativer forgrenes videre ud end blot i Odense Kommunes interne arbejde og strategier.

Verdensmålsudvalget er det primære redskab for Økonomiudvalget og dermed det politiske niveaus redskab i arbejdet med verdensmål og bæredygtighed generelt. Dette sikres gennem fast foretræde. Verdensmålsudvalget har en fast og tidsafgrænset opgave, der skal resultere i en strategi for, hvordan verdensmål og bæredygtighed indarbejdes i kommunens virke.

Bæredygtighedsrådet har en mere civil forankring og en størrelse, der gør, at det vil fungere som ambassadørkorps for Verdensmålsudvalget udadtil. I forbindelse med, at Verdensmålsudvalget nedlægges efter endt funktionsperiode, vil Bæredygtighedsrådet kunne skifte navn til Verdensmålsrådet og fortsætte implementering og forankring af det arbejde, der er igangsat af Verdensmålsudvalget.

Verdensmålsudvalgets funktionsperiode

Verdensmålsudvalget nedsættes for en toårig periode, og medlemmerne vælges for hele perioden.

Eventuelt honorar for medlemmer af Verdensmålsudvalget

Der vil være mulighed for at yde et årligt vederlag til de af Verdensmålsudvalgets medlemmer, der samtidigt er byrådsmedlemmer, og herunder vil det være muligt kun at yde vederlag til eksempelvis formand og næstformand. I henhold til reglerne herom vil eventuelle vederlag til byrådsmedlemmer i § 17, stk. 4-udvalg skulle tages fra den samlede pulje, der er til fordeling mellem medlemmerne af de stående udvalg. Dette har den konsekvens, at såfremt der ydes årlige vederlag til byrådsmedlemmer af Verdensmålsudvalget, så vil udvalgsvederlaget for hver af de 24 byrådsmedlemmer, der ikke er borgmester/rådmænd, blive reduceret.

For medlemmer af § 17, stk. 4-udvalget, der ikke samtidigt er medlemmer af byrådet, vil det være muligt at yde diæter og/eller tabt arbejdsfortjeneste efter kommunestyrelseslovens regler herom.

Udvalgets virke

Udvalget udøver sin virksomhed i møder. Dog kan udvalget i særlige tilfælde beslutte, at en sag kan afgøres ved skriftlig cirkulation, såfremt der er enighed herom. Forretningsordenen for udvalget skal vedtages af udvalget på udvalgets første møde.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Punkt 19: Status på IT-sikkerhed 2017

85.10.00-K07-1-18

Resume

Odense Kommune havde i 2016 besøg af Datatilsynet, der udtalte kritik af dele af kommunens IT-sikkerhed. IT & Digitalisering har sammen med kommunens forvaltninger efterfølgende arbejdet med de punkter, som Datatilsynet påpegede. Under afrapporteringen af arbejdet til Økonomiudvalget den 7/12 2016 blev det lovet, at IT & Digitalisering giver en årlig status på kommunens arbejde med IT-sikkerhed til udvalget.

På mødet giver chefen for IT & Digitalisering Jørgen Brolykke Rasmussen status for arbejdet med IT-sikkerhed i 2017.

Emnerne i dette års status er:

- Trusselsbilledet i 2017
- IT-sikkerhedshændelser i 2017
- IT-sikkerhedsarbejdet i 2017
- EU Persondataforordningen
- Afslutning

Orientering givet.

Bilag

IT-sikkerhedsstatus 2017 til Økonomiudvalget

Punkt 20: Årsrapport for oplevelsesevents 2017

00.00.00-P05-15-18

Resume

Odense Kommune investerer ved hjælp af vækstmidlerne hvert år i en række oplevelsesevents med henblik på at understøtte Odense Kommunes vækstpolitik. Årsrapporten giver et overblik over de turismeøkonomiske samt PR- og holdningsmæssige konsekvenser af de respektive oplevelsesevents. Derudover indgår der en række demografiske oplysninger om de gæster, der deltog i oplevelsesevents i 2017.

Orientering givet.

Bilag

Årsrapport for oplevelsesevents 2017

Punkt 21: Borgmesterforvaltningens forretningsplan 2018

00.00.00-A00-90-18

Resume

I lighed med tidligere år har Borgmesterforvaltningen udarbejdet en forretningsplan, der beskriver, hvordan Borgmesterforvaltningen arbejder og prioriterer for dermed at sikre, at forvaltningen bidrager til Økonomiudvalgets målsætninger og dermed den samlede udvikling af Odense.

Forretningsplanen beskriver således forvaltningens væsentligste strategiske indsatsområder for 2018. Ambitionen er dermed, at forretningsplanen bliver styrende forvaltningens strategiske arbejde i 2018.

Ved udgangen af 2018 gennemføres en evaluering af forretningsplanen med henblik på at vurdere, hvor lang forvaltningen er nået og dermed tage afsæt for forretningsplanen for 2019.

Orientering givet.

Bilag

Forretningsplan 2018 - samlet.pdf

Punkt 22: Stadsdirektør Stefan Birkebjerg Andersen orienterede om strejkevarsler og KL's lockoutvarsel

00.01.00-G01-411-18

Resume